

కార్తిక శలకం

జనవరి '96

షే.....! పడువకు ఆ చేతికర్త నకు
మీసలి తనంలో ఉపయోగపడుతుంది.

CI

పాఠకులకు

1996

మూల్యం నందిత్యం ముద్రాకాండలు

సంపాదకవర్గం

కార్మికలోకం

సి.ఐ.టి.యు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కమిటీ మాసపత్రిక

సంపుటి : 23

జనవరి 1996

వెల రు.3.00 సంచిక : 1

కార్మికవర్గ హక్కుల రక్షణకు పునరంకితమవుదాం

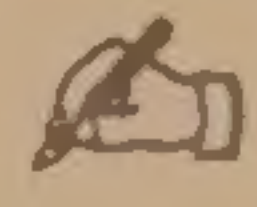
కార్మిక సోదర సోదరీమణులకివే మా నూతన సంవత్సర శుభాకాంక్షలు.

పదునైదేళ్ళ వీధులు లేదు పోరాటాలకి విరామం లేదు.

కొత్త సంవత్సరం ఏమి తెస్తుందో, కార్మికవర్గానికి ఏమిస్తుందోనని ఆశ పడడం సహజం. గత సంవత్సరం ఏమి జరిగిందో గుర్తు తెల్పుకుంటే రేపు ఏం జరగనున్నదో ఊహించడం కష్టం కాదు. గత వాలుగు సంవత్సరాల కేంద్ర ప్రభుత్వ నూతన, ఆర్థిక, పారిశ్రామిక విధానాలు ప్రజలపై మోపిన భారాలు పరాకాష్ఠకు చేరాయి. ప్రైవేటీకరణ ప్రయత్నాలు ముమ్మరం అయ్యాయి. మూసివేతలు పెరిగాయి. నిరుద్యోగం అధికమయింది. ధరలు చుక్కలంటాయి. ఫలితంగా కార్మికవర్గం యొక్క స్థితి రోజురోజుకు దిగజారిపోయింది.

కార్మికవర్గం ఈ పరిస్థితికి వెన్ను తెలికాం, బ్యాంకు, ఇన్సూరెన్స్, బొగ్గు రంగాలలో

సంపాదకీయం

మాపలేదు. ప్రతిఘటించడానికి పూనుకున్నాం.

దేశ వ్యాపిత సమ్మెలు జరిగాయి. మన రాష్ట్రంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రైవేటీకరణ ప్రయత్నాలకు వ్యతిరేకంగా విప్లవ ఆందోళన జరిగింది. లోపభూయిష్టమైన పెన్షన్ పథకానికి వ్యతిరేకంగా నిరసన కార్యక్రమాలు దేశ వ్యాపితంగా జరుగుతున్నాయి. ప్రజా సంఘాల జాతీయ వేదిక నాయకత్వాన దేశ వ్యాపిత ఐక్యఉద్యమం అభివృద్ధి అవుతున్నది.

రాబోయే కాలం దీనికి చిన్నంగా వుండదు. కొత్త సంవత్సరం ఇంతకన్నా తీయగా ఉండదు. నూతన ఆర్థిక ప్రాతినిధ్య విధానాలను త్రొక్కివేసి ప్రత్యామ్నాయ విధానాలను సాధించుకోవంతవరకు కార్మికవర్గానికి ఉపశమనం ఉండదు. అందుకు రాబోయే కాలంలో కార్మికవర్గం మరిన్ని పోరాటాలకు సిద్ధం కావాలి. మరింత చట్టుదలను ప్రదర్శించాలి, మరింత ఐక్యతను సాధించాలి.

పేదీత వర్గ ఐక్యతను దెబ్బ తీసేందుకు మతతత్వ శక్తులు కుట్రలు చేస్తున్నాయి. మత కలహాలు వృద్ధిస్తున్నాయి. తప్పుడు నినాదాలు ముందుకు తెస్తున్నాయి. ఈ మతతత్వ శక్తులను అడ్డుకోకపోతే కార్మిక వర్గ ఐక్యత సాధించబడదు. నూతన ఆర్థిక విధానాలకు వ్యతిరేకంగా పోరాటం బలపడవదు.

అందుకే నూతన ఆర్థిక విధానాలకు వ్యతిరేక పోరాటం, మతతత్వ వ్యతిరేక పోరాటం, విరదీయారానిది. కాంగ్రెస్ (ఐ), నూతన ఆర్థిక, పారిశ్రామిక విధానాలను అమలు చేస్తున్నది. బి.జె.పి. వాటిని వ్యతిరేకించే శక్తుల ఐక్యతను దెబ్బదీయ ప్రయత్నిస్తున్నది. ఆ రకంగా రెండు ఓకే వాణానికి రెండు పార్టీలుగా వ్యవహరిస్తున్నాయి. ఈ రెండు శక్తులను ప్రతిఘటించడమే నేటి కర్తవ్యం.

పార్లమెంట్ ఎన్నికలు సమీపిస్తున్నాయి. ఈ ఎన్నికల్లో కాంగ్రెస్, బి.జె.పి.లను ఓడించడం, అందుకు కృషి చేసే శక్తులను బలపర్చడం కార్మికవర్గ కర్తవ్యం అందుకు ఇప్పటినుండే కార్మికవర్గం సన్నద్ధం కావాలని కోరుతున్నాం.

రానున్నది పోరాటాల కాలం. కార్మిక హక్కులు సంరక్షణ కోసం, దేశ సార్వభౌమత్వం, దేశ స్వాతంత్ర్యం, పట్టుకత్త, చౌకీకరణ పరిరక్షణ కోసం జరిగే పోరాటాలలో కార్మికవర్గం అగ్రవాగాన వుండాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాం.

కార్మికవర్గ ఐక్యత వర్ధిల్లాలి.

పెన్షన్ స్కీము - సి.ఐ.టి.యు. వైఖరి

నందూరి ప్రసాదరావు గారితో ఇంటర్వ్యూ

ప్రశ్న: పెన్షన్ స్కీమును సి.ఐ.టి.యు. ఎందుకు వ్యతిరేకిస్తున్నది?

జవాబు: సి.ఐ.టి.యు. పెన్షన్ గానీ, పెన్షన్ స్కీమును గానీ వ్యతిరేకించుట లేదు. కొద్ది రోజులలో పార్లమెంటు సమావేశం కానుండగా హడావిడిగా ఒక ఆర్డినెన్స్ జారీ చేయడం ద్వారా 1995 నవంబరు 16 నుండి కేంద్ర ప్రభుత్వం అమలు జరుపుతున్న ఎంప్లాయిస్ పెన్షన్ స్కీమునే వ్యతిరేకిస్తున్నాం.

ప్రశ్న: ఎందుకు?

జవాబు: పెన్షన్ అనేది మూడవ బెనిఫిటుగా వుండాలని కార్మికులు కోరుతున్నారు. కానీ ఇది మూడో బెనిఫిట్ కాదు.

ప్రశ్న: పెన్షన్ మూడో బెనిఫిటుగా వున్న సందర్భాలు ఏమైనా వున్నవా?

జవాబు: ఎక్కడికో వెళ్ళనక్కరలేదు. ఈ కొత్త పెన్షన్ స్కీము యిది వరకు వున్న ఫ్యామిలీ పెన్షన్ స్కీమును రద్దు చేస్తున్నది. ఫ్యామిలీ పెన్షన్ స్కీము మూడో బెనిఫిట్. కార్మికుని ప్రావిడెంటు ఫండ్ నుండి కార్మికుడి జీతం నుండి 1.16%, యజమాని నుండి 1.16%, ప్రభుత్వం నుండి 1.16% వసూలు చేసి పెన్షన్ ఫండ్ గా ఏర్పరచి, దాని నుండి పెన్షన్ యిస్తుంది. కానీ యిప్పటి కొత్త పెన్షన్ స్కీముకు కార్మికుని ప్రావిడెంటు ఫండ్ లో సగభాగాన్ని మళ్ళించడం జరుగుతోంది.

ప్రశ్న: యింకెక్కడయినా మూడో బెనిఫిటుగా ఉన్నదా?

జవాబు: స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియాలో వున్నది. అలహాబాద్ బ్యాంక్ లో వున్నది. స్టేట్ కోల్, ఆయిల్, పార్ట్, ఎన్.టి.పి.సి.లలో ప్రభుత్వమే మూడవ బెనిఫిటుగా స్కీమును తయారు చేసింది. దానిని త్వరగా అమలు జరపమని డిసెంబర్ 18న 7 లక్షల మంది బొగ్గుగని కార్మికులు సమ్మె చేయబోతున్నారు.

ప్రశ్న: కార్మికులకు యిది నష్టమైతే దీనిలో చేరకుండా వుండవచ్చు గదా?

జవాబు: వీల్లేదు. ప్రావిడెంటు ఫండ్ స్కీములో వున్న ప్రతి కార్మికుడికీ ఫ్యామిలీ పెన్షన్ స్కీములో వున్న ప్రతి కార్మికుడికీ, కొత్తగా ఉద్యోగములో చేరబోయే ప్రతి కార్మికుడికీ యిది నిర్బంధంగా వర్తిస్తుంది.

ప్రశ్న: పెన్షన్ మంచిదే గదా!

జవాబు: పెన్షన్ మంచిదే. దాని కొరకు వేసిన స్కీమే చెడ్డది. కార్మికుని దగ్గర వందరూపాయలు గుంజుకుని పెన్షన్ రూపంలో 10 రూపాయలే తిరిగి యిస్తే యిది కార్మికునికి లాభమా? నష్టమా? యిదే యిప్పుడు పెన్షన్ స్కీము చేసేది.

ప్రశ్న: ఏ విధంగా నష్టమో వివరించండి?

జవాబు: ఒక కార్మికుడుగానీ, ఉద్యోగిగానీ 18 ఏళ్ళ వయస్సులో పనిలో చేరి 58 ఏళ్ళకు రిటైరయినాడనుకుందాము. అంటే అతని సర్వీసు 40 సంవత్సరాలు. అతని జీతం ఏడాదికి 10% చొప్పున పెరుగుతూ జీతంలో 16 2/3% ప్రావిడెంటు ఫండ్ కు జమవుతూ, దానిపై 12% సాలుసరి చక్రవర్తి వస్తూ, జమ అవుతూ వుంటుంది. రిటైరయిన తరువాత ఈ మొత్తంపై అతనికి 12 % వడ్డీ వస్తుందను కుందాము. (ఈ లెక్కలన్నీ ప్రభుత్వం వేసిన అంచనాలు) ఈ మొత్తంపై కార్మికునికి/ఉద్యోగికి నెలకు ఎంత వడ్డీ వస్తుందో లెక్క వేయవచ్చు.

కానీ ఈ ప్రావిడెంటు ఫండ్ లో సగభాగం పెన్షన్ ఫండ్ కు మళ్ళించబడడం వల్ల, ఈ మొత్తం శాశ్వతంగా కార్మికునికి రాకుండా పోతుంది. దానిపై అతనికి వడ్డీ కూడరాదు. అతనికి వచ్చేదల్లా పెన్షనే.

యిప్పుడు అతనికి ప్రావిడెంటు ఫండ్ సగం పోవడం వల్ల అతనికి పోయే వడ్డీ ఎంతో, అతనికి వచ్చే పెన్షన్ ఎంతో క్రింది పట్టికలో చూడవచ్చు.

ఈ పెన్షన్ పథకం వల్ల నెలకు రు.14,500ల నుండి రు.35,300లు వరకు నష్టపోతారు. యిది పెన్షన్ పేరుతో కార్మికుని/ఉద్యోగిని నిలుపు దోపిడీ చేయడం తప్ప మరేమీ కాదు.

ప్రశ్న: అటువంటి కార్మికుడు ఫండ్ కు జమయిన తన వాటాను తిరిగి తీసుకోవచ్చు గదా!

జవాబు: వీల్లేదు. ప్రావిడెంటు ఫండ్ యితే తీసుకోవచ్చు. పెన్షన్ ఫండ్ కు జమచేయబడిన మొత్తం పూర్తిగా పెన్షన్ బోర్డు ఆఫ్ ట్రస్టీలకే చెందుతుంది.

ప్రశ్న: ప్రావిడెంటు ఫండ్ నుండి కార్మికుడు డబ్బు తీసుకుంటూ వుంటే రిటైరయిన తరువాత అతనికి మిగిలేదేమిటి?

జవాబు: ప్రావిడెంటు ఫండ్ నుండి కార్మికుడు కొన్ని అత్యవసర పనులకు మాత్రమే అడ్వాన్సు తీసుకోవచ్చు. ఆ తీసుకునే దానికి కూడా పరిమితి వున్నది. ఉదా: అతని పెండ్లికి గానీ, కొడుకుల, కూతుళ్ళ పెళ్ళిళ్ళకు గానీ, యిల్లు కట్టుకుంటానికి గానీ, యింటి స్థలంగానీ, ఇల్లు కొనుక్కుంటానికి గానీ, 24 నెలల ప్రావిడెంటు ఫండ్ మొత్తాన్ని మాత్రమే అడ్వాన్సుగా తీసుకోవచ్చు. (అతని 480 నెలల ప్రావిడెంటు ఫండ్ లో) ప్రావిడెంటు ఫండ్ లో సగం కంటే ఎక్కువ తీసుకుంటానికి వీల్లేదు. భూకంపం వచ్చినప్పుడు, ఉప్పెనలు, తుపానులు వచ్చినప్పుడు కూడా అడ్వాన్సులు తీసుకోవచ్చు. యివి తప్పనిసరి. వీటికి వడ్డీ వుండదు. యిల్లు కట్టుకుంటానికి లేకపోతే పెళ్ళి చేస్తానికి, అడ్వాన్సు తీసుకోకపోతే వడ్డీ వ్యాపారి దగ్గర తెచ్చుకోవాలి. ఆ అప్పుపై నెలకు నూటికి 2 రూపాయలు గానీ, రు.3లుగానీ వడ్డీ యిచ్చుకోవాలి. ఈ రుణభారం వలన అతను రిటైరయ్యేటప్పటికి దివాళాతీసే స్థితిలో వుంటాడు. అడ్వాన్సు తీసుకుంటే ఆ యిల్లు దక్కుతుంది. ఒక్క డబ్బుడీ అప్పు వుండదు.

ప్రశ్న: కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు పెన్షన్ పై డి.ఎ. యిస్తున్నారు గదా ఈ పెన్షన్ పథకంలో అటువంటి ఏర్పాటు ఉన్నదా?

జవాబు: అటువంటి ఏర్పాటేమీ లేదు. ఎంత కాలమైనా ఒకే పెన్షన్ మొత్తం ఉంటుంది. జీవన వ్యయం పెరిగిన కోడ్లీ ఈ పెన్షన్ విలువ పడిపోతుంది. 1971లో ఉన్న రూపాయి విలువ యిప్పటికి 10 పైసలకు తగ్గిపోయింది. కాబట్టి ఈనాడు రు.500లు పెన్షన్ వచ్చినా 10 ఏళ్ళ తరువాత దాని నిజ విలువ రు.100లో, రు.50లో ఉంటుంది. కాబట్టే పెన్షన్ లను జీవన వ్యయ సూచికకు ముడి పెట్టాలని మేము కోరుతున్నాం.

ప్రశ్న: పిల్లలకు పెన్షన్ యిస్తున్నారు గదా?

జవాబు: యిదొక లాంఛనం మాత్రమే. కంటి తుడుపు మాత్రమే. యిరవై అయిదులోపు వయస్సున్న కొడుకులకు గానీ, కూతుళ్ళకు గానీ తక్కువ పెన్షన్ యిస్తారు. కూతురుకు పెళ్ళయితే యివ్వరు. 58 ఏళ్ళు వచ్చి రిటైరయిన కార్మికునికి గానీ, ఉద్యోగికి గానీ ఉన్న పిల్లలు 25 ఏళ్ళకు పైబడి ఉండరా? కాబట్టి యిది పేరుకు మాత్రమే.

ప్రశ్న: ఈ సమస్యపై సి.ఐ.టి.యు. ఒంటరి అయిపోలేదా?

జవాబు: లేదు. సి.ఐ.టి.యు. ఒక్కటే గాదు. దీనిని మూడో బెనిఫిటుగా యు.టి.యు.సి. (లెనిన్ సారణి), టి.యు.సి.సి.ఐ., ఎఫ్.టి.యు., మజ్దూర్ అఘాడి, యింకా అనేక సంఘాలు మూడో బెనిఫిటుగా వుండాలని కోరుతున్నవి. ఈ స్కీమును సూత్రప్రాయంగా అంగీకరించిన, ఎ.ఐ.టి.యు.సి., ఐ.ఎన్.టి.యు.సి.లు మున్నగున్నవి కూడా దీనిలో అనేక మార్పులు రావాలని కోరుచున్నాము. కాబట్టి సి.ఐ.టి.యు. వైఖరి సరైనదని తేల్చుచున్నది.

పెన్సన్ స్కీంపై కార్మికమంత్రికి కా. జీబిగోరాయ్ లేఖ

తేది: 28-11-1995.

ప్రియమైన శ్రీ వెంకటస్వామి,
కేంద్ర ప్రభుత్వ కార్మిక శాఖామంత్రి,
శ్రమశక్తి భవనము,
న్యూఢిల్లీ.

మీరు ప్రవేశపెట్టబోవు పెన్షన్ స్కీం వాస్తవంగా కార్మికవర్గమునకు లాభదాయకమైన విధంగా మార్పు చేయబడువరకు ఉద్యోగాల ప్రావిడెంట్ ఫండ్ చట్టం 1952కు చేయదలచిన సవరణలు వాయిదా వేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను. లేనిపక్షంలో మీరు ఈ పెన్షన్ స్కీం కార్మికులపై రుద్దబడకుండునట్లు, వారు దానిని గురించి ఆలోచించి ఆమోదించుటకుగానీ, తిరస్కరించుటకుగానీ, అవకాశముండునట్లు చూడవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

కార్మికులకు మూడవ రిటైరుమెంటు బెనిఫిట్ గా పెన్షన్ అంగీకరించకుండుటకు ప్రభుత్వమునకు తన కారణములు తనకుండవచ్చు. కాని ఈ ఆర్గినెస్స్ ద్వారా ప్రవేశపెట్టబోవు పెన్షన్ స్కీం వల్లరెండవ సౌకర్యమైన కంట్రీబ్యూటరీ ప్రావిడెంట్ ఫండ్ ను పెద్దఎత్తున పలుచబరచు చర్యలు తీసుకొనుట ఏవిధంగా సమర్థనీయమో ఎంత ఆలోచించినా అర్థమగుట లేదు.

ఈ నూతన పెన్షన్ స్కీంను బ్రహ్మాండమైనదిగా చిత్రించుటకు అధికౌత్సాహంతో ప్రభుత్వ యంత్రాంగం ఆ స్కీంలో లేనివిషయములను కూడా ఉన్నట్లు చిత్రించుట ఎవరూ ఊహించలేనిది. ఆ ప్రవేశపెట్టబోవు స్కీంవలన ఏర్పడు పరిస్థితులను గురించి తప్పుడు సమాచారము. అసంగత వివరములు ఇచ్చుటను మీ మంత్రిత్వశాఖ నిరోధించి సరిచేయగలదని ఆశిస్తున్నాను. ఈ నూతన స్కీం విస్తారమైన అసంఘటితరంగ కార్మికులను ప్రావిడెంట్ ఫండ్ పరిధిలోనికి తేగలదని, వారందరికీ పెన్షన్ స్కీం అమలు వర్తబడగలదని ప్రచారం చేసుకుంటున్నారు. ఆ విధంగా, ఆశ్చర్యకరముగా అన్ని వేదికలపైన ఈ విషయం ప్రచారం చేయబడుచున్నది. కాని, ఈ ఆర్గినెస్సుగాని, ఈ స్కీంగాని ఇ.పి.ఎఫ్. చట్టం 1952లో లేనివారికి ప్రావిడెంట్ ఫండ్ సౌకర్యం కలిగించుటకు మార్గమేర్పరచలేదని, అదేవిధంగా పై యాక్టులో లేనివారికి ప్రవేశపెట్టబోవు పెన్షన్ స్కీం వర్తించదని మీరు కూడా అంగీకరిస్తారని నమ్ముతున్నాను. అమలుపర్చబోవు పెన్షన్ స్కీంలోనికి వచ్చు ఒకకోటి 80 లక్షల చందాదారులలో అత్యధిక భాగం సంఘటితరంగ కార్మికులన్నది వాస్తవమైన విషయం. అందువలన ప్రవేశపెట్టబోవు పెన్షన్ స్కీం ఏమాత్రం చెప్పుకోదగ్గ లాభం తెస్తుందనుకొన్నా అది అసంఘటిత రంగ కార్మికులకు లాభదాయకమని చెప్పట భ్రమలు కల్పించే ప్రయత్నం మాత్రమే. అదిగాక పనిచేస్తూ త్వరలో రిటైరవుతున్న, అతి పిన్న వయస్సులో చనిపోయిన, అంగవికలురైన అతికొద్ది మందికి మాత్రమే రక్షణ కల్పిస్తుంది. సంఘటిత, అసంఘటిత రంగమని చూడకుండా, ఎక్కువ, తక్కువ వేతనములను చూడకుండా, పెన్షన్

సౌకర్యం అందరికీ ఒకేవిధంగా తయారు చేయబడినదని మీరు ధృవపర్చగలరనుకుంటాను. కార్మికుడు రిటైరయినప్పుడు చాలా ఎక్కువ కేసులలో పిల్లల వయసు 25 సంవత్సరములు దాటి నిరుద్యోగులుగా వుండుటవలన పిల్లలకు పెన్షన్ ఇచ్చు ఏర్పాటు చేశామనుట మసిబూసి మారెడుకాయ చేయుట మాత్రమే. అందువలన ఈ ప్రవేశపెట్టబోవు స్కీం కార్మికులకు ఏమాత్రం లాభసాటి కాదని మరొకసారి చెప్పటానికి ఈ అవకాశాన్ని వినియోగించుకుంటూ పైగా పెన్షన్ వలన వారికి వచ్చుదాని కంటే వారి వద్దనుండి ఎక్కువ మొత్తం వసూలు చేస్తారని

రిటైర్ అయ్యావా ? రా! ఈ పెన్షన్ పడక్కుర్చీలో రిలాక్స్ గా పడుకో!

-కేంద్ర కార్మిక మంత్రి

తెలియజేస్తున్నాను. ఈ క్రింద ఉదాహరణ చూడండి. ఒక కార్మికుడు ఈ స్కీంలో 16.11.95న రు. 1050 జీతంతో చేరితే అతను పది సంవత్సరాల తరువాత 50 సంవత్సరాల వయస్సు వచ్చునప్పటికి అతని జీతం ధరల పెరుగుదలకనుగుణంగా డి.ఎ. పెరుగుదలతో అతను రు. 2900 సంపాదించగలడనుకొందాము. 50 సంవత్సరాల వయస్సునాటికి పెన్షన్ కు సమకూర్చినది రు. 31,000. కార్మికుడు 50 సంవత్సరాల వయస్సులో ఉద్యోగ విరమణ చేసినచో అతనికి ఎనిమిది సంవత్సరాల తరువాత 58 సంవత్సరాల వయస్సు వచ్చుసరికి నెలకు రు. 310 పెన్షన్ వస్తుంది. మరొక విధంగా ఆయన రు. 31,000 పోస్టాఫీసు సేవింగు స్కీంలో డిపాజిట్ చేసినచో ఎనిమిది సంవత్సరాల తరువాతగాక డిపాజిట్ చేసిన రోజునుండి నెలకు రు. 362 వడ్డీ రూపంలో వస్తుంది. ఇంతేగాక వది శాతం కమ్యుటీషన్ కు అంగీకరించినచో అనగా రు. 279లకు అంగీకరించి 73 సంవత్సరాలు బ్రతికి వుండినచో (పెన్షన్ ప్రారంభించిన తేదీనుండి 15 సంవత్సరాలు) వారసుడు రు. 31,000 తిరిగి పొందగలడు. ఆ సరికే అతను పెన్షన్ ద్వారా 15 సంవత్సరాలలో సరెండరు చేసిన మొత్తం ఏ పాదుపు స్కీంల ద్వారానైనా రు. 12000 సంపాదించుకోవచ్చును. పై ఉదాహరణప్రవేశపెట్టబోవు పెన్షన్ స్కీం తక్కువ వేతనములు పొందు కార్మికులకు, అసంఘటితరంగ కార్మికులకు లాభదాయకమని, ఎక్కువ (మిగతా 5వ పేజీలో)

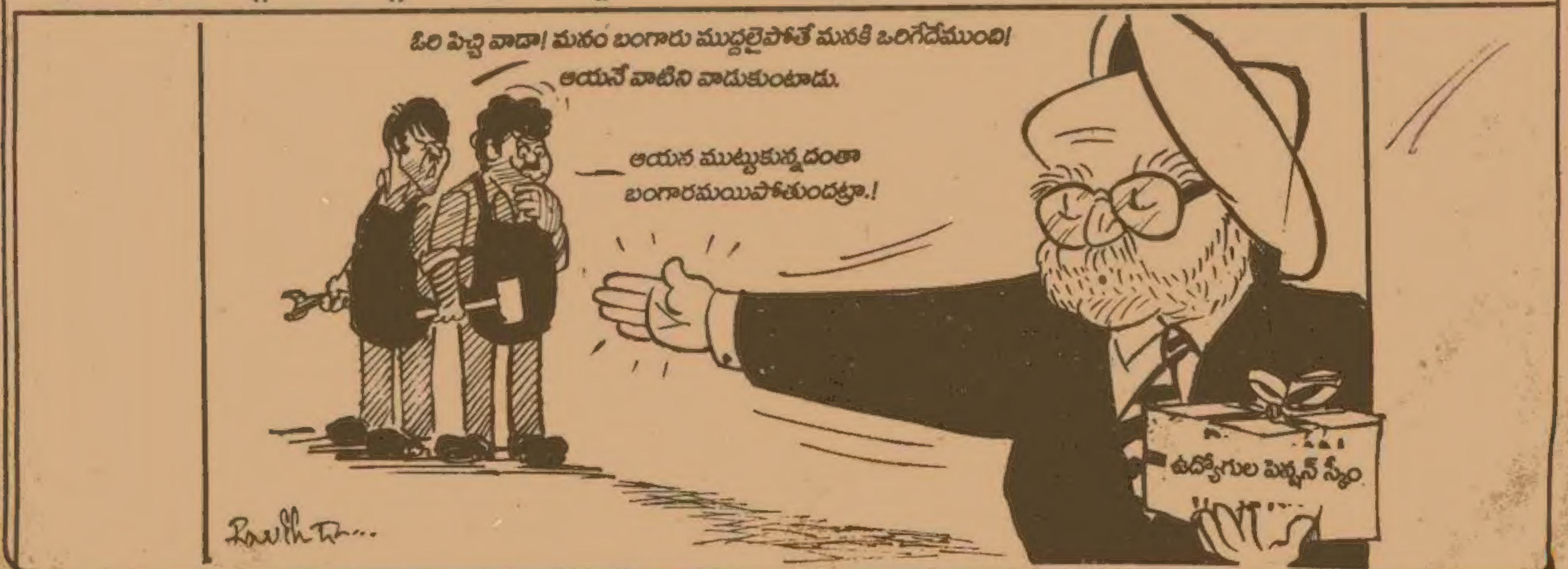

హైద్రాబాద్ లో పెన్షన్ స్కీం పై ఆందోళన-అనుభవాలు

పెన్షన్ ఆర్డినెన్స్ జారీ అయిన వెంటనే హైద్రాబాద్ నగర కమిటీ ఈ స్కీం వల్ల కార్మికులకు జరుగుతున్న నష్టాన్ని వివరిస్తూ 50 వేల కరపత్రాలు వేసి పంపింది. నగరంలోని అన్ని పారిశ్రామిక ప్రాంతాలకు ఈ కరపత్రాలు చేరాయి. కార్మికుల్లో అనూహ్యమైన స్పందన వచ్చింది. స్కీంను సమర్థిస్తూ కేంద్ర ప్రభుత్వం, ప్రావిడెంట్ ఫండ్ కమిషనర్లు అనేక అంశాలు లేవనెత్తారు. ఈ స్కీంను సమర్థించే కొన్ని బ్రేడ్ యూనియన్ల నాయకులు కూడా కొన్ని వింత వాదనలు లేవనెత్తారు. స్కీంలో మార్పుల కోసం నగరంలో సిబ్బటియు మాత్రమే ఆందోళన చేస్తున్నది. స్కీంను సమర్థించడం కోసం ఎవరియియుసి నాయకులు ప్రభుత్వం కన్నా మించి అత్యంత ఉత్సాహంగా ప్రయత్నించడం ఆశ్చర్యకరం. హెచ్ఎఎల్లో వీరు ఇంకొంచెం అతిగా చిందులు వేసి చేతులు కాల్చుకున్నారు. నిన్నటి దాకా పెన్షన్ కావాలన్న వారే తీరా వచ్చిన తర్వాత విమర్శిస్తున్నారని, అసలు 3 వ రిటైర్మెంట్ సౌకర్యంగా పెన్షన్ ఇవ్వడం అసలు దేశానికి సాధ్యమా ? అని, ఎక్కడైనా 3 వ బెనిఫిట్ వున్నదా ? అని, ఏదో ఒక స్కీం వచ్చింది-దీన్ని భవిష్యత్లో మార్చుకోవచ్చుగదా ! ఇప్పుడు ఆందోళన ఎందుకు ? అని, లక్షలాది అసంఘటిత రంగ కార్మికులకు ఈ స్కీం లాభదాయకమని, వెల్ఫేర్ స్కీం అయినందువల్ల వడ్డీ లెక్కలు వేయకూడదని, సంఘటిత రంగంలో కొందరికి నష్టమైనా స్థూలంగా దీన్ని ఆహ్వానించాలని, అందరూ పి.ఎఫ్. వాడుకుంటున్నందు వల్ల దాన్ని నివారించడానికి ఈ స్కీం అవసరమని రకరకాల వింత వాదనలు ముందుకు తెచ్చారు. ఈ వాదనల బంధారాన్ని ఎండగడుతూ ప్రభుత్వ రంగ పరిశ్రమల కార్మికులు, ఉద్యోగుల కోసం 25 వేల కరపత్రాలు, అసంఘటిత రంగ కార్మికుల కోసం 25 వేల కరపత్రాలు, పరిశ్రమల కార్యాలయాల ఉద్యోగుల కోసం 5 వేలు వేసి నగర కమిటీ పంపింది. ఆయా పారిశ్రామిక వాడల్లో సదస్సులు నిర్వహిస్తూ కూడా కరపత్రాలు వేసింది. నగర స్థాయిలో సెమినార్ నిర్వహించి 10 వేల కరపత్రాలు వేసి పంపింది. బాలా నగర్, జడిమెట్ల, ఉప్పల్, నాచారం, మల్లాపురం, చెర్లపల్లి, కుషాయిగూడా, దిల్మిక్ నగర్ పారిశ్రామిక ప్రాంతాల్లో సెమినార్లు సదస్సులు నిర్వహించింది. 6

ప్రాంతాల్లో ప్రదర్శనలు నిర్వహించింది. వివిధ కార్పొరేషన్లలో గేట్ మీటింగ్స్, సమావేశాలు నిర్వహించారు. అల్వీన్, ఐడిపిఎల్, బి.హెచ్.ఇ.ఎల్ (ఆర్ అండ్ డి) లో గేట్ మీటింగ్స్, ఈస్ట్ జోన్ లో 2 వందల మందికి, ఉప్పల్ లో 50 మందికి తరగతులు నిర్వహించారు. ఈ కాంపెయిన్ సందర్భంగా సిబ్బటియు రాష్ట్ర కమిటీ ప్రచురించిన బుక్ లెట్స్ 15 వేల కాపీలు అమ్మకం చేశారు. ఈ ఆందోళన సందర్భంగా యూనియన్ల అనుబంధాలతో నిమిత్తం లేకుండా పెద్దఎత్తున కదిలి వచ్చారు. ఎలాంటి ఆందోళనలోనైనా పాల్గొంటామని, పోరాటానికి పిలుపు నివ్వాలని కోరుతున్నారు. వివిధ యూనియన్లు కేంద్ర కార్మిక శాఖా మంత్రికి, లోక్ సభ స్పీకర్ కు టెలిగ్రాంలు ఇస్తున్నారు. ఈ సమస్య మీద ఇతర కేంద్ర కార్మిక సంఘాల అవకాశవాదాన్ని కార్మికులు బాగా అర్థంచేసుకుంటున్నారు.

ఉప్పల్ పారిశ్రామిక ప్రాంతంలో సిబ్బటియుకు ఒక్క యూనియన్ కూడా లేదు. ఏ కంపెనీ కార్మికులతోనూ పాత సంబంధాలు లేవు. కాని పెన్షన్ సమస్య మీద కరపత్రాలు పంపడం వల్ల అనేక కంపెనీల కార్మికులు సదస్సులకు హాజరవడమే కాకుండా తాము ఎదుర్కొనే సమస్యల విషయంలో సూచనలు, సహకారం కావాలని కూడా అడుగుతున్నారు. ఇదే సమయంలో పెంగ్విన్ టెక్స్ టెల్స్ లో సిబ్బటియు పోటీ చేసింది. ఐఎన్ టియుసి అధ్యక్షులు శ్రీ జి.సంజీవరెడ్డి మీద సిబ్బటియు గెలుపొందింది. ఇందుకు పెన్షన్ సమస్యపైన నిర్వహించిన ఆందోళన ద్వారా వచ్చిన పలుకుబడి తోడ్పడింది. ఒక కంపెనీలో ఐఎన్ టియుసి యూనియన్ నాయకులు పెన్షన్ సమస్య వివరించడానికి తమ యూనియన్ గేట్ మీటింగ్ కు సిబ్బటియు నాయకులను ఆహ్వానించారు. మరో కార్పొరేషన్ లో బిఎంఎస్ కార్యకర్తలు కూడా సిబ్బటియు నాయకులను ఆహ్వానించారు. అవాన్ కంపెనీ స్టాఫ్ తమకు కార్మికులకు కూడా ఈ విషయాలు వివరించాలని కంపెనీకి ఆహ్వానించారు. హెచ్ఎఎల్ లో గురువును మించి గురుభక్తితో ఎవరియియుసి నాయకులు ఈ పెన్షన్ స్కీంను సమర్థిస్తూ భుజాన వేసుకున్నారు. తమ స్వంత కార్మికులే తమను

నిలదీయాల్సి వచ్చింది. సాధారణ కార్మికులు ఈసడించుకున్నారు. పెన్షన్ను 3 వ రిటైర్మెంట్ స్కీంగా ఉహించుకోవడం ఒక భ్రమ అని, ఈ ప్రపంచంలో 3 వ రిటైర్మెంట్ స్కీంగా నివటియు ఎక్కడన్నా చూపించగలదా ? అని వెంకట స్వామికి కూడా తోచని ప్రశ్నలు వేసిన ఎవటియుని సంకటంలో పడింది. కార్మికులే హెచ్చరించాల్సిన స్థితి తెచ్చుకున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల కోఆర్డినేషన్ కమిటీ ఆధ్వర్యంలో డిసెంబర్ 6 న వర్క్ షాప్ జరిగింది. వివిధ పరిశ్రమల నుండి 150 మంది నాయకులు పాల్గొన్నారు. వివిధ రాజకీయ అనుబంధాలు కలిగిన నాయకులంతా ఈ ప్రతినిధుల్లో వున్నారు. ఏ రాజకీయ అనుబంధం లేనివారు కూడా వున్నారు. పి.ఎఫ్. రీజయనల్ కమిషనర్, అసిస్టెంట్ కమిషనర్లు ముఖ్య అతిథులుగా పాల్గొన్నారు. ప్రతినిధులంతా ఈ స్కీంలో వున్న మోసాన్ని తీవ్రంగా వ్యతిరేకించారు.

కొత్త పెన్షన్ పథకం కంటే పాత పి.ఎఫ్. ఎంతో మేలు

ఒక కార్మికుడు రు.1000ల జీతం నేడు ఉద్యోగంలో చేరి ప్రతి సం॥ము 10 శాతం ఇంక్రిమెంట్ ఉంటుందనుకుంటే 30 సం॥లు సర్వీసుకు పి.ఎఫ్.కు యజమాని వాటా 5,35,384

35 సం॥లు సర్వీసుకు పి.ఎఫ్. యజమాని వాటా 9,75,294 రిటైర్ అయిన ఆ కార్మికుడు ఈ మొత్తాన్ని బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేస్తే (12% చొప్పున)

మొత్తం	ప్రతినెలా వడ్డీ	చేసిన సర్వీసు కాలం	కొత్తగా రాబోయే పింఛన్ మొత్తం
--------	-----------------	--------------------	------------------------------

5,35,384	5,353	30 సం॥లు	2288
9,75,294	9,752	35 సం॥లు	2643

ఈ అసలు కార్మికుడికే ఈ యజమాని వాటా మిగులుతుంది కార్మికుడికి రాదు
15.12.95 ఎకనామిక్ టైమ్స్ నుండి

TIMES OF INDIA

పి.ఎఫ్, గ్రాట్యుటీలను ముట్టుకోకుండా పెన్షన్ సౌకర్యం కల్పించాలని ఏకగ్రీవంగా తీర్మానించారు. ఈ వర్క్ షాప్ లో కూడా స్కీంను సమర్థించేందుకు ప్రయత్నించిన ఏకైక సంఘం ఎవటియుని కావడం విచారకరం. ఏమైనా చర్చ అనంతరం నిర్ణయం ఏకగ్రీవంగా జరిగింది.

విశాఖ జిల్లా అనుభవాలు

పెన్షన్ పై విశాఖ జిల్లా సదస్సు 25-11-1995 న జరిగింది. డిసెంబర్ 4 న నిరసన దినం సందర్భంగా 16 వేల కరపత్రాలు వేశారు. 10 వేల బ్యాడ్జీలు ధరింపజేశారు. చిట్టివలస జాట్ మిల్లు వద్ద 2 గేట్ మీటింగ్లు, ఒక బహిరంగ సభ జరిగాయి. జింక్, గోవాడ మగర్ల వద్ద కూడా గేట్ మీటింగ్స్ జరిగాయి. స్టీల్, హెచ్ఎస్ఎల్, డెయిరీ, ఆటోనగర్, ఎస్టేట్ మిగిలిన చిన్న పరిశ్రమలకు కలిపి డివిజన్ల వారి మీటింగ్లు జరిగాయి. కాంట్రాక్ట్ కార్మికులకు విడిగా మీటింగ్ ప్లాన్ చేశారు. ఇతర సంఘాల వారు కూడా ఎక్కడా వ్యతిరేకించడం లేదు. బ్యాడ్జీల మీద నివటియు అని రాసి వున్న ఇతర సంఘాల అనుయాయులు కూడా పెద్ద సంఖ్యలో బ్యాడ్జీలు ధరిస్తున్నారు. మన మీటింగ్లు శ్రద్ధగా వింటున్నారు. హిందూస్తాన్ జింకులో గేట్ వద్ద కార్మికులే బస్సులను నిలిపివేసి మన మీటింగ్ విన్నారు. మన ప్రచారం పెద్ద ఎత్తున జరపడం మొత్తం కార్మికుల్ని కదిలించడానికి సాధ్యమవుతున్నది.

(3వ పేజీ తరువాయి)

వేతనములు పొందువారికి హానికరము కాదనే మిథ్యవాదనలను కొట్టివేయుచున్నది.

పెన్షన్ ఫండ్ కు ఎటువంటి కంట్రీబ్యూషన్ ఇవ్వక 16.11.1995 తదుపరి రిటైరగు కార్మికుడు వెంటనే నెలకు రు. 500 పెన్షన్ కు అర్హుడని చెప్పబడినది. కాని అతను అంతకుముందున్న ఫామిలీ పెన్షన్ బకాయలన్నీ పోగొట్టు కొనును. అతను రిటైరయిన కొలది రోజులకే చనిపోయినచో వితంతు పెన్షన్ ను రు. 250కు తగ్గించబడును.

అందువలన ఈ ప్రవేశపెట్టబోవు స్కీం ఎటువంటి వద్దతిలోనూ కార్మికులకు లాభపాటికాదని, పైగా వారికి నష్టదాయకమని తెలియజేయుచున్నాను. అందువలన పునరాలోచించిదానిని కార్మికవర్గం నెత్తిపై రుద్దక, దానికి సంబంధించిన అందరికీ తమ ఇష్టప్రకారం నిర్ణయించుకొను హక్కును కల్పించవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

అభినందనలతో,

ఇట్లు,
జీబిఎన్ రాయ్ (ఎం.పి.)

బూటకపు పెన్సన్ స్కీంకు నిరసనగా

మహారాష్ట్రలో 12 లక్షల మంది కార్మికుల నిరసన సమైక్య

రాష్ట్రపతి జారీ చేసిన పెన్సన్ ఆర్డినెన్స్‌ను నిరసిస్తూ 11 డిసెంబర్ 1995న మహారాష్ట్రలోని సుమారు 12 లక్షల మంది కార్మికులు, మధ్యతరగతి ఉద్యోగులు అద్వితీయమైన సమైక్య చేశారు. ప్రభుత్వ ప్రచారసాధనాలు, పత్రికా ప్రకటనలు ఈ స్కీం గొప్పతనం గురించి ధబ్బావాయించుకుంటున్నా ఈ అపూర్వ సమైక్యంలో లక్షలాది కార్మికులు పాల్గొనటం విశేషం. గతంలో లాగా కాకుండా సుమారు 30 వేల మంది బొంబాయి ట్రాన్స్‌పోర్టు సంస్థ కార్మికులు హృదయ పూర్వకంగా సమైక్యంలో పాల్గొనటం మరో పెద్ద విశేషం.

మరో ప్రాముఖ్యత కలిగిన విషయమేమంటే సమైక్యంలో పాల్గొన్న కార్మికుల్లో ఒక ప్రధాన భాగం ఎ.ఐ.టి.యు.సి, హెచ్.ఎం.ఎస్.ల సభ్యులు. వీరితో బాటు భారతీయ కామగర్ సేన (ఇవసేన కార్మిక విభాగం) బి.ఎమ్.ఎస్.ల సభ్యుల కూడా ఈ సమైక్య పిలుపుకు బాగా స్పందించారు. ఐ.ఎన్.టి.యు.సి., రాష్ట్రీయ మిల్ మజ్దూర్ సంఘాల సభ్యులు కూడా ఈ రకంగానే స్పందించారు. బాంబేడైయింగ్, సెంచరీమిల్స్, మొరార్జీ మిల్స్, మధుసూదన్ టెక్స్టైల్స్, విక్టోరియా మిల్స్ మొదలైన అనేక బట్టల మిల్లులు సమైక్యతో మూతబడ్డాయి. ఇతర కొన్ని బట్టల మిల్లుల్లో సమైక్య పాక్షికంగా జరిగినా ఈ సమైక్య వల్ల స్పష్టమయ్యే విషయమేమంటే ఐ.ఎన్.టి.యు.సి. అనుయాయుల్లో పెన్సన్ విషయంలో అసంతృప్తి పెద్ద ఎత్తున ఉన్నదనేది తెలుస్తున్నది.

పెన్సన్పై నిరసన ఐ.ఎన్.టి.యు.సి. నాయకత్వంలోని పెట్రోలియం వర్కర్స్ పెడరేషన్‌కు కూడా వ్యాపించింది. దీని వర్కింగ్ కమిటీ పెన్సన్‌ను నిరసిస్తూ తీర్మానాలను చేసింది. మొత్తం రాష్ట్ర వ్యాపితంగా ఉన్న కెమికల్స్, ఇంజనీరింగ్, ఫార్మాస్యూటికల్స్ మరియు టైర్ల ఉత్పత్తి కేంద్రాలన్నింటిలో సమైక్య విజయవంతంగా జరిగింది. ప్రభుత్వం, దాని ప్రచార సాధనాలు ఎంత ప్రచారం చేసినా పెద్ద పారిశ్రామిక జిల్లాలైన ధానే, బేలాపూర్, ఔరంగాబాద్, షోలపూర్, నాసిక్, కొల్హాపూర్, పూనే, వంటి జిల్లాలు సమైక్యకు బాగా స్పందించాయి. వారిలోని క్రోడాగ్ని సమైక్య రోజున బ్రద్దలయ్యే వరకు అనేక కార్మిక, ఉద్యోగ సంఘాలు ఈ విషయంలో ఉహించలేని నిశ్శబ్దాన్ని పాటించడం చాలా ప్రాధాన్యత గల అంశం.

పార్లమెంట్ శీతాకాలపు సమావేశాలు మరో 10 రోజుల్లో ప్రారంభం కానుండగా ఈ విధంగా కార్మిక ప్రయోజనాలను దెబ్బతీసే పెన్సన్ ఆర్డినెన్స్ తీసుకొచ్చినందుకు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంపై కార్మికులు విమర్శలు కురిపిస్తున్నారు. ఇది ఈ ఉద్యమ ప్రతి దశలోను ప్రస్తుతం అయ్యింది. ఈ సమైక్యకు పిలుపు డిసెంబర్ 1న బొంబాయి శివాజి పార్క్‌లో జరిగిన పెద్ద ఉద్యోగ కార్మిక ప్రదర్శనలో ఇవ్వబడింది. దీనికి ముందు బొంబాయిలోని వనమాలి హాల్‌లో నవంబర్ 5, 21 తేదీల్లో రెండు పెద్ద సదస్సులు జరిగాయి. 14.11.95న ప్రాంతీయ ప్రావిడెంట్ ఫండ్ అధికారి కార్యాలయం ముందు అపూర్వమైన ప్రదర్శన జరిగింది. ఈ స్కీం యొక్క కార్మిక వ్యతిరేక విధానాలను వివరిస్తూ అనేక వేల కరపత్రాలు కాక 2 రకాల పోస్టర్లు వేయబడ్డాయి. వీటన్నిటి మూలంగా

కార్మికులు చైతన్యవంతమై ఒక రోజు సమైక్య జయప్రదం కావటానికి దారితీసింది.

ఈ సందర్భంలో యావత్ మహారాష్ట్ర కార్మిక వర్గాన్ని రాష్ట్ర సి.ఐ.టి.యు. ప్రధాన కార్యదర్శి కా. కె.ఎల్.బజాజ్ అభినందిస్తూ ఇప్పటికైనా పి.వి.నర్సింహారావు తన కార్మిక వ్యతిరేక పెన్సన్ బిల్లును ఉపసహరించుకోవాలని, కార్మికులకు ప్రయోజనకరంగా ఉన్న ప్రస్తుత ప్రావిడెంట్ ఫండ్ స్కీమును ముట్టకోరాదని కోరారు. ప్రభుత్వానికి ఏమైనా చిత్తశుద్ధి ఉంటే కార్మికులకు ఉపయోగపడే రీతిలో 3వ రిటైర్మెంట్ బెనిఫిట్‌గా పెన్సన్‌ను అమలు జరపాలని కోరారు. కామగర్ అగాధికి చెందిన శ్రీ దత్తసామంత్ హెచ్.ఎం.కె.సి.కి చెందిన శరద్ రావ్, సర్వశ్రామిక సంఘకు చెందిన జయవంత్ చవాన్, యు.టి.యు.సి.కి చెందిన పుష్పా మెహతా, ఫిలిప్స్ ఎంప్లాయిస్ యూనియన్‌కు చెందిన కిరణ్ మెహతాలు కూడా కార్మికులను అభినందించారు.

ఎన్ని అవాంతరాలొచ్చినా నష్టకరమైన ఈ పెన్సన్ ఈ స్కీంను అమోదించే సమస్య లేదని మహారాష్ట్ర సమైక్యద్వారా కార్మికవర్గం స్పష్టం చేసింది. దీన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని ఎ.ఐ.టి.యు.సి., హెచ్.ఎం.ఎస్.ల నాయకత్వాలు కూడా పునరాలోచించుకోవాలని సి.ఐ.టి.యు., ఇతర కార్మిక సంఘాలతో చేతులు కలపడం ద్వారా మరింత బృహత్తరమైన సమైక్య ఉద్యమాలు నిర్వహించడంలో కలిసి రాగలవని ఆశిద్దాం.

పారిశ్రామిక వినిమయ ధరల సూచీ

(1982-1989 పాఠ్యంపై పునాదిపై)

	పెన్సింగర్	అక్టోబర్	రింకింగ్ ప్లాజర్ (1980-1989)
అలెండియా	317	319	4.99
హైదరాబాద్	291	294	5.23
గుంటూరు	313	317	5.60
గూడూరు	322	316	4.33
విశాఖపట్నం	303	306	2.48
వరంగల్	309	315	2.96
కొత్తగూడెం	325	329	6.88
రాష్ట్ర సగటు			
విజయనగరం	283	286	
రాజమండ్రి	297	302	2.65
విజయవాడ	305	306	
అదేని	352	329	2.33
ఎన్.ఎస్.ఐ	312	315	2.52
ఎం.జి.సి	301	304	2.48

దాలర్ల దొంగరవాణా

-జి.ఎస్. రాజేశ్వరరావు

తప్పుడు లెక్కలు చూపించి ఒక్క 1993 సంవత్సరంలోనే మనదేశంలోకి రావాల్సిన 443 కోట్ల దాలర్లు అమెరికాకు తరలి వెళ్ళిపోయాయట. ప్రస్తుతం 35 రూపాయలపై గాని ఒక దాలర్ రావడం లేదు కాబట్టి తరలిపోయిన సొమ్ము విలువ రూపాయల్లో 15,400 కోట్లు. ఇంత సొమ్ము ప్రభుత్వం కళ్ళుకప్పి ఎలా వెళ్ళిపోయిందని ఆశ్చర్యపోతున్నారా?

వేలు చూపిస్తే మంద మింగేసేవాళ్ళు లెక్కల్ని తారుమారు చేసి టాకరా కొట్టగలిగే వాళ్ళున్న ఈ దేశంలో ఇటువంటి విషయం విని పెద్దగా ఆశ్చర్యం పొనవసరం లేదు. దాలర్లకోసం నిరంతరం మంత్రజపం చేసే గవర్నమెంటు దృష్టికి ఈ వ్యవహారం రాకపోవడమే ఆశ్చర్యకరం. అందునా గత నాలుగేళ్ళుగా మన ప్రధాని, ఆర్థికమంత్రి విదేశాలకు వెళ్ళి దాలర్లకోసం ఎక్కని గుమ్మం లేదు. తట్టని తలుపు లేదు. అదే దాలర్ల కోసం మన దేశాన్ని, అస్తుల్ని (అస్తులంటే వారివి కాదు) అత్మ గౌరవాన్ని తమ విధానాల ద్వారా తాకట్టు పెట్టేనా సంపాదించడానికి తాపత్రయపడుతూనే వున్నారు. మనదేశంలో పండించినదైనా ఫ్యాక్టరీల్లో తయారైనదైనా దాలర్ల కోసం విదేశాలకు అమ్మేటట్లు ప్రోత్సహిస్తున్నారు. ఇలా ఎగుమతి చేయగా సంపాదించిన దాలర్లు మన దేశంలోకి రావట్లేదు సరికదా, పేద ప్రజలకవసరమైన వస్తువులన్నింటినీ ఎగుమతి చేసి సంపాదించిన దాలర్లు ఒక వేళ వచ్చినా తిరిగి వేరు మార్గం ద్వారా మన దేశంనుండి తరలి వెళ్ళిపోతున్నాయట. అది ఎలా జరుగుతోందో చూద్దాం.

మన దేశానికి అమెరికా నుండి 1 దాలరు విలువకల్గిన సరుకు దిగుమతి అయ్యిందనుకోండి, దాని విలువ కాగితాలపై 10 దాలర్లు అని చూపించి అదనంగా మన దేశంనుండి 9 దాలర్లు అమెరికాకు పట్టుకు పోతున్నారట. అలాగే మన దేశం నుండి ఎగుమతి అయ్యే 10 దాలర్ల సరుకును 1 దాలరుగా కాగితంపై చూపిస్తున్నారు. అంటే ఆ సరుకును ఎగుమతి చేయడం వలన 10 దాలర్లు మన దేశానికి రావలసి వుండగా 1 దాలర్ మాత్రమే మన దేశంలోకి వస్తుంది. ఇలా చేయడం వలన ఒక్క 1993 సం.లోనే దాదాపు 440 కోట్ల దాలర్లు (అంటే 15,400/- కోట్ల రూపాయలు) అమెరికాకు తరలి వెళ్ళిపోయాయట.

ఈ విషయాన్ని ఎవరో కాదు సాక్షాత్తు అమెరికాలోని ఫ్లోరిడా యూనివర్సిటీకి చెందిన ముగ్గురు ప్రొఫెసర్లు కనుగొన్నారు. ఈ విషయాన్ని ఎలా కనుక్కొన్నారునో సందేహం వెంటనే మనకు వస్తుంది. అంతర్జాతీయంగా అమెరికా నుండి ఒక సరుకు ఇతర దేశాలకు ఎగుమతి అయ్యేటప్పుడు ఎన్నిదాలర్లకు అమ్మబడుతోంది. అదే సరుకు మన దేశానికి ఎగుమతి అయ్యేటప్పుడు దాని ఖరీదు బిల్లుల్లో ఎంతగా చూపబడుతోంది - అన్న లెక్కలు తీసారట. క్రింద ఉదాహరణలుచూస్తే మనకు చాలా ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది.

1. అమెరికా నుండి ఇతర దేశాలకు ఎగుమతి అయ్యే ఒక బస్సు టైరు ఖరీదు సరాసరిన 154 దాలర్లట. అదే టైరు మన దేశానికి ఎగుమతి అయ్యేటప్పుడు 1604 దాలర్లుగా చూపించబడుతోందట. అంటే అమెరికా నుండి మన దేశానికి ఎగుమతయ్యే ప్రతి యొక్క టైరు వలన 1450 దాలర్లు అదనంగా మన దేశం నుండి తరలి వెళ్ళిపోతున్నాయి. ..
2. ఒక షావెర్ అటాచ్ అమెరికా నుండి ఇతర దేశాలకు 1736 దాలర్లకు ఎగుమతి అవుతోంది. అదే మనదేశానికి 32,917 దాలర్లకు ఎగుమతి అగుతున్నట్లు చూపిస్తున్నారు.

3. మోటార్ సైకిల్ ఫ్యాన్ ఇతర దేశాలకు 38 దాలర్లకు ఎగుమతి అగుతుంటే అదే ఫ్యాన్ మన దేశానికి 2,119 దాలర్లకు ఎగుమతి అగుతున్నట్లు చూపిస్తున్నారు.

ఈ సరుకుల్ని దిగుమతి చేసుకునే భారతీయుడు అవి ఇతర దేశాలకు ఏ ధరకు అమ్ముడగుతున్నాయో అదే రేటుకు కొంటున్నాడు. కానీ బిల్లుల్లో మాత్రం ఎక్కువ దాలర్లుగా చూపిస్తున్నాడు. దిగుమతిచేసుకొనే భారతీయుడు, అమెరికాలోని ఇతని ఏజెంటు కుమ్మక్కవుతున్నారు. తనకు సహకరించిన ఏజెంటుకు, అక్రమంగాతరలించిన దాలర్లలో వాటాను ఇచ్చి వుండవచ్చు అని ఈ ప్రొఫెసర్లు అంటున్నారు.

ఇంక మన దేశం నుండి ఎగుమతి అయ్యే సరుకుల దగ్గరకు వస్తే ఎగుమతి అయ్యే సరుకును దాని అసలు రేటుకే అమెరికాలో అమ్మి బిల్లుల్లో చూపించడం మాత్రం తక్కువగా చూపిస్తున్నారు. రెండింటి మధ్య తేడాను ఎగుమతి దారుడు భారత దేశానికి తేకుండా అమెరికాలోనే అట్టే పెట్టుకుంటున్నారట. ఈ లావాదేవీలలో ఎగుమతిదారుడి యొక్క అమెరికన్ ఏజెంటు కూడా కుమ్మక్క అవడానికి అవకాశం వుండటం.

భారతదేశం నుండి ఎగుమతి అయ్యే సరుకు విలువను ఎంత తక్కువగా చూపించబడుతోందో చూడండి.

1. వ్యాయామం చేయడానికి ఉపయోగించే సైకిల్ ధర అంతర్జాతీయ మార్కెట్లో 100 దాలర్లు, భారతదేశం నుండి ఎగుమతి అయ్యే అటువంటి సైకిల్ ధరను 1/2 దాలరుగా చూపించబడుతోందట.
  2. వజ్రం కారెట్ ఒక్కంటికి అంతర్జాతీయంగా సగటు ధర 617 దాలర్లు. అలాంటి వజ్రమే మన దేశంనుండి ఎగుమతి అయ్యేటప్పుడు 5 1/2 దాలర్లుగా చూపించబడుతోందట.
  3. అంతర్జాతీయంగా గ్రాఫైట్ సగటు ధర ఒక ఘనపు మీటరు ఒక్కంటికి 539 దాలర్లు. భారతదేశం నుండి ఎగుమతి అయ్యే అదే గ్రాఫైట్ ధరను 166 దాలర్లుగా చూపిస్తున్నారు.
- ఇలా దిగుమతుల విలువని ఎక్కువగా చూపించి, ఒక ప్రక్క మన దేశం నుండి ఎక్కువ దాలర్లను తరలించుకుపోతున్నారు. వేరొక ప్రక్క ఎగుమతుల ద్వారా దేశానికి రావలసిన దాలర్లు రాకుండా అమెరికాలోనే అట్టే పెట్టుకుంటున్నారు. మొత్తంగా ఈ లావాదేవీల వలన మన దేశానికి రావలసిన 440 కోట్ల దాలర్లు (అంటే 15400 కోట్ల రూపాయలు) రాకుండా పోయాయి. ఇంత పెద్ద మొత్తాలలో దాలర్లు మన దేశానికి రాకపోయినా ఇలా దాలర్లు తరలి వెళ్ళిపోవడమనేది అమెరికాతో వాణిజ్యం సందర్భంగానే కాకుండా ఇతర దేశాలతో వాణిజ్యం సందర్భంగా కూడా జరగడానికి ఆస్కారం వుందని ఆ ప్రొఫెసర్లు అన్నారు.

ఇలా దాలర్లు తరలి పోతే మనకేమిటి? అని మనమంతా అనుకోవచ్చు. ఈ దాలర్లు తగినన్నిలేకపోవడాన్ని ఆధారంగా చేసుకొనే ఐ.ఎం.ఎఫ్., ప్రపంచబ్యాంకు మనల్ని అప్పల ఊబిలోనికి దింపి, తమ విషమ షరతుల్ని మనపై రుద్దాయి కాబట్టి దీని ప్రభావం మనందరిపై ఉండదనుకోవడం పొరబాటు. ఇంత పెద్ద మొత్తాలలో దాలర్లు మనదేశంలోకి రాకపోయినా మన ప్రభుత్వానికి చీమకుట్టినట్లయినా లేదు. ప్రభుత్వ ప్రతినిధులే అవినీతి కుంభకోణాల్లో కూరుకుపోతున్న ఈ కాలంలో సరిచెయ్యబడే చర్యలు చేపట్టబడతాయని ఆశించగలమా?

- 22-10-95 ది హిందూ సౌజన్యంతో

కాంట్రాక్టు కార్మికుల నిధానంపై సుప్రీం కోర్టు సంచలనాత్మక తీర్పు

(గత సంచిక తరువాయి)

కాంట్రాక్ట్ లేబర్ విధానం అత్యంత హేయమైనదని సామాజ్యవాద ప్రభుత్వ కాలం నుండి చెబుతున్నారు. దానిని రద్దు చేసి కార్మికులకు తీవ్రమైన దోపిడీ నుండి రక్షణ కలిగించాలని సిఫార్సుల మీద సిఫార్సులు జరిగాయి. అయినా మన పారిశ్రామిక జీవితం నుండి ఆ విధానం పూర్తిగా తొలగించడం సాధ్యం కాదని స్వరాజ్య ప్రభుత్వాలు నిర్ణయించాయి. ఆ విధానాన్ని ఆయా పరిశ్రమలలో క్రమబద్ధం చేసేందుకు, వీలున్న చోట్ల రద్దు చేసేందుకు ఒక చట్టం చేశారు. ఆ చట్టం ప్రకారం కాంట్రాక్ట్ లేబర్ సలహా సంఘాలు రాష్ట్ర, కేంద్ర స్థాయిలలో ఏర్పాటు చేశారు. అవి ఆయా పరిశ్రమలలో గల కాంట్రాక్ట్ విధానాలను పరిశీలించి, రద్దు చేయవలసిన అవసరం ఉందనుకున్న చోట రద్దు చేయాలని సిఫార్సు చేయవచ్చు. ఆ సిఫార్సులను ప్రభుత్వం పరిశీలించి నిర్ణయం చేయాలి. ఆ విధంగా కొత్త చట్టం కాంట్రాక్ట్ కార్మికుల హక్కులను ప్రభుత్వ దయాదాక్షిణ్యాలకు వదిలేసింది.

కాంట్రాక్ట్ విధానాన్ని రద్దు చేయవలసి వస్తే, ఆ అధికారం ప్రభుత్వందేనని సుప్రీం కోర్టు పాత తీర్పులను పునరుద్ఘాటించింది. అయితే కాంట్రాక్ట్ విధానమనేది నిజాయితీతో కూడినదైతేనే ప్రభుత్వానికి ఆ అధికారం దఖలుపడుతుంది. కాంట్రాక్టర్ నామమాత్రంగా ఉండి, ఆర్థిక దోపిడీకి, కార్మిక చట్టాల ఉల్లంఘనకు ఒక ముసుగు మాత్రమే అయితే, కాంట్రాక్ట్ నిజాయితీతో కూడినదా కాదా అనే విషయం పరిశీలించే అధికారం లేబర్ కోర్టుకు ఉందని ఈ తీర్పు స్పష్టం చేసింది.

ఉదాహరణకు మన రాష్ట్రంలో ఒకానొక ఫ్యాక్టరీలో క్లీనింగ్ లాంటి పనులలో కాంట్రాక్ట్ పద్ధతిన ఉద్యోగులను నియమించడాన్ని నిషేధించారు. ఇందుకు భిన్నంగా ఉద్యోగులను నియోగిస్తే చట్ట ధిక్కారం అవుతుంది. చట్ట వ్యతిరేక చర్యలు నిజాయితీతో కూడినవి కాదు గదా! అలాగే మన రాష్ట్రంలో పారిశ్రామిక సెక్యూరిటీకి గార్డులను నియమించడం గూడ నిషేధించారు. కాని ఇందుకోసం ఏర్పడిన ప్రత్యేక ఏజన్సీల ద్వారా అలాంటి వారిని నియమించుకోవచ్చని మరొక హంసపాదు గూడా పెట్టారు. ప్రత్యేక ఏజన్సీగా ఎవరు నిర్ధారించాలి? ఈ విషయం నిషేధించిన జి.ఓ.లో గాని, చట్టం దాని క్రింద ఏర్పర్చిన రూల్సులో గాని ఎక్కడా ఏమీ పేర్కొనలేదు. దానికి తోడు వారి జీతాలు అతిహీనంగా ఉన్నాయి. అలాంటి నియామకాలు నిజాయితీతో కూడినవని ఎలా చెప్పగలం?

చట్టంలోనే మరొక అంశం ఉంది. ఒకానొక పరిశ్రమ కాంట్రాక్ట్ లేబర్ ను నియమించదలచుకుంటే, అలా నియమించుకుంటున్నట్లు ప్రభుత్వం వద్ద రిజిస్టర్ చేయించుకోవాలి. ఏ పనికి ఏ కాంట్రాక్టర్ ద్వారా, ఎన్ని రోజులు ఎంత మందిని కాంట్రాక్ట్ కార్మికులుగా నియమించుకోవాలనుకుంటున్నారో ఆ వివరాలు ఇవ్వాలి. ఈ వివరాల ప్రకారం మాత్రమే కాంట్రాక్ట్ కార్మికులను నియమించుకోవాలి. ఇతరత్రా కార్మికులను నియమించుకోడాన్ని

నిషేధించారు. అలాగే కాంట్రాక్టర్ గూడ, తాను కాంట్రాక్ట్ పనులను చేపట్టేందుకు ముందుగా లైసెన్స్ పొందాలి. అందులో ఏ యజమాని పనికి, ఎలాంటి పనికి ఎంత మందిని, ఎన్ని రోజుల పాటు నియమిస్తారో వివరాలు ఇవ్వాలి. ఆ వివరాలకు అనుగుణ్యంగా మాత్రమే నియామకం సాగాలి.

ప్రధాన యజమాని రిజిస్టర్ చేసుకోకుండా, కాంట్రాక్టర్ లైసెన్స్ పొందకుండా పరిశ్రమలో కాంట్రాక్ట్ కార్మికులను నియమించి ఉంటే అది చట్ట విరుద్ధమౌతుంది.

చట్ట విరుద్ధమైనది నిజాయితీతో కూడినది కాదు గదా?

ఒకానొక పరిశ్రమలో రెగ్యులర్ కార్మికులు, కాంట్రాక్ట్ కార్మికులు పని చేస్తూ ఉంటే వారు చేసే పని ఒకటే గాని, ఒకే విధమైనది గాని (సేమ్ ఆర్ సిమిలర్) అయితే కాంట్రాక్ట్ వర్కర్లకు సహితం రెగ్యులర్ వర్కర్లతో సమానంగా జీతం ఇవ్వాలని రూల్సులో పేర్కొన్నారు. చేస్తున్న పని ఒకటేనా, ఒకే విధమైనదా అనే విషయం పరిశీలించి, నిర్ణయించే అధికారం లేబర్ కమిషనర్ ది. ఆ పరిశీలనలో రూల్సు, తద్వారా చట్టం ఉల్లంఘించబడుతున్నదని తేలినందుకోండి అది చట్ట విరుద్ధం. కాబట్టి నిజాయితీ లోపించిందనే భావించాలి.

కాంట్రాక్ట్ విధానం రద్దు విషయం పరిశీలించాల్సిన సలహా సంఘం ఏ విషయాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలో సుప్రీం కోర్టు స్టాండర్డ్ వాక్యం కేసులో రూపొందించిన మార్గదర్శక సూత్రాలను యథాతథంగా చట్టంలో పేర్కొన్నారు.

కాంట్రాక్ట్ కార్మికులను నియమించిన పని శాశ్వతమైన పని లేక తాత్కాలిక మైనదా?

ఆ పనిలో తగినంత మందిని శాశ్వతంగా నియమించే అవకాశం ఉందా?

ఆ పరిశ్రమలో గాని, అలాంటి మరొక పరిశ్రమలో గాని అదే పని శాశ్వత కార్మికుల చేత చేయించుకుంటున్నారా? శాశ్వతమైన పనులలో, తగినంత మందిని నియమించే అవకాశం ఉంటే కాంట్రాక్ట్ విధానం రద్దు చేసేందుకు సిఫార్సు చేయాలని సుప్రీం కోర్టు స్పష్టం చేసింది.

అందువల్ల సంవత్సరాల తరబడి ఒకే పని, కాంట్రాక్ట్ కార్మికులను నియమిస్తుంటే, కాంట్రాక్టర్లు మారినా అదే కార్మికులు కొనసాగుతున్నా అది నిజాయితీతో కూడిన కాంట్రాక్ట్ విధానం కాదని వాదించవచ్చు.

చట్ట బద్ధంగా యజమాన్యం కొన్ని సౌకర్యాలను కార్మికులకు కలిగించాల్సి ఉంటుంది. ఉదాహరణకు ఫ్యాక్టరీ చట్టం ప్రకారం ఫ్యాక్టరీలో పని చేసే కార్మికుల సంఖ్య నిర్ణయించిన ప్రకారం ఉంటే కాంటీన్ సౌకర్యం కలిగించాల్సి ఉంటుంది. ఆ చట్ట బద్ధ బాధ్యత

(మిగతా 24వ పేజీలో)

బహుళజాతి గుత్త కంపెనీ వ్యతిరేక పోరాటంలో నేలకొరిగిన

3న సారోపివా జోహార్!

ఆ గొంతు మోగబోదు - ఆకూరి మరణం రేదు.
ఆ కుం ఆగిపోదు. - ఆ పాటు ఆగబోదు.

కెన్ సారో వా. ఆ పేరు వింటే నైజీరియా మిలటరీ పాలకులకు సింహస్వప్నం. ఐదులక్షలకు పైగా వున్న ఓగోని జాతికి ఆయనే ఆరాధ్యదైవం.

అఫ్రికాలోనే బాగా వెనకబడ్డ జాతుల్లో ఒకటి ఓగోనిజాతి. సారవంతమైన నైజర్ నదీ డెల్టాలో నివసిస్తున్నా సర్వవివాశనానికి గురౌతున్నారు ఈ ఓగోని జాతి ప్రజలు. దేశ రెవిన్యూలో 90శాతం ఈ ప్రాంతం నుండే వస్తుంది. కాని ప్రజలు మాత్రం నిరుపేదలు.

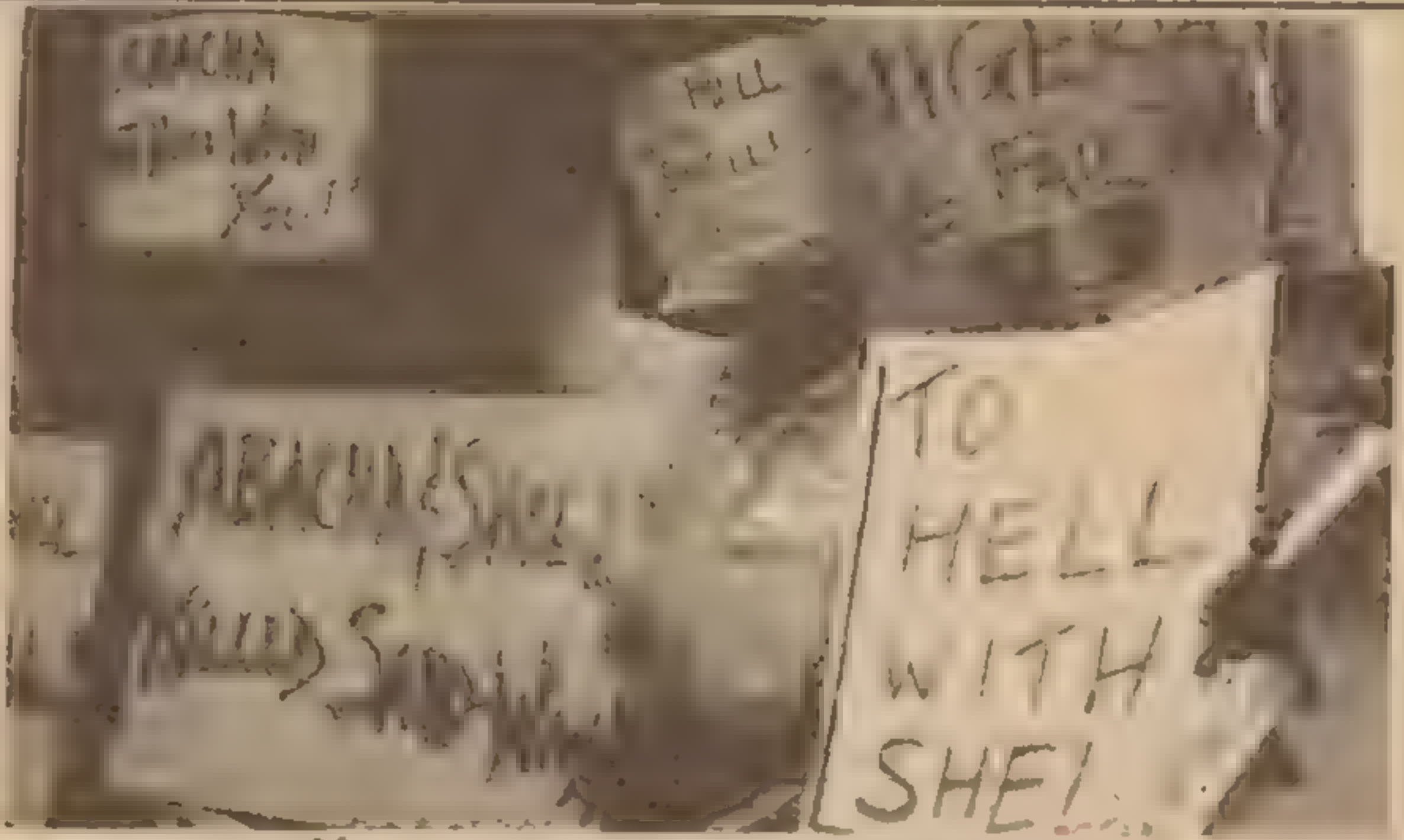
దీనికి కారణం ఎవరని ప్రశ్నిస్తే అమెరికా, బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదం అని సమాధానం వస్తుంది. ఇందులో ఇంగ్లండుకు చెందిన ఆయిల్ గుత్త సంస్థ "షెల్" ప్రధాన ముద్దాయి.

ఈ సామ్రాజ్యవాద గుత్త సంస్థల దోపిడీకి వ్యతిరేకంగా ప్రజలు రంగంలోకి దిగారు. వీరికి ఆదేశ మేధావులూ తోడైనారు. ఈ ఉద్యమాన్ని క్రూరంగా అణిచివేస్తున్నది నైజీరియా నియంతృత్వం. ఈ ఒక్క సంవత్సరంలోనే 95మందిని ఉరితీసింది. నోబెల్ గ్రహీత వోలిసోయింకా వంటి వారు చివరికి దేశం వదిలి పోవల్సి వచ్చింది. కాని ఇంగ్లండులో సుఖాప్రదమైన జీవితాన్ని కాలదన్ని తన జాతిని, తన ప్రజలను సంఘటితం చేయడానికి నైజీరియా గడ్డకు తిరుగొచ్చాడు సారోపివా. ఓగోని ప్రజల రక్షణ సమితి ఏర్పర్చాడు. "ఓగోని ల్యాండ్" కు ప్రాంతీయ స్వయంప్రతిపత్తి కల్పించాలని డిమాండు చేశాడు. దీంతో దేశ విచ్ఛిన్నాన్ని కోరే వ్యక్తిగా ముద్రవేసింది ప్రభుత్వం. ఒక హత్య కేసులో నిందితుణ్ణి చేసి విచారణ జరిపింది మిలటరీ న్యాయస్థానం.

చివరికి ఇటీవలే ఆ ప్రజానాయకుడు, కవి, నాటక రచయిత అయిన సారోపివాను మిలటరీ ఉక్కుపాదం హతమార్చింది. ఈ హత్యపై ప్రపంచ వ్యాపిత నిరసన వ్యక్తమైంది. కామన్వెల్త్ కూటమి నుండి నైజీరియాను బహిష్కరించారు. క్లింటన్లు, మేజర్లు, షిరాక్లు మొదలు నెల్సన్ మండేలా వరకు దేశాధినేతలంతా నైజీరియా నియంతృత్వ విమర్శలు గుప్పించారు. అమెరికా, ఇతర పశ్చిమదేశాల్లో ముఖ్యంగా నీగ్రో జాతి ప్రజలు తీవ్ర నిరసన తెలియజేస్తూ ప్రదర్శనలు చేశారు.

అయితే ఈ సమస్యను నిశితంగా పరిశీలిస్తే గాని మేకతోలు తొలిగి సామ్రాజ్యవాద పులి అసలు స్వరూపం బయటపడదు.

అమెరికా, బ్రిటన్ల వత్తాసుతోనే మిలటరీ నియంత జనరల్ సాని అబాచా అధికారం వెలగబెట్టున్నాడు. ఈరెండు దేశాలు నైజీరియాకి వేలకోట్ల రూపాయల ఆయుధాలు అమ్ముతున్నాయి. తన దేశంలోని నల్లజాతీయుల నిరసనను కూడ లెక్క చేయకుండా అమెరికా నైజీరియన్ క్రూడాయిల్ దిగుమతి చేసుకుంటున్నది. ప్రపంచ క్రూడాయిల్ ఉత్పత్తుల్లో 5శాతం నైజీరియానే ఉత్పత్తి చేస్తుంది. ఇదంతా అమెరికా, ఇంగ్లండులే కొంటున్నాయి. నైజీరియాకు అతిపెద్ద వ్యాపారమిత్రుడు బ్రిటన్. 1994-95వ సంవత్సరంలో బ్రిటన్ నైజీరియాతో 1980కోట్ల రూపాయల వ్యాపారం చేసింది.

సారోపివా హత్యకు న్యాయార్థంలో నిరసన

గత దశాబ్దంగా నైజీరియా ఆర్థిక పరిస్థితి దిగజారుతున్నది. 1984లో 1.5డాలరు ఒక నైరా (ఆదేశ కరెన్సీ) తో సమానంగా ఉండేది. ప్రస్తుతం ఒక డాలరు కోసం 50 నైరాలు చెల్లించాలి. ద్రవ్యల్పతాపం 90శాతం ఉంది. ఐ.ఎం.ఎఫ్., ప్రపంచబ్యాంకులు వ్యవస్థీకృత సర్దుబాట్లతో పేదరికం, నిరుద్యోగం విపరీతంగా పెరిగాయి. మరోప్రక్క ఆయుధాల కొనుగోలులోను, క్రూడ్ ఆయిల్ ఎగుమతులలోను అనేక మంది సైనికాధికారులు కోట్ల రూపాయలు స్వీస్ బ్యాంకు ఖాతాల్లో జమ చేసుకుంటున్నారు. వీరే జనరల్ అబాచా అధికార వ్యవస్థకు పునాది.

నైజీరియా దేశపు రెవిన్యూలో అత్యధికభాగం ఆయిల్ ఉత్పత్తుల ద్వారానే సమకూరుతుంది. అయితే ఒక్క షెల్ కంపెనీయే ఆదేశ ఆయిల్లో 50శాతం ఉత్పత్తి చేస్తుంది. ఈ షెల్ ఆంగ్లో-డచ్ బహుళజాతి సంస్థ. ప్రపంచంలో సుమారు 100 దేశాల్లో పనిచేస్తున్న పెద్ద బహుళజాతి సంస్థ ఇది. అమెరికా బయట నైజీరియానే ఈ షెల్కి అతిపెద్ద ఉత్పత్తి కేంద్రం. నైజీరియాలోని ఆయిల్ బాగాపడే నేలలో 60 శాతం షెల్కిందనే ఉన్నది. నైజీరియాలోని పంటపొలాల్లోను, చివరికి ఇళ్ళ లోపలినుండి కూడా పైప్లైన్లు వేసుకుంది ఈ షెల్. నైజీరియాను ముఖ్యంగా ఓగోని ల్యాండ్ను పూర్తిగా కాలుష్యమయం చేస్తున్నది ఈ సంస్థ. (1995 అక్టోబర్ "కార్మికలోకం" చూడండి) దాని వల్లే ఓగోని ప్రజలు సర్వనాశనం అవుతున్నది. ఆ షెల్ పైనే ఓగోని ప్రజలు పోరాడుతున్నది. సారోపివా రంగంలోకిదిగిందీ ఆ విషయంలోనే.

ఒకవైపు ఇంగ్లండుకు చెందిన గుత్త సంస్థ కిరాతక దోపిడీ. మరో వైపు అదే ఇంగ్లండు తన ఆధ్వర్యంలోని కామన్వెల్త్ నుండి నైజీరియాను బహిష్కరించి గొప్ప ప్రజాస్వామ్యవాదిగా పోజు.

ఇదీ సామ్రాజ్యవాదుల అసలు స్వరూపం. అందుకే సారోపివా హత్యలో ప్రధాన పాత్రధారులు, సూత్రధారులు, ఆంగ్లో-అమెరికన్ సామ్రాజ్యవాదులు, బహుళజాతి గుత్తసంస్థ షెల్.

తమ ప్రయోజనాలకు నష్టం చేసే ఉద్యమాలను అణిచివేసేలా ఆయాదేశాల పాలకులను ఉపయోగపెట్టుకుంటున్నాయి బహుళజాతి సంస్థలు. ఇది అనేక లాటిన్ అమెరికా, అఫ్రికా, ఆసియా దేశాల అనుభవం.

రాష్ట్ర ఉద్యమాన్ని ఉద్యమం చేయండి

అసంఘటిత కార్మికోద్యమాన్ని కొనసాగించండి

రాష్ట్రంలో పెన్షన్ పై జరుగుతున్న ఉద్యమాన్ని మరింత తీవ్రతరం చేయాలని, అసంఘటిత ఉద్యమంలో రెండవదశ కార్యక్రమాన్ని కూడా పట్టుదలతో అమలు జరపాలని నవంబర్ 30, డిసెంబర్ 1 తేదీల్లో జరిగిన సి.ఐ.టి.యు. రాష్ట్ర కమిటీ నిర్ణయించింది.

బ్యాంకు, ఇన్స్యూరెన్స్ ఉద్యోగుల పోరాట సంఘభావ ఉద్యమం, సింగరేణి సమ్మె, ఆర్.టి.సి.లో ఎక్స్ గ్రేషియా పోరాటం, మొదలయిన ఉద్యమాలను కూడ కమిటీ సమీక్షించింది.

పెన్షన్ పథకం, ఒక సంక్షేమ చర్య. కాని ఇది అత్యధిక కార్మిక బాహుళ్యానికి నష్టదాయకంగా వున్నది. 3వ రిటైర్మెంట్ బెనిఫిట్ గా లేకపోగా వున్న రెండవ బెనిఫిట్ (పి.ఎఫ్.) నుండి ప్రభుత్వం

పెద్ద ఎత్తున కత్తిరింపు చేస్తున్నది. అనేక లోపాలు, లోసుగులు ఉండబట్టే ఆప్షన్ ఇవ్వడానికి కూడ నిరాకరిస్తున్నది ప్రభుత్వం. ఈ స్కింపై కార్మికుల్లో పెద్ద ఎత్తున వ్యతిరేకత వ్యక్తమవుతున్నది. అపిలియేషన్స్ ను ప్రక్కనపెట్టి కార్మికులు మన కార్యక్రమాలకు సహకరిస్తున్నారు. అయితే ఈ సమస్యకు కొన్ని జిల్లా కమిటీలు తగిన ప్రాధాన్యత నివ్వని కారణంగా వెనకబడ్డాయని కమిటీ సమీక్షలో తేలింది. పెన్షన్ స్కిమును అనాలోచితంగా సమర్థిస్తూ వచ్చిన కార్మిక సంఘాలు కూడా మన ఆందోళన తర్వాత స్కింలో కొన్ని మార్పులు చేసుకోవాల్సిన పరిస్థితి వచ్చింది.

కార్మికులు కేంద్రీకరించి ఉండేచోట, పెద్ద పరిశ్రమలైతే షిఫ్టు ముగిసే సమయానికి మీటింగులు పెట్టి పెన్షన్ సమస్య వారికి వివరించాలని సాధారణ కార్మికులు పాల్గొనేలా పోస్టు కార్డుల ఉద్యమం, బ్యాడ్లీలధారణతో బాటు డిసెంబర్ 4న టెలిగ్రాములు ఇవ్వాలని కమిటీ నిర్ణయించింది.

ఇప్పటికే పెన్షన్ సమస్యపై హైదరాబాద్, విశాఖ, వంటి జిల్లాలు మంచి కృషి చేశాయి. అన్ని జిల్లాల్లో కలిపి ఈ సమస్యపై లక్ష కరపత్రాలు వేశారు. హైదరాబాద్ లో ప్రభుత్వ ప్రతినిధుల, ఇతర సంఘాల వాదనలను బట్టబయలు చేస్తూ ఆయా రంగాలకి వర్తింపజేస్తూ 4 రకాల కరపత్రాలు వేశారు. ఈ ఉద్యమాన్ని కొనసాగించాలని, సమూలమైన మార్పులతో కార్మికులకు ప్రయోజనకరమైన రీతిలో పెన్షన్ స్కిములో మౌలిక మార్పులు సాధించుకునేలా ఉద్యమం నిర్మించాలని కమిటీ పిలుపిచ్చింది.

అసంఘటిత ఉద్యమం ఒక్క జిల్లా మినహా, అన్ని జిల్లాల్లోనూ బాగా జరుగుతున్నదని, నవంబర్ లో వర్క్ షాపులు అన్ని జిల్లాల్లోనూ జరిగాయని కమిటీ సమీక్ష చేసింది. మొత్తం 500 డళాల్లో సుమారు 2000 మంది కార్యకర్తలు కదిలి సుమారు 2లక్షల మంది కార్మికుల్లో సర్వే నిర్వహించారు. ఇది రాష్ట్ర ఉద్యమానికి ఎంతో విలువైన,

ఉత్తేజకరమైన అనుభవాల్నిచ్చింది. రాష్ట్ర వ్యాపితంగా అనేక రంగాల్లోకి విస్తరించడానికి అవకాశాల్ని కూడ కలుగచేసింది. సరిగ్గా ఈ దశలోనే విశాఖ ఆటో కార్మికుల పోరాటం, నెల్లూరు లారీ కార్మికుల పోరాటం జరిగాయి. ఇవి రెండూ ఆ జిల్లాల్లో మంచి ప్రభావాన్ని కలుగచేశాయి.

రెండవదశగా సర్వే చేసిన ప్రశ్నావళిని విశ్లేషించి, కరపత్రాలు తయారు చేసుకోవాలని, సర్వేలో పాల్గొన్న కార్యకర్తలను, కొత్తగా సంబంధాల్లోకి వచ్చిన కార్మికులతో మళ్ళీ సమావేశాలు జరపాలని, వాటిల్లో మరింత విస్తృతంగా సంతకాల సేకరణకు ప్లాను చేసుకోవాలని నిర్ణయించటం జరిగింది.

విశ్లేషణలు, కార్యకర్తల సమావేశాలు, ప్రెస్ కాన్ఫరెన్స్ లకు

నిర్దిష్ట టైమ్ టేబుల్ తయారుచేసింది రాష్ట్ర కమిటీ.

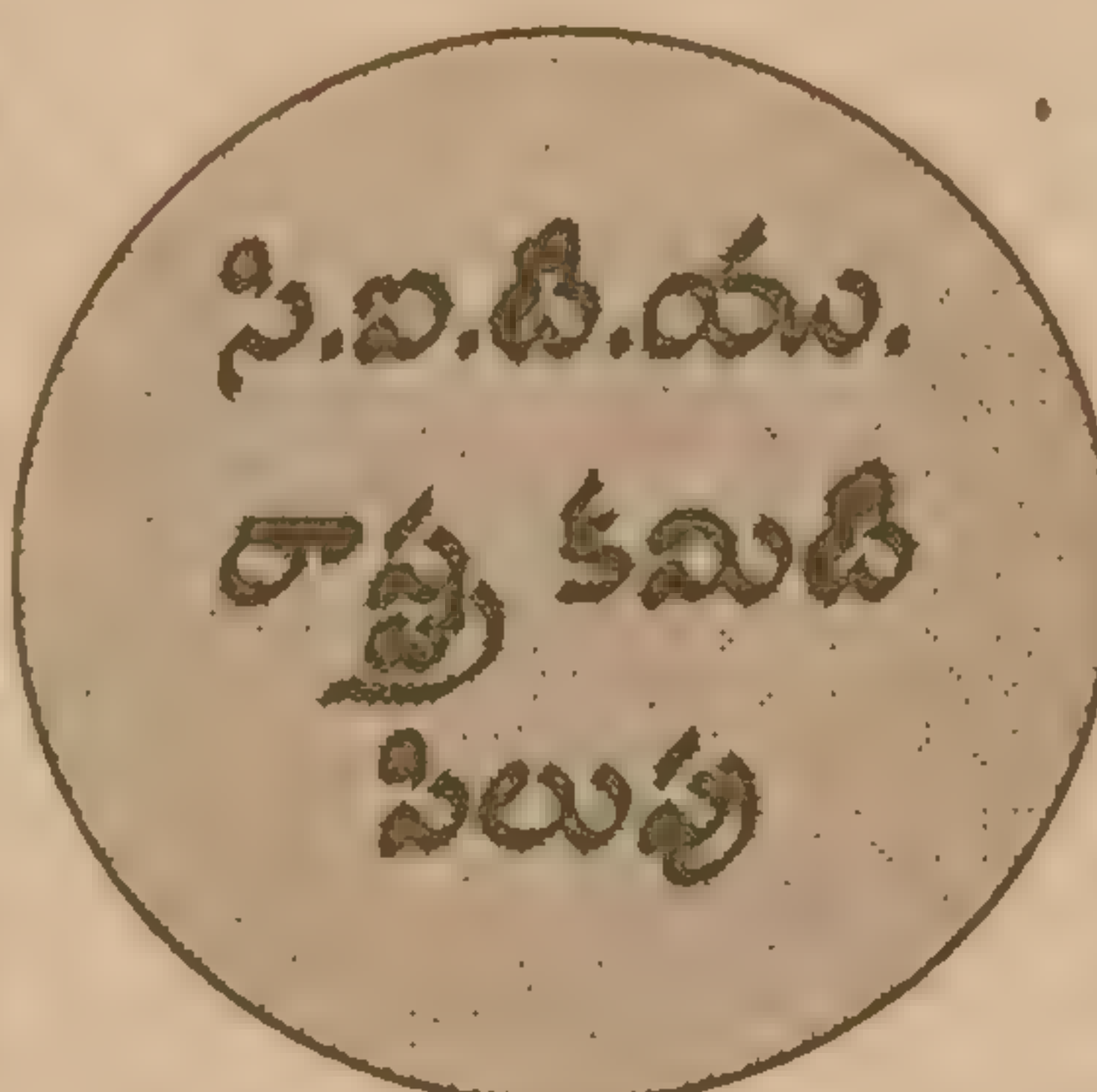
జనవరి మొదటి వారంలో స్థానిక/జిల్లా ప్రదర్శనలు జరపాలని కమిటీ నిర్ణయించింది. సామాజిక న్యాయం, ప్రైవేటీకరణ విధానాలపై అన్ని జిల్లాల్లోనూ సదస్సులు జరపాలని సెప్టెంబర్ లో జరిగిన రాష్ట్ర కమిటీ నిర్ణయించింది. పాలకవర్గాలు ఎస్.సి., ఎస్.టి. ఉద్యోగులను కార్మికోద్యమం నుండి, ప్రజాతంత్ర ఉద్యమం నుండి దూరంగా ఉంచాలని ప్రయత్నిస్తున్నాయి. ఆ తరగతుల కార్మికులను ప్రధాన వ్రవంతిలోకి తీసుకురావడానికి ప్రైవేటీకరణ విధానాల్లో

సామాజిక న్యాయం ఎట్లా దెబ్బతింటుందో వివరించడానికి ఈ సదస్సులు సహకరిస్తాయి.

కాని ఈ సమస్యపై ఇప్పటివరకు విశాఖ, విజయవాడ, అనంతపూర్ జిల్లాలు మాత్రమే కృషి చేశాయి. అసంఘటిత ఉద్యమం, పెన్షన్ పోరాటాలపై కేంద్రీకరించటం ప్రధాన కారణం అయినా ఈ సమస్యకు కొన్ని ప్రధాన పారిశ్రామిక ప్రాంతాలైన తగిన ప్రాధాన్యత నిచ్చి ఉండాల్సిందని కమిటీ ఆత్మవిమర్శనా పూర్వకంగా సమీక్ష చేసింది. ఈ సమస్యపై భవిష్యత్ లో కూడ ఉద్యమాన్ని కొనసాగించాలని నిర్ణయించింది.

వ్యవసాయ కార్మికుల పోరాట సంఘభావ నిధి మొత్తం వేల రూపాయలు వసూలు అయ్యాయి. భవిష్యత్ లో ఈ సంఘభావ కృషిని పెద్ద వుద్యమంగా చేపట్టాలని కమిటీ ఆభిప్రాయపడింది.

ఫిబ్రవరిలో నల్గొండలో జరిగే ఆర్.టి.సి. స్టాఫ్ అండ్ వర్కర్స్ పెడరేషన్ రాష్ట్ర మహాసభలకు అన్ని జిల్లాల్లోనూ ఆయా సి.ఐ.టి.యు. కమిటీలు ఆర్.టి.సి. కార్మికుల్లో ప్రచారం జరపాలని నిర్ణయించటం జరిగింది. మొదటి రోజు నల్గొండలో జరిగే పెద్ద ర్యాలీకి అన్ని జిల్లాల నుండి కార్మికులు హాజరయ్యేట్లు చూడాలని కమిటీ నిర్ణయించింది.

* కొత్త పెన్షన్ పథకాన్ని ఆమోదించిన సెంట్రల్ బోర్డ్ ఆఫ్ ట్రస్టీస్లో మొత్తం 43 మంది సభ్యులుంటారు. వీరిలో 23 మంది కేంద్ర ప్రభుత్వ అధికారులు కాగా పది మంది యజమానుల ప్రతినిధులు. మిగిలిన పది మంది కార్మిక ప్రతినిధుల్లో నలుగురు ఐ.ఎన్.టి.యు.సి.కి చెందిన వారు ఇతర సంఘాల వారు ఆరు మంది మాత్రమే.

* అసలీ పెన్షన్ పథకానికి రూపకల్పన చేసిన Actuaries, ఎవరు? (లెక్కలు గట్ట వేసిన ప్రభుద్దులు) ఇది ఇప్పటి వరకు చిదంబర రహస్యమే. వీరు విదేశాలవారని ఒక పత్రికలో వార్తాచ్చింది. పశ్చిమదేశాల్లో కార్మికుల పెన్షన్ ఫండ్ కాజేయడానికి పథకాల సిద్ధం చేసిన వారే వీరని ఆ వార్త. దీనిపై ప్రభుత్వం పెదవి విప్పట్లేదు.

ఇది స్కాంల యుగం గదా!

* అన్ని జాతీయ స్థానిక దినపత్రికల్లో పూర్తి పేజీ అడ్వర్టైజ్మెంట్లు పెన్షన్ స్కీంపై కార్మికుల్లోని ఆసోవాలు పారద్రోలడానికట అవి. అసలు స్కీం గురించి ఎప్పుడూ ఏ ప్రచారమూ నిర్వహించని ప్రభుత్వం ఇప్పుడీ అడ్వర్టైజ్మెంట్లు పర్వంలో పడిందెందుకు? దూరదర్శన్, జీ.టి.వి.ల్లో రోజు పెన్షన్ పై టింట్..టింగ్... దీనిపై త్వరలో ఆకాశవాణి చిన్న నాటికలు సిద్ధం చేస్తున్నదట.

వీటన్నిటికీ కోట్లరూపాయలు ఖర్చవుతుంది. ఆ డబ్బు ఇంకెక్కడిది? మనమంతా చెమటోడ్చి కూడబెట్టుకున్న పి.ఎఫ్.లోదే!!?

అత్తసొమ్ము అల్లుడు దానం చేసినట్లు, మన సొమ్ముతో ప్రభుత్వం చేస్తున్న ఈ తప్పుడు ప్రచారంపై ఢిల్లీ, బొంబాయి హైకోర్టుల్లో దావాలు నేరారు కొందరు కార్మిక నాయకులు.

* పి.ఎఫ్. వల్ల ప్రధానమైన ప్రయోజనం దానిలో యజమాని వాటా జమకావటమే. మరి ఈ పెన్షన్ స్కీం పుణ్యమా అని ఆ వాటా (8.33%) కాస్తా పోయిన తర్వాత ఇక కార్మికుడు మాత్రం తన (10% లేదా 8.33%) వాటా ప్రభుత్వం ఇచ్చే 12% వడ్డీకి పి.ఎఫ్.లో ఉంచుకోవటం కంటే బయట 14%, 16% ఇంకా హెచ్చుగా వడ్డీకిచ్చే సంస్థల్లో దాచుకోవచ్చుగదా!

* అసంపటిత కార్మికులకు ఈ పెన్షన్ స్కీం ఎంతో ఉపయోగమని అటుకేంద్ర ప్రభుత్వం ఇటుకొన్ని కార్మిక సంఘాలు కూడా ఊదరగొడుతున్నాయి. ఈ మేడిపండు విప్పిచూద్దాం.

అసంపటిత కార్మికులకు వేతనాలు న్యల్పంగా పెరుగుతుంటాయి. ఏ పరిశ్రమలోనైనా తక్కువ కాలమే ఉద్యోగాల్లో ఉంటారు. రు.1000ల నెల వేతనం గల కార్మికుడికి ప్రతి సంవత్సరం 5% పెరుగుదలుంటుందనుకుంటే చక్రవర్తితో కలిపి 20 సంవత్సరాల తర్వాత అతని వేతనం రు.2,527/- ఈ జీతంతో అతడు రిటైరయితే? ఈ మొత్తం కాలానికి పెన్షన్ ఫండ్ కు బదలాయించబడ్డ 8.33% పి.ఎఫ్. 12% చక్రవర్తితో కలిపి రు.1,06,376/- దీనిపై నెలకు 12% చొప్పున వచ్చే వడ్డీ రు.1,064/- అతనికి వచ్చే పెన్షన్ నెలకు రు.792/-, నికర నష్టం. రు.272/- మన

రాష్ట్రంలో 90 శాతం మందికి అసలు పి.ఎఫ్.లేదు. మరి ఇక పెన్షన్ ఎక్కడిది?!

* ఈ పెన్షన్ స్కీంలో సభ్యులూ? అయితే మీకు మూడు ఆప్షన్స్ ఉన్నాయి!!

(1) ముందు మీ చావుకు ముహూర్తం నిర్ణయించుకోండి. ఆ (అ)శుభ ఫుడియ వరకు ప్రభుత్వం వారు మీకు 90% పింఛన్ ఇస్తారు. ఆ తర్వాత మీ నామినీకి మీ పింఛన్ కు వంద రెట్లు ఎక్కువ ఇస్తారు. ఈ పట్టిక చేస్తే దీన్లో మోసం అర్థం అవగలదు.

పెట్టుబడి తిరిగి చెల్లించే పేరుమీద జేబులకత్తిరింపు

ప్రతి సం॥ 10% వేతనాల్లో పెరుగుదల ఉంటే	మొత్తం వేతనంలో 8.33% ఇవ్వాలైన సర్వీసు పెన్షన్ ఫండ్ కు తరలించి, వడ్డీతో కలిపి పొగు బడ్డది	తగ్గించి ఇచ్చే పెన్షన్	చనిపోయిన తగ వాడే	
1,000	20 30 40	144,128 535,384 1,750,566	1,571 2,286 3,000	1,414 2,057 2,700
2,000	20 30 40	246,796 854,254 2,740,928	1,571 2,286 3,000	1,414 2,057 2,700
3,000	20 30 40	310,234 1,051,284 3,352,874	1,571 2,286 3,000	1,414 2,057 2,700
4,000	20 30 40	345,937 1,152,171 3,697,271	1,571 2,286 3,000	1,414 2,057 2,700
5,000	20 30 40	360,262 1,206,663 3,835,457	1,571 2,286 3,000	1,414 2,057 2,700

(2) మీ చావుకు అలాగే విధవ చావుకు లేదా ఆమె పునర్వివాహానికి ముహూర్తం ఫిక్స్ చేయండి. ఇక బ్రతికున్నాళ్ళు మీకు 90% పింఛన్, ఆ తర్వాత మీ విధవకు 80% పింఛన్ ఇస్తారు. ఆమె మరణం లేదా పునర్వివాహం తర్వాత నామినీకి మీరు అసలు పొందవల్సిన పెన్షన్ కు 90 రెట్లు ఎక్కువ ఇస్తారు.

(3) 20 సంవత్సరాల పెన్షన్ కు నిర్ణయించుకోండి. అప్పటి వరకు మీకు 87.5% పెన్షన్ ఇస్తారు. ఆ తర్వాత మీరు బ్రతికున్నా, లేకున్నా మీ నామినీకి వంద రెట్లు ఎక్కువ పెన్షన్ ఇస్తారు.

నేషనల్ ఫ్రంట్ అధ్యక్షుడు, తెలుగుదేశం పార్టీ వ్యవస్థాపక అధ్యక్షుడు మూడుసార్లు ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి, కళాతపస్వీ శ్రీ నందమూరి తారక రామారావుగారి అకాల మరణానికి కార్మికలోకం సంతాపాన్ని వెలిబుచ్చుతున్నది.

అవకాశం

పెన్షన్ భారం

నవంబర్ 18 ఆర్డినెన్స్ ద్వారా ప్రైవేట్ రంగంలోని ప్రావిడెంట్ ఫండ్ చందాదారులకు వివాదాస్పదమైన పెన్షన్ పథకాన్ని ప్రారంభించాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయం విజ్ఞతలేని తొందరపాటుగా కవబడుతున్నది. ప్రైవేటులో కేవలం నాణ్యతలు మరో 11 రోజుల్లో ప్రారంభం కానుండగా, కోటి 80 లక్షల మంది ఉద్యోగుల భవిష్యత్ ముడిపడి పుష్పించున తొందరపాటున ఆవరణ ఏమాత్రమూ లేదు. ఉద్యోగుల కుటుంబ పెన్షన్ పథకానికి నవరణలు తీసిపెట్టిన ప్రభుత్వం మార్చి 29, 1995 పార్లమెంట్ ముందుంచినప్పుడు కార్మిక సంఘం నుంచి, ప్రతిపక్షాల సాక్షిం లోని తీవ్ర వ్యతిరేకత ఎదురైంది. కార్మికుల ప్రయోజనాలకు ఏమాత్రం అనుకూలంగా ఈ నవరణలు లేవని అని వాయి. ఇప్పుడు ఈ ఆర్డినెన్సును ప్రతిపక్షాలు నిర్ణయాన్ని వ్యతిరేకించడంలో ఆసక్తికరమైనది. కుడిపక్షం దీన్ని చాలావరకు అనుకూలంగా, నిజానికి, ఈ ఆర్డినెన్సు పై విరసంగా కేంద్ర కార్మిక మంత్రి శ్రీ జి. వెంకట స్వామికి క్షయిన యూనియన్ లీగర్ నటిస్తూ కూడా ఇచ్చింది. "దివాలాకోరు ప్రభుత్వం కార్మికుల కష్టాలను దృఢి, అంగీకారం చేరే ప్రయోజనాలకు ముగిస్తున్నది"ని ఆ నటిస్తూ ఈ శాసనసభకు వ్యతిరేకత పెట్టినది. ప్రైవేట్ లో ఫండ్ అండ్ మినిస్ట్రీలను ప్రావిడెన్స్ (నవరణ) ఆర్డినెన్సు 1995 లోని ప్రధానమైన అంశాలను కేంద్ర ప్రభుత్వం అనుకూలం కార్మికులకు ఇచ్చే దాని కన్నా తీసుకునేది ఎక్కువని వ్యతిరేకత పెట్టినది. ఈ నవరణలను అనుకూలం కార్మికులకు వాటి ప్రభుత్వానికి పోతుంది. తక్కువగా, రిటైర్మెంట్ ఫండ్ కార్మికుడు ఈ మొత్తాన్ని దీనిపై వచ్చే వడ్డీని పొందలేదు. ఇల్లు కట్టుకోవడానికి, బిడ్డల పెళ్ళిళ్ళకు ప్రావిడెంట్ ఫండ్ రుణం కేంద్ర అందుబాటులో వుండే మొత్తం కూడా అదే విషయాలలో తగ్గిపోతుంది. ఇప్పటికే ఎంపైయన్ ప్యాసివీ పెన్షన్ స్కీం కేంద్ర అందుబాటులో ఉంది. 8,500/- కోట్ల కార్మిక కూడా ఈ నూతన పథకానికి మళ్ళీ పోతుంది. ప్రభుత్వం తననుకూలంగా అదనంగా ఒక పైసాను కూడా ఈ పథకానికి అందించదు. జీవిత చరమ రేట్ కార్మికుడు పెన్షన్ గా కనీసం రు. 500/-లు, గరిష్ఠంగా రు. 3000/-లు, పొందుతారు. పెన్షన్ కు అర్హమైన జీతంగా రు. 5000/-లుగా నిర్ణయించారు. ఉద్యోగులు దీన్ని ఏకపక్షంగానూ, తక్కువగానూ భావిస్తున్నారు.

ఆర్థిక వేత్తల విశేష ప్రకారం, పింఛన్ మొత్తాన్ని నిర్ణయించడానికి ఏకపక్షంగా చేసిన మూతం - పెన్షన్ కు అర్హమైన జీతాన్ని నర్సిస్ లో వున్న సంవత్సరాలలో గురించి 70 తో భాగించడం వల్ల బ్యాంకులు ఇచ్చే వడ్డీ కన్నా పెన్షన్ చాలా తక్కువగా వుంటుంది. పెన్షన్ ఫండ్ నిర్వహణకు అయ్యే ఖర్చును 16 శాతంగా ప్రభుత్వం భావిస్తుంటే, యు.బి.సి.కు కాని, ఇతర మూల్యవర్తన ఫండ్ కుగాని 6 శాతం మాత్రమే నిర్వహణకు వ్యయంవుతున్నది. ఇది ఫండ్ కు అనుకూలమైన ప్రభుత్వం యొక్క వ్యతిరేకతను తెలుపుతున్నది. ఇంకా బాధాకరమైన అంశమేమిటంటే, 20 ఏళ్ళు పర్మిట్ చేసిన కార్మికుడు 58 ఏళ్ళు రాకముందే వారెంటి రిటైర్మెంట్ తీసుకుంటే, 59 ఏళ్ళు వయస్సు వచ్చిన తర్వాత పెన్షన్ కు అర్హుడవుతాడు. కాని (పి.ఎస్.ఎల్.ఎ) యజమానుల వాటాను మాత్రం వెంటనే పోగొట్టుకుంటారు. ఈ కొత్త పథకం కేంద్ర 70 ఏళ్ళు వచ్చేదాకా బిడ్డి 40 ఏళ్ళు పెన్షన్ పథకంలో కొనసాగలేకపోతే కార్మికుడు ఘోరంగా నష్టపోతాడు. పైగా, ముస్లింకోరు దయవల్ల ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకిచ్చే పెన్షన్ కి.ఎ. కోర్కె వుండగా ఇప్పుడు ప్రతిపాదించిన ఈ పెన్షన్ పథకంలోని ప్రైవేట్ రంగ ఉద్యోగులకు ద్రవ్యబాధాన్ని తట్టుకునివుండే ఏ భద్రత లేదు. ఈ ప్రతిపాదిత పెన్షన్ పాఠ్యాల కార్మికులకు పూర్తి అన్యాయాన్ని కలిగిస్తుందనే వాస్తవంకో పాటు విస్తారమైన కార్మికులలో ఈ పథకాన్ని అమలుపరచడంలో ప్రభుత్వం యొక్క పరిమళం గురించిన వ్యతిరేకత వందేహాలు వున్నాయి. 1971 లో ప్రారంభించిన కుటుంబ పెన్షన్ పథకం అమలులో వున్న ప్రభుత్వం యొక్క నిరాశాపాతమైన చరిత్రను గమనించిన తర్వాత వందే విరమణ తర్వాత పెన్షన్ డబ్బుల వసూలుకు ఆపేమం చుట్టూ ప్రదక్షిణలు చేయాలి వస్తుందని కార్మికులు భయపడుతున్నారంటే వారిని ఏమీ తప్పుపట్టలేం. కుటుంబ పెన్షన్ పథకంలోని తన వాటా 1.17 శాతాన్ని ప్రభుత్వం క్రమం తప్పకుండా అందించడం కూడా లేదు. ఈ విధంగా కొత్త పథకాన్ని ప్రారంభించాననే ప్రభుత్వ ప్రయత్నం కార్మికుల ప్రయోజనాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని కాదు, తక్కువ ఖర్చుతో చేతికొందివచ్చే భారీ కార్మిక మొత్తాలను అధికార ప్రయోజనాలకు ఉపయోగపెట్టుకోవాలనే ఆలోచన అనే భావన ఎవరైనా కలుగక తప్పదు. వ్యక్తిగా చెప్పాలంటే, ఇటువంటి పథకాన్ని అమలుపరచే ముందర మరింత చర్చలు వాదనలు ఆవరణ. కనీసంగా ప్రభుత్వం ఇప్పటికైనా చెయ్యదగ్గది, ఈ పథకంలో చేరే విషయం కార్మికుడి ఆభీష్టానికి వదిలివేయడమే.

నవంబర్ 23, 1995
విజయ్ లైన్ సంపాదకీయం

అవకాశం

కార్మికుడికే వదిలివేయండి

ఆర్డినెన్స్ ద్వారా ఉద్యోగుల పెన్షన్ పథకం, 1995ను అమలుపరచే ప్రయత్నాలను ప్రభుత్వం మానుకోవాలి. కాకపోతే కనీసంగానైనా ఆ పథకం కార్మికుని మీద బలవంతంగా కాక, ఇచ్చాపూర్వకంగా వుండేట్టు చేయాలి. ఈ పెన్షన్ కార్మికుడి పాదపు మొత్తాల నష్టాన్ని పాక్షికంగానే వరిపారిస్తుంది. ఇంకా, ఏ మాత్రం ప్రమాదంలేని ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్ తో నహా మార్కెట్ లో ఏ ఇతర సాధనం కన్నా కూడా అతి తక్కువ రాబడిని మాత్రమే ఇస్తుంది. సులభంగా అర్థమయ్యే ఈ పోలికను చూడండి. ఒక కార్మికుడు రు. 1000/-ల జీతంతో, సంవత్సరానికి 10 శాతం ఇంట్రీమెంట్ తో ఉద్యోగంలో చేరితే

30 సంవత్సరాల తర్వాత అతని ప్రావిడెంట్ ఫండ్ నుంచి రు. 5 లక్షల 35 వేలు పొగవుతాయి. అదే 35 సంవత్సరాల తర్వాత అయితే రు. 9 లక్షల 80 వేలు అవుతుంది. అతను ఆ మొత్తాన్ని ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకుల్లో 12 శాతం వడ్డీ వచ్చే ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్ గా వేస్తే నెలవెల వడ్డీగా వచ్చే ఆదాయం వరసగా రు. 5,353/-లు, రు. 9,752/-లు పొంద వచ్చు. ఇంకా ఎక్కువ రాబడి వచ్చే చోటుపెడితే ఎక్కువ ఆదాయం సంపాదించ వచ్చుననేది నచ్చుం. అయితే, ఉద్యోగుల పెన్షన్ పథకం కింద అదే మొత్తం వల్ల నెలసరి పెన్షన్ కింద వచ్చే రాబడి వరసగా రు. 2,285/-లు, రు. 2,643/-లు గానూ

వుంటుంది. ఇది బ్యాంక్ వడ్డీ రూపంలో వచ్చే రాబడిలో 43 శాతం, 27 శాతం మాత్రమే. ఈ కొత్త పథకంలో పొందేది చాలా తక్కువనేదే కాదు, ఈ ఇ.పి.ఎస్. స్కీం వాస్తవానికి రిగ్ గమన ఫలితాన్ని ఇచ్చే విధంగా వుందనేది గమనించాల్సిన విషయం. వడ్డీ రూపంగా పోగొట్టుకునే ఆదాయం నిప్పుల్లో చూస్తే సీపు ఎక్కువకాలం పనిచేస్తే ఎక్కువ పోగొట్టుకుంటావు. ఇ.పి.ఎస్.లోకి తరలించే తమ ప్రావిడెంట్ ఫండ్ లోని భాగాన్ని ఉద్యోగులు శాశ్వతంగా పోగొట్టుకుంటారనేది మరో కఠిన నిత్యం. చనిపోయిన ఉద్యోగి కుటుంబానికి ఈ పెన్షన్ భద్రత కలిగిస్తుందని ఈ ఇ.పి.ఎస్.ను సమర్థిస్తున్న ప్రభుత్వ వాదనలు శుద్ధ అబద్ధం. ఉద్యోగుల పెన్షన్ పథకం, కుటుంబ పెన్షన్ పథకానికి మారుగా వస్తున్నది. కుటుంబ పెన్షన్ పథకంలోని కార్మిక నిధి రు. 8,500/-లు కోట్లకు పెరిగింది. 1993-94 లో ఈ పథకం కింద బట్టాడా చేసినది నిధి పై వచ్చే ఆదాయంలో వంద వంతు వున్నది. కార్మికుల కష్టాలను జతల విషయంలో ప్రభుత్వం చేయదగ్గ పని ఆ విషయంలో వేలు పెట్టకుండా వుండడమే. తన సొమ్మును ఎక్కడ ఎలా పెట్టాలనే స్వేచ్ఛ కార్మికుడికే వదిలివేయడం శ్రేయస్కరం.

జనవరి 8, 1996
'వికనామిక్ టైమ్స్' సంపాదకీయం

అవకాశం

ప్రసారాలోచన మేలు

ఒక్కో సత్తున ఉన్నంతకాలం ఉద్యోగం చేసి ఇక ప్రైవేటులోని వయస్సులో రిటైరయిన తర్వాత బట్టిన అధికారం గానూ ప్రైవేటులోని జీతం గానూ పనుకోవడం కోరగూడని కోరికమీకాదు. ఇది ప్రావిడెంట్ ఫండ్ అనుకూలం. ఈ రకమైన సామాజిక భద్రత కల్పించడం ప్రభుత్వాల, యాజమాన్యాల తుదిగా గుర్తించాల్సిన కీలక బాధ్యత. ఎన్నో విస్తృత తమకొక పెన్షన్ పథకం కావాలని ఈ సోకర్లం లేని ఉద్యోగులు అరాచకపడుతున్నారు. విజ్ఞతలేని ఈ రకమైన కోరిక వినబై లక్షల ఎంపైయన్స్ ప్రావిడెంట్ ఫండ్ (ఇ.పి.ఎస్.) సభ్యులను మాత్రం వర్ధిల్లే. పెన్షన్ పథకాన్ని ప్రభుత్వం రూపొందించింది. అయితే అది ఉద్యోగులకు తీవ్ర అనంతమైన కలిగించింది. పథకాన్ని సవరించాలనే డిమాండు రేవల్వంగా వినిపిస్తోంది. బహుశా ఇంతటి విమర్శ, చర్చ ఇంత తొందరగా ఇతర ఏ కొత్త పథకం మీదా ఇప్పటివరకు జరగలేదేమో, విమర్శల వివరాలు దాటి ఆధారాలు విశ్లేషించుకుంటే కొత్త పెన్షన్ పథకం వివరాలు తెలుసుకోవాలి.

1952 సంవత్సరంలో వ్యవస్థీకృత రంగ ప్రావిడెంట్ ఫండ్ (ఇ.పి.ఎస్.) మొత్తం నిర్మాణం, నిర్వహణ చేయాలంటే ఈ చట్టం ప్రకారం ఉద్యోగుల వేతనం నుండి నెలకు కొంత సొమ్మును, అంతే మొత్తాన్ని యాజమాన్యాలు వసూలుచేసి రిటైర్మెంట్ తర్వాత వడ్డీతో నహా ఉద్యోగులకు ఏకమొత్తంలో చెల్లించాలి. అయితే, వివాదాలు, వైద్యం, గృహనిర్మాణం వంటి అనేక అవసరాలకు ప్రావిడెంట్ ఫండ్ నుండి ముందుగానే ఉద్యోగులకు తమ విల్లలు తీసుకొనే అవకాశం ఉంది. పలితంగా రిటైర్మెంట్ తర్వాత పెద్దగా మిగలేదేమీ లేకుండా పోతున్నది. వాస్తవానికి అటు ఉద్యోగికి ఇటు ఉద్యోగులపై ఆధారపడ్డ కుటుంబ సభ్యులకు ఏ ఆధారం లేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. 1971లో ప్యాసివీ పెన్షన్ పథకం (పి.పి.ఎస్.) ఏర్పాటు అయినప్పటికీ అది పేరుమూత్రమే. పెన్షన్ ఫండ్ దానినుండి పెట్టగా లభించేది లేదు. ఆ పథకం అందించే కొద్దిపాటి ప్రయోజనమైనా ఎలా పొందాలో చాలామందికి తెలియదు. తెలియజేయాలనే దృఢ ప్రభుత్వానికిగాని, ప్రావిడెంట్ ఫండ్ సంస్థానికిగాని లేనేలేదు. అందుకే ఉద్యోగుల్నుండి వసూలు చేసిన దాంట్లో పెద్ద మొత్తం సుమారు 8500 కోట్ల రూపాయలు ప్రావిడెంట్ ఫండ్ సంస్థలోనే మూలుగుతున్నది. ప్రభుత్వం బట్టిన లోటును పూర్తిచేసుకోడానికి ఉపయోగపడుతున్నది. కొత్త స్కీములో చేరడం చేరకపోవడంపై నిర్ణయం తీసుకొనే స్వేచ్ఛ ఉద్యోగికి ఉండదు. నిర్బంధంగా అందరూ స్కీములో చేరిపోవాలి. ఏమాత్రమైనా స్వేచ్ఛ ఉంటే అది యజమానులకు ఉంది. ఏ సంస్థ అయినా స్కీము నుండి మినహాయించు వారంటే ఆ సంస్థ ప్రభుత్వం రూపొందించిన స్కీము ప్రయోజనాలలో సరిసమానమైన లేక ఎక్కువ ప్రయోజనాల్ని ఉద్యోగులకు కలిగించే స్కీము తయారుచేయాలి. ఇక పెన్షన్ మొత్తం కూడా ఏ మాత్రం అకర్మణ్యంగా లేదు. ఐదువేల రూపాయలకు పైబడి ఎంత జీతం ఉన్నా పెన్షన్ మదింపునకు ఐదువేల రూపాయలుగానే పరిగణిస్తారు. ఐదువేలకు తక్కువ ఉంటేమటుకు తక్కువ సొమ్మునే లెక్కలోకి తీసుకుంటారు. ఎంత పెన్షన్ వచ్చేది జీతంపైనా పర్మిట్ పైనా ఆధారపడి ఉంటుంది. పెన్షన్ స్కీము పాద్యాలని సులభంగా అర్థమయ్యేట్టు చెప్పాలంటే సగటు నెలసరి జీతాన్ని సర్దుకుంటుంటే (సంవత్సరాలు)తో పాచ్చింపి డెబ్బైలో భాగించి పెన్షన్ గా నిర్ణయిస్తారు. ఉదాహరణకు ఐదువేల రూపాయల వేతనం ఉన్నవ్యక్తి (అంతకుమించి ఎంత ఎక్కువ ఉన్నా అయిదువేలే లెక్కలోకి వస్తుంది) ముప్పై సంవత్సరాల పర్మిట్ తర్వాత రిటైర్మెంట్ వచ్చే పెన్షన్ 5000/30/70 అంటే 2143 రూపాయలు. ఇందుమించు ఇది ఈ స్కీము కింద లభించే అత్యధిక పెన్షన్ గా చెప్పవచ్చు. ఈ లెక్కల ప్రకారం మూడువేల రూపాయల జీతం ఉన్నవ్యక్తి అదే ముప్పై సంవత్సరాల పర్మిట్ తర్వాత పొందే పెన్షన్ 1285 రూపాయలు. ఈ విధంగా పెన్షన్ లెక్క కట్టుకోవచ్చు. అయితే వది సంవత్సరాల కనీస పర్మిట్ ఉన్నవాళ్ళకే పెన్షన్ దొరుకుతుంది. మరి ఈ పెన్షన్ పొందుతున్న వ్యక్తి కోల్పోయే మొత్తం ఎంత? ఉదాహరణకి అత్యధిక పెన్షన్ పొందేవ్యక్తి నెలకు రు. 416.50 చెల్లించాలి. దానిపైన 12 శాతం వడ్డీ వచ్చి లెక్కలు వేసినా ఈ విధంగా సమకూరిన మొత్తం డబ్బు మీద వచ్చే వడ్డీయే ఇచ్చే పెన్షన్ కన్నా ఎన్నో రెట్లు ఎక్కువగా ఉంటుంది. వాస్తవానికి ప్రావిడెంట్ ఫండ్ లో ఇందుమించు సగభాగం పెన్షన్ కోసం స్వాహా చేస్తారు. ప్రస్తుతం అమల్లో ఉన్న రెట్ల ప్రకారం వదిశాతం ఉద్యోగి, మరొక శాతం యజమాని ప్రావిడెంట్ ఫండ్ భాగాలు ఐదువేలున్నారు. 1.16 శాతం మినహా ఇరవీ డెబ్బై రెండు. కాని కొత్త పథకం 8.33 శాతం ఉద్యోగి నుండి దొంగిలించి పెన్షన్ ఫండ్ కాదు. పిచ్చిగా పొందే (చోరనది) అనే అవసాన్నికీ గురొతున్నది.

ఇది మరొక కుంభకోణం. ఇది ఎవరి పుణ్యం? చక్కెర కల్పనాథ్ రాయ్, బలరామ్ జర్కర్, అర్జున్ సింగ్, మాధవరావు సింగియా, అద్వానీ, దేవీలాల్ వంటి 5 మంది అధికార, ప్రతిపక్ష పార్టీల హేమా హేమీలంతా (వామపక్ష పార్టీల వారు మినహా) "తిలా పాపం తలా పిడికెడని" వీరందరికీ కలిసి ముట్టించి రికార్డు రూపాయలని ప్రస్తుత లెక్క. మొత్తం పుట్ట తవ్వితే ఇంకా ఎన్ని రహస్యాలు బయటపడ్తాయో? (అసలు తవ్వుతారో లేదో!)

ఇక అసలు కథ. హవాలా అంటే ఏమిటి?

హవాలా అంటే అనధికారికంగా జరిగే వ్యవహారాలు అని అర్థం. ఎస్.కె.జైన్, బి.ఆర్.జైన్, ఎన్.కె.జైన్ అనే సోదరులు దక్షిణ ఢిల్లీలో నివాసముంటూ విదేశీ ద్రవ్యమారకంలో హవాలా వ్యాపారం నిర్వహిస్తుండేవారు. ఇటీవలికాలం వరకు విదేశీ ద్రవ్యమారకం, విదేశీ మారకద్రవ్య అదుపు చట్టం 'ఫెరా'కు అనుగుణంగా జరుగుతూ వుండేది. విదేశీమారకం కావాలంటే అది ఎందుకు అవసరమైందో సంబంధిత అధికారులకు సవివరంగా తెలియజేసి పరిమితుల మేరకు పొందవలసి వుండేది. అలాగే ఇతర దేశాల నుండి విదేశీ మారకాన్ని తెచ్చి రూపాయల్లోకి మార్చుకోవాలన్నా, ఆ విదేశీ మారకం ఏ కార్యకలాపాలు నిర్వహించడం ద్వారా లభించిందో వివరాలు తెలియజేసి చట్టపరంగా, అధికార రేటు ప్రకారం మార్చుకోవలసి వుండేది. అయితే ఫెరా నిబంధనలకు అనుగుణంగా పోవాలంటే అవసరాల మేరకు విదేశీ మారకం లభించడంగాని, విదేశీ మారకాన్ని పూర్తిగా రూపాయల్లోకి మార్చుకోవడంగాని సాధ్యమయ్యేది కాదు. పైగా ఇదంతా చట్టప్రకారం జరగవలసిన వ్యవహారం. కాని స్మగ్లింగ్, చట్టవ్యాపారం, లంచాలు లాంటి అక్రమ చర్యల ద్వారా దేశంలో సంపాదించిన సొమ్ము విదేశాలలోకి విదేశీ మారకం రూపంలో తరలించాలన్నా, విదేశాలలో సంపాదించిన సొమ్మును రూపాయలలోకి మార్చుకోవాలన్నా సాధ్యమయ్యేది కాదు. ఈ అక్రమ సంపాదనను అనధికార మార్గాల ద్వారా మారకం చెయ్యడమే హవాలా వ్యవహారం.

చిన్నసైజు షేర్ బ్రోకర్లుగా వ్యాపారాన్ని ప్రారంభించిన జైన్ సోదరులు హవాలాలో అడుగుపెట్టి కోట్లు ఆర్జించారు. దక్షిణ ఢిల్లీలో విలాసవంతమైన నివాసభవనాలు సమకూర్చుకున్నారు. ఢిల్లీ శివారు మెరొలీలో ఫార్మ్ హౌస్ ను సంపాదించారు. దీన్ని వారు కేవలం రు.8లక్షలకే కొన్నట్లు లెక్కల్లో చూపినప్పటికీ దాని అసలు విలువ రు.4.4కోట్లు వుంటుందని సి.బి.ఐ. అంచనా వేసింది.

జైన్ సోదరులు హవాలా వ్యాపారాన్ని అవిచ్ఛిన్నంగా సాగించడానికి రాజకీయ నాయకులతోను, అధికారులతోను సన్నిహిత సంబంధాలు నెరుపుతూ ఉండేవారు. వీరు హవాలా వ్యాపారంతోనే సరిపెచ్చుకోలేదు. ఎస్.కె.జైన్ ఆధ్వర్యాన భిలాయ్ ఇంజనీరింగ్ కార్పొరేషన్ ను, బి.ఆర్.జైన్, ఎన్.కె.జైన్ ల ఆధ్వర్యాన బి.ఎఫ్.సి. పెర్మిటెజర్, బిలాస్ పూర్, సిండికేట్ ఇంజనీరింగ్ కార్పొరేషన్, భిలాయ్ లను స్థాపించారు. వీటి

హవాలా

విలువ కొన్నివేల కోట్ల రూపాయలుంటుంది.

వీటన్నంటినీ మించి జైన్ సోదరులు పలు బహుళజాతి సంస్థలకు బ్రోకర్లుగా వ్యవహరించేవారు. ఆ సంస్థలకు పలు పారిశ్రామిక లైసెన్సీలను సంపాదించిపెట్టి బ్రోకరేజీ పొందేవారు. ఈ రకంగా సంపాదించిన మొత్తాన్ని తమకు సహాయపడిన అధికారులకు, రాజకీయవేత్తలకు పంచుతూ వుండేవారు. రాజకీయవేత్తలను ఆకట్టుకోవడానికి ముందుగానే వారికి పెద్దమొత్తాలలో డబ్బు ముట్టచెబుతుండేవారు. గత ఎనిమిదేళ్ళలో విద్యుత్ ప్రాజెక్టులకు విదేశీసంస్థలకు లైసెన్సీలు సంపాదించిపెట్టి రు.1,000కోట్లు జైన్ సోదరులు సంపాదించారని సి.బి.ఐ. అంచనా వేసింది.

తీగలాగితే....

సజావుగా సాగిపోతున్న జైన్ సోదరుల లాల్చాచీ వ్యవహారం అనుకోని విధంగా బయటపడింది. 1991 మార్చి 25వ తేదీన ఆషుక్ హుస్సేన్ లోనె, షహబుద్దీన్ గాబ్రి అనే ఇద్దరు జె.ఎన్.యు. విద్యార్థులను కాశ్మీరీ తీవ్రవాదులన్న అనుమానంతో అరెస్టు చేశారు. వారిని ప్రశ్నించిన మీదట వారికి 36మంది కాంగ్రెస్, ఇతర బూర్జువా ప్రతిపక్ష ఎం.పి.ల ప్రమేయమున్న హవాలా కుంభకోణంతో సంబంధమున్నట్లు తేలింది. తమకు మూల్చంద్, శంభుదయాళ్ శర్మ అనే హవాలా డీలర్ల ద్వారా విదేశాల నుండి డబ్బు ముడుతున్నదని తెలియజేశారు. ఈ హవాలా డీలర్లను పట్టుకుంటే ఈ వ్యవహారం మరొక హవాలా డీలర్ అయిన ఎస్.కె.జైన్ వద్దకు చేరింది. ఈ సమాచారం ఆధారంగా జైన్ సోదరులకు సంబంధించిన 25 ప్రదేశాలలో దాడులు జరిగాయి. ఈ దాడుల్లో మెరొలీలోని ఫార్మ్ హౌస్ లో రు.90లక్షల నగదు లభించింది. జైన్ సోదరుల వద్ద పనిచేస్తున్న జె.కె.జైన్ అనే వ్యక్తి వద్ద నుండి కీలకమైన డైరీ లభించింది. ఈ డైరీలోనే 115మంది రాజకీయవేత్తలకు, అధికారులకు చెల్లించిన రు.65కోట్ల ముడుపుల జాబితా సంకేతనామాలతో వుంది. తర్వాత కేసును సి.బి.ఐ.కి అప్పగించారు. సి.బి.ఐ. అధికారులను సైతం లంచంతో లోబరుచుకోవడానికి జైన్ సోదరులు ప్రయత్నించారు. 1991 ఏప్రిల్ లో సి.బి.ఐ. డి.ఐ.జి. ఒ.పి.శర్మ జె.కె.జైన్, ఎస్.కె.జైన్ ల వద్ద నుండి రు.10లక్షల లంచం తీసుకొంటూ దొరికిపోయారు. దాదాపు సంవత్సరం తర్వాత అంటే 1992 మార్చిలో మాత్రమే సి.బి.ఐ. ఈ కేసుకు సంబంధించి మొదటి ఛార్జిషీట్ ను దాఖలు చేయగలిగిందంటే ఈ దర్యాప్తు ఎంత నత్తనడక నడిచిందో తెలుస్తుంది.

1993 మేలో సి.బి.ఐ. డైరెక్టర్ కె.విజయరామారావు ఆధ్వర్యంలో కొత్త దర్యాప్తు బృందం రంగంలోకి దిగింది. ఒక స్వతంత్ర దర్యాప్తు కమిషన్ ను నియమించి ఈ హవాలా కుంభకోణం గురించిన నిజాలను బయటపెట్టాలని 1993 అక్టోబర్ లో వినీత్ నారాయణ్, రాజీందర్ పూరి అనే జర్నలిస్టులు సుప్రీంకోర్టులో ప్రజాప్రయోజనాల పిటిషన్ ను వేశారు. 1994

సంక్షేమ చర్చల్లో కోతకు నిరసనగా తిరుగుబాటులో ప్రంచి కార్మికవర్గం

పెట్టుబడిదారీ దేశాల్లో బడ్జెట్ లోటును పూడ్చుకుంటానికి సామాజిక కార్యక్రమాలపై వేటు పెట్టడం జరుగుతున్నది. జర్మనీలోనూ ఇంగ్లండ్ లోనూ సంక్షేమ కార్యక్రమాలలో కోత పెట్టడం జరిగింది. ఫ్రాన్సులో ఇప్పుడు ఇదే మార్గాన్ని అనుసరించడం జరుగుతోంది. అయితే ఫ్రెంచి కార్మికవర్గం దీనిపై తిరుగుబాటు ప్రారంభించింది. వీరి తిరుగుబాటుకు తోడుగా విద్యార్థులు కూడా తిరుగుబాటు ప్రారంభించారు.

ఫ్రాన్సు, ఇంగ్లండ్, జర్మనీ, ఇటలీ మున్నగు యూరోపియన్ దేశాలన్నీ కలిసి ఒక కూటమిగా ఏర్పడ్డవి. కామన్ మార్కెట్

నేర్పరచుకున్నవి. లాంఛనంగా కామన్ పార్లమెంట్ ను కూడా ఏర్పరచుకున్నవి. 1999 నాటికి కామన్ కరెన్సీని కూడా ఏర్పరచుకోవాలని నిర్ణయించుకున్నవి.

అయితే ఇక్కడే పెద్ద పెచ్చు వచ్చింది. జర్మన్ మార్క్ విలువ బాగా పెరిగింది. ఫ్రెంచి ఫ్రాంకు విలువ పడిపోయింది. ఇటాలియన్ లీరా విలువ కూడా వీటి విలువలను పునరుద్ధరించనిదే బడ్జెట్ ను సరిపుచ్చుకోలేదు. కామన్ కరెన్సీని ఏర్పరచుకోలేదు. అందుచే ఫ్రాన్స్ లో బడ్జెట్ లో కోత ప్రారంభమయ్యింది. ముఖ్యంగా సంక్షేమ కార్యక్రమాలపై కోత పెట్టడం జరిగింది. వేతన స్థంభన పెన్షన్ లో కోత వైద్య సదుపాయాల్లో కోత మున్నగు ప్రజా వ్యతిరేక చర్యలను చేపట్టడం జరిగింది. ఇందుకు వ్యతిరేకంగా బ్రహ్మాండమయిన కార్మిక ప్రతిఘటన ప్రారంభమయింది. అక్టోబర్ 20న 50 లక్షల మంది ప్రభుత్వరంగ సంస్థ కార్మికులు సమ్మె చేశారు. నవంబర్ 24వ తేదీన ఈ సమ్మె మరింత విస్తృతమయింది. ప్రైవేటు రంగ పరిశ్రమల కార్మికులు కూడా సమ్మెలో చేరారు. రైళ్ళు ఓడరేవులు, మోటారు సర్వీసులు అన్నీ ఆగిపోయినవి. పారిస్ లోని భూగర్భ రైల్వే పూర్తిగా స్తంభించిపోయింది. విమాన సర్వీసులు ఆగిపోయినవి. నదిలో బోట్లు తిరగడం ఆగిపోయినవి. బ్యాంకులు పోస్టాఫీసులు, స్కూళ్ళు, ఆసుపత్రులు ప్రభుత్వ ఆఫీసులు అన్నీ మూసివేయబడినవి. మార్షల్లా, బోర్గో, లయన్స్ హనటీస్, టులూస్, రెన్నిస్ మున్నగు పట్టణాలలో 2 లక్షల 30 వేల మంది కార్మికులు ప్రదర్శనలు జరిపారు. పారిస్ లో 50 వేల మంది కార్మికులు ప్రదర్శనలో పాల్గొన్నారు. యూనివర్సిటీల గ్రాంట్లు తగ్గించడం ఉపాధ్యాయుల

నంఖ్యను పెంచకపోవడం మున్నగు నమన్యలపై 70 యూనివర్సిటీలలోని విద్యార్థులందరూ తీవ్ర ఆందోళన ప్రారంభించారు. 1968లో డిగ్రీ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా కార్మికులు విద్యార్థులు కలిసి జరిపిన బ్రహ్మాండమైన సమ్మె పోరాటాలకు ధీటుగా ఇప్పటి పోరాటం సాగుతున్నది. సేసేమిరా తన విధానాలను మార్చుకోను అన్న జూప్రభుత్వం రాజీకి దిగివచ్చింది. కానీ ఆ రాజీ షరతులు అంగీకారం కానందున కార్మికుల విద్యార్థుల పోరాటం కొనసాగుతూనే ఉన్నది. 15.12.95 ఆఖరి వార్తల ప్రకారం ఈ పోరాటాలు మరింత ఉధృతమవుతున్నవి.

పెట్టుబడిదారీ ప్రపంచంలో పెట్టుబడిదారులకు కార్మికులకు మధ్య వైరుధ్యాలు పెరుగుతున్నవని, పెట్టుబడిదారులకు పెట్టుబడిదారులకు మధ్య వైరుధ్యాలు పెరుగుతున్నవని అవి ఈ మధ్య మరింత ఉధృతమవుతున్నవని సమకాలీన ప్రపంచంలో జరుగుతున్న పరిణామాలను గమనించనచో అర్థ కాగలరు.

అదే విధంగా ఒకవైపున పెట్టుబడిదారీ ప్రపంచం అనేక వైరుధ్యాలతో సతమతమవుతూ ఉంటే మరోవంక సోషలిస్టు ప్రపంచం దినదినాభివృద్ధిగాంచుతున్నదని కూడా గమించగలం.

అంతర్జాతీయ పరిణామాలు

అమెరికాలో ఆర్థిక దుస్థితి ఇంకా కొనసాగుతూనే ఉండగా ఇప్పుడు దానికి రాజకీయ సంక్షోభం కూడా తోడయ్యింది.

అమెరికా అధ్యక్షుడు క్లింటన్ డెమోక్రటిక్ పార్టీకి చెందినవాడు ఇటీవల పార్లమెంట్ కి జరిగిన ఎన్నికలలో ఎగువ దిగువ రెండు సభలలోనూ రిపబ్లికన్ పార్టీ మెజార్టీ సంపాదించింది. అప్పటినుండి అధ్యక్షుడికి పార్లమెంట్ కి మధ్య తగాదాలు తలెత్తుతూ వస్తున్నవి. ఇటీవల ఈ వైరుధ్యం తీవ్ర రూపం దాల్చి ప్రభుత్వ పరిపాలనా యంత్రాంగం ప్రతిష్టంభనలో పడిపోయింది.

అమెరికా వాణిజ్యలోటు వివరీతంగా పెరిగింది. బడ్జెట్ లోటు పెరిగింది. దాని వ్యాపారం జపాన్ జర్మన్ పోటీతో దెబ్బతింటున్నది. జపాన్ లో జరిగే వ్యాపారంలోనే 6500 కోట్ల డాలర్ల x x x x లోటు ఏర్పడింది. పైగా అమెరికాలో కార్ల వ్యాపారంలో జపాన్ పై చేయి సంపాదించింది. చైనా వ్యాపారంలో కూడా అమెరికాకు 1660 కోట్ల డాలర్ల లోటు ఏర్పడింది. అందుకే ఈ లోటును తగ్గించుకోవాలంటే బడ్జెట్ పద్దులలో కొన్నింటిపై కోత పెట్టాలి. రిపబ్లికన్ పార్టీ ప్రజా సంక్షేమ కార్యక్రమాలపై ముఖ్యంగా ఆరోగ్య వసతులపై కోత పెట్టమని కోరింది. అధ్యక్షుడు క్లింటన్ దీనికి ఒప్పుకోలేదు. వచ్చే సంవత్సరం అధ్యక్షపదవికి ఎన్నికలు జరుగుతున్నవి కాబట్టి ఈ సంక్షేమ కార్యక్రమాలలో కోత పెడితే ఓట్లు పోతాయని క్లింటన్ భయం. పార్లమెంట్ లో బిల్లు పాసయ్యింది. కానీ క్లింటన్ తనకున్న అసాధారణ అధికారాలను ఉపయోగించుకొని దానిని వీట్ చేశాడు. దీనితో ఒక ప్రతిష్టంభన ఏర్పడింది. పరిపాలనా యంత్రాంగం పూర్తిగా స్తంభించిపోయింది. ఒక వారం రోజుల తరువాత తాత్కాలికంగా ఒక రాజీ కుదిరింది.

భద్రాచలం పేపరు బోర్డులో

మిత్రపక్షాల విజయం

ఖమ్మం జిల్లా బూర్గంపాడు మండలంలోని భద్రాచలం పేపరు బోర్డులో నవంబర్ 21వ తేదీన గుర్తింపు ఎన్నికలు జరిగినవి. సి.ఐ.టి.యు., ఎ.ఐ.టి.యు.సి., టి.ఎన్.టి.యు.సి. సంఘాలు మిత్రపక్షాల ప్రభుత్వంగా ఏర్పడి పోటీచేసి 8 ఓట్ల మెజారిటీ గెలిచినవి. ఓటింగు వివరాలు:

మొత్తం 1328 మంది కార్మికులుండగా 1300 మంది తమ ఓటు హక్కును వినియోగించుకున్నారు. 28 మంది ఓటింగులో పాల్గొనలేదు.

మిత్రపక్ష ఫంటుకు	- 458 ఓట్లు
ఐ.ఎన్.టి.యు.సి.	- 450 ఓట్లు
స్వతంత్ర సంఘానికి	- 365 ఓట్లు
బి.ఎం.ఎస్.	- 20 ఓట్లు

ప్రతిష్టాత్మకంగా జరిగిన ఈ ఎన్నికల్లో మిత్రపక్షాల తరపున ఆంధ్రప్రజా నాట్యమండలి కళాకారులు కూడా కృషి చేశారు. గెలుపుకు కృషిచేసిన కార్యకర్తలకు, కళాకారులకు శ్రీ బోడా కిషన్, శ్రీ అప్పాచారి అభినందనలు తెలిపారు.

కో-ఆపరేటివ్ ప్రెస్ వర్కర్స్

సి.ఐ.టి.యు. యూనియన్ ఆధ్వర్యంలో కో-ఆపరేటివ్ ప్రెస్ వర్కర్స్ ఇద్దరుకార్మికులను పర్మనెంట్ చేయించుకున్నారు. నెలకు వేతనంలో రు. 250 పెంపుసాధించారు. సీనియర్లకు రు. 500 పెంచుకోవటం జరిగింది.

సి.ఐ.టి.యు. నాయకత్వాన ఏటా వేతనపెంపుదల, డ్రెస్, షూ వగైరా సౌకర్యాలు, బోనస్ పొందుతున్నట్లు సంఘ కార్యదర్శి శ్రీ ఐ.ఎన్.మూర్తి తెలిపారు. ఈ సందర్భంగా సి.ఐ.టి.యు. నిధికి రు. 6510లు విరాళమందించారు. సి.ఐ.టి.యు. నాయకులు శ్రీ వీరయ్య, సంఘ అధ్యక్ష కార్యదర్శులు శ్రీ పి. వెంకటేశ్వరరావు, శ్రీ ఎం. కృపేందర్ కార్మికులను అభినందిస్తూ ప్రసంగించారు.

ఆటో కార్మికుల సమావేశం

ఆటో డ్రైవర్లకు ఇ.ఎస్.ఐ. అమలు చేయాలని ఎ.పి. ఆటో, ట్రాలీ డ్రైవర్ల సంఘం డిమాండ్ చేసింది. సి.ఐ.టి.యు. హైదరాబాద్ నగర అధ్యక్షుడు శ్రీ ఎస్. నరసింహారెడ్డి సంఘ సమావేశాన్నుద్దేశించి ప్రసంగించారు. శ్రీ కె. పార్థసారథి గౌరవాధ్యక్షుడుగా, శ్రీ బి. నర్సింహారావు, శ్రీ రాఘవరెడ్డి అధ్యక్ష, ప్రధాన కార్యదర్శులుగా మొత్తం 26 మందితో కార్యవర్గం ఎన్నికైంది.

కూలిరేట్లు పెరిగినవి

పటేల్ ఇంజనీరింగ్ కంపెనీలో

మహబూబ్ నగర్ జిల్లా శ్రీశైలం ఎడమగట్టు భాగంలో రెండవ పవర్ హౌస్ నిర్మాణానికి కావలసిన మెటీరియల్ సప్లయ్ కి పనిచేసే హమాలీలు. వివిధ రకాల పనులకు రేట్లు సి.ఐ.టి.యు. ఆధ్వర్యంలో పెంచుకున్నారు. సిమెంట్ లోడింగ్ మరియు అన్ లోడింగ్ కు రు. 250 నుండి రు. 325లకు, స్టీలు లోడింగ్ మరియు అన్ లోడింగ్ కు రు. 55 నుండి 65లకు, షిట్లు లోడింగ్ మరియు

అన్ లోడింగ్ కు రు. 65 నుండి 75లకు, జెలిటిన్ బాక్సు 1 టన్నుకు రు. 200 నుండి రు. 230లకు పెంచుకున్నట్లు హమాలీ సంఘ నాయకులు తెలిపారు. ఇవేకాక ఇతర మెటీరియల్స్ పైన కూడా సుమారు పది రూపాయలు పెంచుకున్నట్లు ఈ పెరిగినరేట్లు నవంబర్ 1వ తేదీ నుండి అమల్లోకి వచ్చినవన్నారు. ఈ రేట్లు పవర్ హౌస్ నిర్మాణానికి, మెటీరియల్ సప్లయ్ చేసే అన్ని కంపెనీలకు వర్తిస్తాయన్నారు. శ్రీయుతులు వి.కిషన్, కోటయ్య కంపెనీతో చర్చలు జరిపారు.

నీలం జూట్ లో మిల్లులో ఒప్పందం

శ్రీకాకుళం జిల్లా సింసపురంలోని నీలం జూట్ మిల్లు యాజమాన్యం, సి.ఐ.టి.యు. నాయకత్వంలోని నీలం జూట్ కార్మిక సంఘంతో చర్చలు జరిపి ఒప్పందం చేసుకున్నది. ఈ మిల్లులో ఉన్నది యూనియన్ ఒక్కటే అయినప్పటికీ సి.ఐ.టి.యు. నాయకత్వాన్ని

వదులుకోనిదే చర్చలకు సిద్ధంకానని సంవత్సర కాలంగా మొండిపట్టుపట్టిన మిల్లు మేనేజ్మెంట్ తుట్టుతుదకు అదే సి.ఐ.టి.యు. యూనియన్ తో కార్మికుల సమస్యలపై చర్చలు జరిపి ఒప్పందంపై అక్టోబరులో సంతకాలు చేసింది. ఈ ఒప్పందం ద్వారా 50 మంది బదిలీ కార్మికులను రెగ్యులరైజ్ చేయడానికి, రు. 90 గా వున్న మెడికల్ అలవెన్సు 150 రూపాయలకు పెంచడానికి, నైట్ షిఫ్ట్ అలవెన్సు 75 పైసల నుంచి రు. 1-50 పైసలు చేయడానికి, అటెండెన్సు ఇన్సెంటివ్ గా నెలలో 24 రోజులు

పనిచేసిన కార్మికులకు 4 శాతం జీతం, 26 రోజులు పనిచేసినవారికి అదనంగా మరో రు. 15 ఇవ్వడానికి అంగీకారం కుదిరింది.

వంశధార పేపరు మిల్లులో మెరుగైన వేతన ఒప్పందం

శ్రీకాకుళం జిల్లా మడపాంలోని వంశధార పేపరు మిల్లు కార్మికులు సి.ఐ.టి.యు. ఏర్పాటు చేసుకున్న కొద్ది నెలల్లోనే బోనస్ విషయంలోను, వేతనం పెరుగుదలలోనూ యాజమాన్యం నుంచి మెరుగైన ఒప్పందాలు సాధించుకోగలిగారు. బోనస్ ను 1994-95 సంవత్సరానికిగాను వేతనాలపై 12.75 శాతం సాధించుకున్నారు. గతంలో ఇచ్చిన బోనస్ కంటే ఇది 1.50 శాతం అధికం. అంతేగాక క్యాజువల్, పీస్ రేట్ కార్మికులకు గతంలో సంవత్సరానికి రు. 500 కన్నా రెట్టిపైసల బోనస్ స్థానంలో వేతనాలకు లింకు చేసే పద్ధతిని సాధించడంవల్ల ఒక్కొక్కరికి రు. 1500 నుంచి రు. 2400 వరకు బోనస్ గరిష్ట స్థాయిలో వచ్చింది. 18 నెలలుగా పెండింగ్ లో వున్న రోజుకూలీ సమస్యకూడా పరిష్కారం అయింది. దినసరి వేతనం 37.5 శాతం పెరుగుదల, 1-4-95 నుండి ఎరియర్స్, ఆ ఎరియర్స్ చెల్లింపుకూడా డిసెంబర్ 10 నాటికి రెండు వాయిదాలలో చెల్లించటానికి ఒప్పందం జరిగింది. ఒప్పందాల వల్ల 150 మంది కార్మికులకు ప్రయోజనం చేకూరింది. తదుపరి నవంబర్ 27న జరిగిన యూనియన్ జనరల్ బాడీలో ఒకరోజు వేతనం

కాటన్ ప్రెస్సింగ్ కార్మికుల నిరాహారదీక్ష

గొర్రెకుంట పసునుటి కాటన్ ప్రెస్సింగ్ మిల్లులో స్థానికులకు పనులు కల్పించాలని ఐక్య కార్యచరణ సమితి ఆధ్వర్యంలో ఆందోళన చేస్తున్నారు. మిల్లులో 150 మంది కార్మికులు అవసరముండగా కూడా స్థానికులకు పనులు కల్పించడం లేదు. పది రోజులుగా కార్మికులు నిరాహార దీక్షలు జరుపుతున్నారు.

అంగన్వాడీ వర్కర్స్ సదస్సు

అంగన్వాడీ కేంద్రాలను ప్రైవేటీకరణ చేయడాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ సదస్సు కడపలో ఆర్ అండ్ బి అతిథి గృహంలో జరిగింది. సదస్సుకు ముందు జిల్లాలోని వర్కర్స్ మరియు హెల్పర్స్ ఐ.సి.డి.ఎస్. ఆఫీసు నుండి పుర ఏదులలో ప్రదర్శన జరిపారు.

యూనియన్ నాయకులు శ్రీమతులు సుబ్బమ్మ విజయమ్మ సదస్సుకు అధ్యక్షత వహించారు. ప్రైవేటీకరణను అడ్డుకోవాల్సిన అవసరాన్ని సి.ఐ.టి.యు. నాయకులు శ్రీ బి. నారాయణరెడ్డి వివరించారు. అంగన్వాడీ కార్మికులను ప్రభుత్వ ఉద్యోగులుగా గుర్తించాలని, జీతాలు పెంచాలని, కేంద్రాల బాధుగులు పెంచి సక్రమంగా ఇవ్వాలని, ప్రమోషన్లు కల్పించాలని కోరుతూ సదస్సు తీర్మానించింది. శ్రీయుతులు ఎ. హనుమంతరావు (పీరలెస్), టి. ఈశ్వర్రెడ్డి (సి.ఐ.టి.యు.), చంద్రశేఖర్ (ఎస్.ఎఫ్.ఐ.) సంఘ నాయకులు ప్రార్థన, సుబ్బమ్మ సదస్సునుద్దేశించి ప్రసంగించారు.

వి.ఎస్.టి. క్యాంటీన్ కార్మికులు

వేతన ఒప్పందం కుదుర్చుకోవటంలో వి.ఎస్.టి. యాజమాన్యంకావాలనే జాప్యం చేస్తున్నదని క్యాంటీన్ ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ నాయకులు శ్రీ ఎల్లప్ప, ఆనందరెడ్డి విమర్శించారు. గత ఏడాది అక్టోబరు నుండి వేతన ఒప్పందం అమలు చేయకుండా నిర్లక్ష్యంగా వ్యవహరిస్తోందని యిలాగే జాప్యం చేస్తూపోతే అందోళనా కార్యక్రమం చేపట్టాల్సి వస్తుందని హెచ్చరించారు.

మిడ్ వెస్ట్ స్టీలు కంపెనీ దురాగతం

శ్రీకాకుళం జిల్లా దూసి వద్దగల మిడ్ వెస్ట్ అండ్ స్టీలు కంపెనీలో పనిచేస్తున్న 400 మంది కార్మికులకు ఎటువంటి చట్టబద్ధమైన కార్మిక హక్కులు లేవు. ఎవ్వరికీకనీసం ఎంప్లాయిమెంట్ ఆర్డర్స్ కూడా ఇవ్వలేదు. అందరూ కంపెనీలో పనిచేస్తున్నా కాంట్రాక్టు వర్కర్స్ గానే చూపిస్తున్నారు. ఈ కార్మికులకు కనీస వేతనాల చట్టంగానీ, పనిగంటలు, భోజన విరామం వంటి కనీస సౌకర్యాలు కూడా లేవు.

ఈ పరిస్థితుల్లో కార్మికులంతా యూనియన్ ఏర్పర్చుకొని దానిని సి.ఐ.టి.యు.కు అనుబంధం చేశారు. సి.ఐ.టి.యు. నుండి బైటికి రమ్మని యాజమాన్యం కార్మికులపై ఒత్తిడి తెస్తున్నది. తనేస్వయంగా యూనియన్ పెట్టి, అందులో చేరమని కార్మికులకు వేధిస్తున్నది.

2-10-95న ఆరుగురు కార్మికులను పనినుండి తొలగించింది. కార్మికశాఖ అసిస్టెంట్ కమిషనర్ మూడుసార్లు మీటింగ్ కు పిలిచినా యాజమాన్యం పట్టనట్లు వ్యవహరిస్తున్నది. 4వ సారి మీటింగ్ కు వచ్చి కార్మికులతో మాకునంబంధం లేదని యాజమాన్యం, యాజమాన్యం చెప్పేనే తొలగించామని కాంట్రాక్టర్లు పరస్పర విరుద్ధంగా తెలిపారు. మరోసారి జరిగిన వాయిదాకు యాజమాన్యం రాలేదు.

మిడ్ వెస్ట్ ఐరన్ అండ్ స్టీల్ కాంట్రాక్టర్ అండ్ స్టాఫ్ వర్కర్స్ యూనియన్లు యాజమాన్యం వైఖరిని నిరసిస్తున్నాయి. తొలగించిన వర్కర్లను పనిలోనికి తీసుకోవాలని, యూనియన్ తో యాజమాన్యం

తమ సమస్యలపై సంప్రదింపులు వెంటనే ప్రారంభించాలని డిమాండ్ చేస్తూ ఆందోళన జరుపుతున్నాయి.

రిక్తా కార్మికుల ప్రదర్శన

రిక్తా పుల్లర్స్ అసోసియేషన్ (సి.ఐ.టి.యు.) ఆధ్వర్యంలో నవంబర్ 27న రిక్తా కార్మికులు ఫతేనగర్ నుండి సెక్రటేరియట్ వరకు ప్రదర్శన జరిపారు. తెలుగుతల్లి విగ్రహం వద్ద సభ జరిపారు. సి.ఐ.టి.యు. నాయకుడు శ్రీ ఎం. కృపేందర్ రంగారెడ్డి జిల్లా కలెక్టర్ కు వినతి పత్రం అందజేశారు. బాలానగర్ లో రిక్తాల స్టాండ్ కు స్థలం కేటాయించాలని, గ్రూప్ ఇన్సూరెన్స్ పథకం అమలు చేయాలని రేషన్ కార్డులు ఇవ్వాలని, రిక్తా కొనుక్కోవటానికి ప్రభుత్వం సబ్సిడీలు ఇవ్వాలని వినతి పత్రంలో కోరారు. తన పరిధిలోని సమస్యలను పరిష్కరిస్తామని కలెక్టర్ హామీ ఇచ్చారు.

రైస్ అండ్ ఫ్లోర్ మిల్ వర్కర్స్ సమ్మె

వర్మి, కోటగిరి, బోధన్ మండలాలలోని బియ్యం, పిండి మిల్లులు కార్మికులు తమ వేతనాలు పెంచాలని, పి.ఎఫ్., ఇన్సూరెన్స్, వైద్య సదుపాయాలు కల్పించాలని సమ్మె చేస్తున్నారు. అనేక దఫాలు చర్చలు జరిపినా యాజమాన్యం నుండి సానుకూలమైన ప్రతిస్పందన లేనందున సమ్మె చేస్తున్నట్లు నాయకులు తెలిపారు. 25 మంది కార్యకర్తలు సైకిళ్ళపై మూడు మండలాలలో సమ్మె ప్రచారం జరుపుతున్నారు. 150 మంది కార్మికులు లారీపై వర్మి, కోటగిరి, బోధన్ మండలాలలోని బియ్యం, పిండి మిల్లు కార్మికులతో సమ్మె ప్రచారం జరిపారు.

భవన నిర్మాణ కార్మికుల ధర్నా

నిర్మాణ కార్మికుల అఖిల భారత పెడరేషన్ పిలుపుపైన కృష్ణా జిల్లా బిల్డింగ్ వర్కర్స్ యూనియన్ ఆధ్వర్యంలో నవంబర్ 20న నల్ కలెక్టర్ కార్యాలయం ఎదుట పెద్ద ఎత్తున ధర్నా జరిగినది. సంఘ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు శ్రీ కోటంరాజు, కృష్ణా జిల్లా నాయకులు శ్రీ జోగిరాజు, షేక్ మస్తాన్, దుర్గారావు తదితర నాయకులు నాయకత్వం వహించారు. ప్రదర్శన అనంతరం నల్ కలెక్టర్ కు వినతిపత్రం అందజేశారు. రాష్ట్ర జిల్లా, మండల స్థాయిల్లో సంక్షేమ బోర్డులను ఏర్పాటు చేయాలని కార్మిక ప్రతినిధులకు వాటిలో స్థానం కల్పించాలని కోరారు.

సిరిసిల్లా స్పిన్నింగ్ మిల్ ఆందోళన

సిరిసిల్లా శ్రీ రాజరాజేవ్వరీ స్పిన్నింగ్ మిల్ జూన్ నెలలో మూతబడింది. ఈ మిల్ లో 98 మంది మహిళలు, 198 మంది పురుషులు పనిచేస్తుండేవారు. కార్మికుల ఆందోళనతో ప్రారంభించిన మిల్లు తిరిగి అతికొద్దీ కాలంకే మూతబడింది. యాజమాన్య లోపాల వల్ల మిల్లుకు 4కోట్ల 50 లక్షల నష్టం వచ్చింది. నెలకు వడ్డీరూపేణా 20 లక్షల రూపాయలు చెల్లించాల్సి వస్తున్నది. కార్మికుల కొరతవలన అశించిన వుత్పత్తి జరగటంలేదు. పై వాటికితోడు అవినీతి పేరుకొని పోవడంతో మిల్లు మనుగడ ప్రశ్నార్థకమైనది. మూతబడిన మిల్లును తెరిపించాలని సెప్టెంబర్ నెల నుండి ఆందోళన చేస్తున్నా ప్రభుత్వం పట్టించుకోవడంలేదు.

స్పిన్నింగ్, ప్రెస్సింగ్ కార్మికుల ఆందోళన

ఆదిలాబాద్ లోని అరి జిన్నింగ్ మిల్లులోని 500 మంది జిన్నింగ్ కార్మికులు అక్టోబర్ 9 నుండి సమ్మె చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వం ప్రకటించిన జీతాలు, కనీస సౌకర్యాలు వీరి ప్రధాన డిమాండ్లు, సి.ఐ.టి.యు. ఆదిలాబాద్ జిల్లా నాయకులు శ్రీ జాకీర్ హుస్సేన్, శ్రీ దాదారావుగారలు వీరి డిమాండ్స్ సమర్థిస్తూ ప్రసంగించారు.

స్పిన్నింగ్ మిల్ లేఆఫ్ ఎత్తివేయాలి

ఆదిలాబాద్ స్పిన్నింగ్ మిల్ లేఆఫ్ ఎత్తివేయాలని కోరుతూ 400 మంది కార్మికులు ప్రదర్శనగా వెళ్ళి మంత్రులు శ్రీ వేణుగోపాలచారి, శ్రీ జి. నగేశ్వరరావులకు వినతి పత్రం సమర్పించారు. గత ఏప్రిల్ నుండి స్పిన్నింగ్ మిల్ కు అక్రమ లాకౌట్ ప్రకటించడంతో 800 కుటుంబాలు బజారునపడ్డాయి. లాకౌట్ ఎత్తివేయాలని జూన్ 1 నుండి రిలే నిరాహారదీక్షలు ప్రారంభించారు. గత 6 నెలల నుండి జీతాలివ్వడంలేదు. పైగా జీతంలో 20 శాతం కోత విధించడానికి చూస్తున్నారు.

గోదావరిఖని హమాలీ కార్మికుల సమ్మె

అక్టోబర్ 7 వ తేదీకే హమాలీ రెండేళ్ళక్రితం జరిగిన ఒప్పందం పూర్తయి ఎగుమతి, దిగుమతి రేట్లు సవరించవలసి వుండగా బడా వ్యాపారులు తమ కూలిపెంచటం లేదని హమాలీ సంఘాలు ఆరోపించాయి. వ్యాపారులు చర్చలకు అంగీకరించకపోవడంతో వ్యాపారులు చర్చలకు అంగీకరించకపోవడంతో అక్టోబర్ 11 నుండి హమాలీ కార్మికులు సమ్మె చేస్తున్నారు. సి.ఐ.టి.యు., టి.ఎన్.టి.యు.సి. సంఘాలు హమాలీ కార్మిక పోరాటానికి మద్దతు తెలిపాయి.

మినీ సిగరెట్ల వ్యతిరేక పోరాటం

బీడి కార్మికుల పోరాట కమిటీ ఆధ్వర్యంలో వరంగల్ లో 5-11-95 ఆదివారం సదస్సు జరిగింది. ఈ సదస్సులో సి.ఐ.టి.యు. ఎ.ఐ.టి.యు.సి., ఐ.ఎన్.టి.యు., ఎ.ఐ.ఎఫ్.టి.యు., ఎ.ఐ.సి.టి.యు. సంఘాలు పాల్గొన్నాయి. బహుళజాతి సంస్థల ప్రచారం బీడి కార్మికులపై పడుతున్నదని సదస్సులో పాల్గొన్న వరంగల్ జిల్లా సి.ఐ.టి.యు. కార్యదర్శి జి. రాములు అన్నారు. జిల్లాలోని లక్షమంది బీడి కార్మికులు మినీ సిగరెట్ల వనల నష్టపోయారని సదస్సు అభిప్రాయపడింది. సదస్సులో వేయిమంది పాల్గొన్నారు. వీరిలో అత్యధికులు మహిళలే. కేంద్ర ప్రభుత్వం మినీ సిగరెట్లను నిషేధించాలని సదస్సు కోరింది.

సిరిసిల్లాలో ప్రదర్శన

13-11-95న సోమవారం 800 మంది బీడి కార్మికులు 800 మందితో ప్రదర్శన జరిపి రెవెన్యూ మండలాధికారిని కలిసి మేమొరాండం ఇచ్చారు. మినీ సిగరెట్లపై ఎక్సైజ్ సుంకం పెంచి, బహుళజాతి కంపెనీలను ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకోవాలని ప్రదర్శకులు డిమాండ్ చేశారు. బీడి కార్మికులకు చట్టబద్ధమైన హక్కులు కావాలని కోరారు. కరీంనగర్ జిల్లా పరిషత్ సభ్యురాలు గొట్టెరుక్మిణి కిషోర్లు ప్రదర్శనకు నాయకత్వం వహించారు.

ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ లో చేరిక

ఎస్.సి.ఆర్. చీరాల సెక్షన్ రైల్వే ఇంజనీరింగ్ కార్మికులు 200 మంది దక్షిణ మధ్యరైల్వే ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ లో సభ్యులుగా చేరారు. ఈ కార్యక్రమంలో తెనాలి బ్రాంచి నాయకులు పాల్గొన్నారు.

పాదుపు పేరుతో భద్రత పట్ల నిర్లక్ష్యం

రైల్వే కార్మికుల నిరసన

పాదుపు పేరుతో రైల్వే యాజమాన్యం కార్మికుల భద్రత పట్ల నిర్లక్ష్యం వహిస్తోంది అంటూ గుత్తి రైల్వే డిజిల్ పెడ్ కార్మికులు పెద్ద ఎత్తున నిరసన ప్రదర్శన నిర్వహించారు. చేతులు శుభ్రం చేసుకోవటానికి, ఇంజన్లు తుడవటానికి ఏడాదికి 12 వేల మీటర్ల గుడ్డను సరఫరా చేయాలని ప్రస్తుతం సరఫరా అవుతున్న గుడ్డ 1050 మంది కార్మికులకు 150 లోకో ఇంజన్లకు ఏమాత్రం సరిపోవటంలేదని కార్మికులు విమర్శించారు.

డిజిల్ ఆయిల్ వల్ల చర్మవ్యాధులు వస్తున్నాయని రీవార్ మందు ఏడాదికి 500 కేజీలు సప్లయ్ చేయాలని అలాగే పారిశ్రామిక

బూట్లు బాగుచేయకుండా ఇవ్వాలని డిమాండ్ చేశారు. పాదుపు పేరుతో కనీస సౌకర్యాలలో కోత వుండరాదని కార్మికుల ఆరోగ్యంపట్ల నిర్లక్ష్యం తగదని కార్మికులు హెచ్చరించారు.

ఈ నిరసన కార్యక్రమానికి ఎన్.ఆర్.ఎం.యు. కార్యదర్శి అనిల్ కుమార్ నాయకత్వం వహించారు.

అవకతవకల అధికారి

అదోని పోస్టాఫీసు అధికారి అవకతవకలకు పాల్పడుతున్నారని కావున ఆయనను బదిలీ చేయాలని కోరుతూ పోస్టల్ ఉద్యోగుల

యూనియన్ నిరసన కార్యక్రమం చేపట్టినది. అధికారి అక్రమాలపై విచారణ జరపాలని ఉద్యోగులు రిలే నిరాహారదీక్షలు జరిపారు.

భవన నిర్మాణ కార్మికుల నాయకులు

శ్రీవెంకటరత్నం సంతాప సభ

దోర్నకల్ మండలం తాపి కార్మికుల నాయకులు శ్రీ చింతల వెంకటరత్నం సంతాప సభ డిసెంబర్ 4న దోర్నకల్ పట్టణంలో జరిగింది. ఈ సంతాప సభలో దోర్నకల్ లోని సి.ఐ.టి.యు., అనుబంధసంఘాల నుంచి, మిగతా కార్మిక సంఘాలనుంచి 250 మంది కార్మికులు పాల్గొన్నారు. భవన నిర్మాణ కార్మికుల అభ్యున్నతికి యావజ్జీవితం కృషి చేసిన శ్రీ వెంకటరత్నంకు కార్మిక నాయకులు ఘనంగా నివాలులర్పించారు. ఈ సభలో పట్టణ సి.ఐ.టి.యు. కార్యదర్శి శ్రీ ఎం.డి.గౌస్, సి.పి.ఎం. పట్టణ కార్యదర్శి శ్రీ అశోక్ కుమార్, తాపి వర్కర్స్ యూనియన్ కార్యదర్శి శ్రీ పోతుల ముత్తయ్య, డివిజన్ రైతు సంఘ నాయకులు శ్రీ నున్నారాయణ, మహబూబాబాద్ డివిజన్ మార్క్సిస్టు పార్టీ కార్యదర్శి శ్రీ ఎం. చుక్కయ్యగారు ప్రసంగించారు.

కాగజ్ నగర్ లో హమాలీ యూనియన్ ఆఫీస్

కాగజ్ నగర్ లో తాలూకా హమాలీ యూనియన్ ఆఫీస్ ప్రారంభం అక్టోబర్ 26న జరిగింది. ఈ సందర్భంలో జరిగిన సభలో సి.ఐ.టి.యు. రాష్ట్ర కమిటీ సభ్యులు శ్రీ సూర్యదేవర సత్యనారాయణ ప్రసంగించారు.

ప్రమాదంలో గాయపడ్డ కార్మికుడికి నష్టపరిహారం

సి.ఐ.టి.యు. కృషి

కట్టె లక్ష్మయ్య అనే భవన నిర్మాణ కార్మికుడు చౌటుప్పల్ మండలం లింగజగూడలోని దివిక్ కెమికల్స్ కంపెనీకోసం పనిచేస్తుండగా గోడ కూలి గాయపడ్డారు. కాలు, కంటి ఎముక విరిగాయి. నామమాత్రపు చికిత్స జరిపించి అంతటితో చేతులు

దులుపుకుందామని యాజమాన్యం చూసింది.

సి.ఐ.టి.యు. చట్టపరమైన చర్యలు చేపట్టి ఆ కార్మికుడికి న్యాయం జరిగేందుకు పోరాడింది. ఫలితంగా యాజమాన్యం దిగివచ్చి నష్టపరిహారం చెల్లించింది. 2600 రూపాయల నష్టపరిహారాన్ని ఫ్యాక్టరీ సైట్ మేనేజర్ శ్రీ బి. శ్రీధర్ రెడ్డిగారు సి.ఐ.టి.యు. నాయకులు కె. నర్సిరెడ్డిగారి సమక్షంలో శ్రీ కట్టె లక్ష్మయ్య అందించారు.

మెడికల్ రిప్రజెంటేటివ్ల యాక్షన్

సారాబాయి కంపెనీలో పనిచేసే 296 మంది ఫీల్డ్ వర్కర్స్లోను 206 మంది 1995 నవంబర్ 3వ తేదీన దేశమంతటా ఒకరోజు సమ్మె చేశారు. పెండింగ్ కేసులపై చర్యలు జరపాలని, సకాలంలో జీతాలు ఇవ్వాలని కోరారు. సారాబాయి ఆఫీసు ఎదుట ఆరోజున ధర్నా నిర్వహించారు. గౌహతి, కలకత్తా, పాట్నా, ముజఫర్ పూర్, కటక్, ఢిల్లీ, బొంబాయి, నాగపూర్, ఇండోర్, హైదరాబాద్, మద్రాస్, ట్రివేండ్రం, మధురై, బెంగుళూరు తదితర నగరాల్లో స్థానికంగా వున్న ఫీల్డ్ వర్కర్స్ అందరూ సమ్మెలోనూ, ధర్నా కార్యక్రమంలోనూ పాల్గొన్నారు.

టి.టి.కెలో ధర్నా

టి.టి.కె. యూనిట్లన్నింటిలోనూ దేశమంతటా నవంబర్ 21న ఫీల్డ్ వర్కర్స్ ధర్నాలు నిర్వహించారు. మాస్గా క్యాజువల్ సెలవులు పెట్టారు. పెండింగ్లోనున్న కోర్కెలపై సంప్రదింపులు సాగించాల్సేది వారి ప్రధాన కోర్కె.

గుంతకల్ రైల్వే డివిజన్లో లక్షలు గోల్మాల్

తిరుపతికి 5 కిలో మీటర్ల దూరంలో దామినీడు గ్రామం వద్ద రైల్వే మిక్మోడల్ శాటిలైట్ టౌన్షిప్ ఏర్పాటు చేస్తామనే పేరుతో రైల్వేలోని ఒక ప్రముఖ కార్మిక సంస్థకు చెందిన కొందరు కరపత్రం వేశారు. కార్మికుల నుండి కో-ఆపరేటివ్ ఆఫీసులో పెర్కొన్నారు. లక్షలాది వసూలు అయితే ఇంతకు దామినీడులో స్థలం కొనుగోలు కూడా చేయలేదు. అనతి తమ సంస్థ పేరుతో అటువంటి కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలేదని రైల్వే మజ్దూర్ యూనియన్ జోనల్ అధ్యక్షుడు కె.ఎస్.ఎన్.మూర్తి అన్నారు. కార్మికులకు హెచ్చరిక కూడా చేశారు.

టి.టి.డి. సెక్యూరిటీ గార్డులకు

పి.ఆర్.సి. ప్రకారం జీతాలు

తిరుమల-తిరుపతి దేవస్థానం (టి.టి.డి.)లో పనిచేస్తున్న సెక్యూరిటీ గార్డులకు 1993 నుండి పి.ఆర్.సి. ప్రకారం రు. 1595ల బేసిక్ చొప్పున జీతాలు ఇచ్చేందుకు అంగీకరిస్తూ టి.టి.డి. కార్యనిర్వహణాధికారి సంబంధిత అధికారులకు ఆదేశాలిచ్చారు. 1993లో అమలు పర్చాల్సిన పి.ఆర్.సి.ని ఇప్పటివరకూ టి.టి.డి.లోని సెక్యూరిటీ గార్డులకు అమలు పరచకపోవడం, ఇంకా ఇతర సమస్యల గురించి సి.ఐ.టి.యు. జిల్లా నాయకులు యూనియన్ నాయకులు దేవస్థానం ఇ.ఓ.ని కలిసి వివరించగా, ఆయనపై ఆదేశాలు ఇచ్చారు. తిరుపతి నుండి తిరుమలకు వెళ్ళేదారిలో సెక్యూరిటీ పాయింట్లలో డ్యూటీ చేస్తున్న గూర్ఖాలకు 24 గంటలు డ్యూటీ చేస్తున్నారని ప్రతినిధివర్గం ఇ.ఓ. దృష్టికి తీసుకురాగా, ఆయన 8 గంటల డ్యూటీని

అమలు పరిచేందుకు సంబంధిత అధికారులను ఆదేశించారు. అలాగే మిగిలిన సెక్యూరిటీ గార్డులకు 1993 నుండి బైమ్ స్కేలు అమలు పరిచేందుకు, ఉచిత బస్ పాస్ లు ఇచ్చేందుకు కూడా ఆయన అంగీకరించారు. కాగా వాలంటరీ రిటైర్మెంట్ తీసుకున్న సెక్యూరిటీ గార్డుల బిడ్డలకు టి.టి.డి.లో ఉద్యోగం ఇవ్వాలని యూనియన్ నాయకులు కోరారు. ఇ.ఓ.తో జరిగిన చర్చలలో సి.ఐ.టి.యు. జిల్లా నాయకులు శ్రీ కె.వి.రమణ, శ్రీ జి.వెంకటేశం, యూనియన్ నాయకులు శ్రీ ఎం. బ్రహ్మానందరాజు, శ్రీ ఎం.వి.నాయుడు, శ్రీ వెంకటేశం తదితరులు పాల్గొన్నారు.

సిమెంటు కార్మికుల తొలగింపుకు నిరసనగా ధర్నా

శ్రీకాకుళం జిల్లా అముదాలవలస ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేట్లోని విజయ సిమెంట్ ఇండస్ట్రికి చెందిన 9 మంది సిమెంటు పైపుల తయారీ కార్మికులను తొలగిస్తూ యాజమాన్యం నోటీసు పంపింది. మేనేజ్మెంట్ చర్యకు నిరసనగా సి.ఐ.టి.యు. అనుబంధంగా వున్న అముదాలవలస వర్కర్స్ యూనియన్ నవంబర్ 25న ఫ్యాక్టరీ ముందు ధర్నా నిర్వహించింది. ఫ్యాక్టరీలో 20 సంవత్సరాల నుండి పనిచేస్తున్న ఈ కార్మికులను తప్పుడు సర్వీసుల, తప్పుడు హోదాలు చూపుతూ పనినుండి తొలగించడం జరిగిందని, అగస్టులో కుదిరిన ఒప్పందం ప్రకారం వచ్చే జనవరి నుండి 30 శాతం డి.ఎ. బదులు 110 శాతం ఇవ్వవలసి వస్తున్నందువలన యాజమాన్యం మోసపూరిత మార్గాలు వెతుక్కుంటున్నదని సి.ఐ.టి.యు. పెర్కొన్నది. ఈ ధర్నాకు సి.ఐ.టి.యు. నాయకులు శ్రీ చేవర రమేష్, శ్రీ బొన్న

ఆదినారాయణ నాయకత్వం వహించారు.

విలేజ్ ఎలక్ట్రికల్ కార్మికుల ధర్నా

ఎ.పి.ఎస్.ఇ.బి.లో పనిచేస్తున్న విలేజ్ ఎలక్ట్రికల్ వర్కర్లకు జీతాలు సక్రమంగా చెల్లించాలని, కనీస వేతనాలు అమలు పర్చాలని, ప్రమాదంలో మరణించిన కుటుంబాలకు నష్టపరిహారం చెల్లించాలని, ధరల కనుగుణంగా డి.ఎ.లో పెరుగుదల ఉండాలని తదితర డిమాండ్లతో నవంబర్ 27న అనంతపురం ఎ.పి.ఎస్.ఇ.బి. ఎస్.ఇ. కార్యాలయంముందు యునైటెడ్ ఎలక్ట్రిసిటీ ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ అధ్యక్షులలో ధర్నా జరిగింది. ధర్నాలో నుమారు వందమంది కార్మికులు పాల్గొన్నారు. ధర్నాలోని కార్మికులనుద్దేశించి యూనియన్ రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీ వి. శ్రీహరి మాట్లాడుతూ విద్యుత్ సంస్థలో విలేజ్ ఎలక్ట్రికల్ కార్మికులు, కాంట్రాక్ట్ కార్మికులు ఈరోజు అందిస్తున్న సేవలు ఎంతో విలువైనవని, అయితే విద్యుత్ బోర్డు మాత్రం ఈ కార్మికులకు కనీస వేతనాలు ఇవ్వటంలేదని విమర్శించారు. సి.ఐ.టి.యు. జిల్లా అధ్యక్షులు శ్రీ ఓబుళ కొండారెడ్డి ప్రసంగించారు.

ఈ ధర్నాకు సి.ఐ.టి.యు. జిల్లా కార్యదర్శి ఎం. ఇంతియాజ్, యునైటెడ్ ఎలక్ట్రిసిటీ ఎంప్లాయిస్ జిల్లా నాయకులు జె. మహబూబ్, టి. సూర్యానారాయణ, శ్రీరాములు తదితరులు నాయకత్వం వహించారు.

పవర్ లూమ్ కార్మికుల సమ్మె

తమ సమస్యల పరిష్కారం కోరుతూ చర్లపల్లి పవర్ లూమ్ కార్మికులు డిసెంబర్ ఒకతిన సమ్మెను ప్రారంభించారు. ఒక దోతుల సాపుకు రు. 2-50లు, ఏ. సాపుకు రు. 2-75లు మాత్రమే ఇస్తున్నారని,

హిందుస్తాన్ పాలిమర్స్ లో సునమ్మైన ఒప్పందం

అరు మోపాల నుదీర్చ చర్చల ఆనంతరం హిందుస్తాన్ పాలిమర్స్ యాజమాన్యానికి సి.వి.టి.యు. వాయకత్వంలో వున్న హిందుస్తాన్ పాలిమర్స్ చర్చల్లో ఆంధ్ర స్టాప్ యూనియన్ కి మధ్య వేతన ఒప్పందం జరిగింది. నవంబర్ 21న జరిగిన యూనియన్ సర్వసభ్య సమావేశం ముసాయిదా వేతన ఒప్పందాన్ని అమోదించిన అనంతరం, నవంబర్ 25న డి.సి.ఎల్. శ్రీ హెచ్.ఎ. సీతారామస్వామి సమక్షంలో ఒప్పందంపై సంతకాలు జరిగాయి. యూనియన్ తదుపరి ఆద్యక్షులు శ్రీ పి.వి. సుబ్బారావు, ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ జి. లక్ష్మణరావు, శ్రీ పి.వి.రమణమూర్తి, ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీ పి. వెంకటరెడ్డి, సహాయ కార్యదర్శి శ్రీ జి.ఎస్.ఎస్. మూర్తి సంతకాలు చేశారు.

వేతన ఒప్పందంకోసం సి.వి.టి.యు. జచ్చిన అన్ని అందోళనా కార్యక్రమాలలోను కార్మికులు, సిబ్బంది స్వచ్ఛందంగా పాల్గొని విజయవంతం చేశారు. కార్మికుల సమ్మెక్కత, సి.వి.టి.యు. శాస్త్రీయ దృక్పథం మూలంగానే ఇటువంటి మహత్తర ఒప్పందం సాధ్యమయింది. గత వేతన ఒప్పందంలో పెరుగుదల 400 రూపాయల నుండి 750 రూపాయల వరకు వుండగా, ప్రస్తుత ఒప్పందంలో కార్మికులు వేలకు 680 నుండి 1025 రూపాయల వరకు పెరుగుదల వున్నది.

ఒప్పందంలోని ముఖ్యాంశాలు

1. భవిష్యత్లో డి.ఎ. పెరుగుదల, పెన్షన్ పొకర్కాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని, ప్రభుత్వరంగ సంస్థల కార్మికుల మాదిరి 'పి' స్కేలు రేటింగ్, జీసీక తీతం పెంపుదల ప్రధాన అంశం.
2. కరువుభత్యంలోని 1200 రూపాయలను జీసీకలో కలిపి, వార్షిక ఇంక్రెమెంటు రెట్టింపు చేయడం.
3. జీసీకను బట్టి జీసీకలో 120 రూపాయల నుండి 200 రూపాయల వరకు ఫిక్స్ డన్ లో ప్రయోజనం.
4. వర్క్సును బట్టి 30 రూపాయల నుండి 70 రూపాయల వరకు పెంపుదల.
5. సర్వీసును బట్టి 90 రూపాయల వరకు పెన్షన్ లో అలవెన్స్ పెంపుదల.
6. 15.95 వాటి డి.ఎ.కి 24 రూ.లు కలిపి రు. 530లు ఫిక్స్ డి.ఎ. చేయడం.
7. జీసీక ఎస్.డి.ఎ.లపై 20 శాతం నుండి 22.5 శాతంకి ఇంటి అద్దె అలవెన్సులో పెంపుదల.
8. కొత్తగా రు. 25ల పిటి అలవెన్సు.
9. రు. 100లు డ్రాస్ట్ పోర్టు పబ్లిటీలో పెరుగుదల.

ఇంకా వాషింగ్ అలవెన్సు, ఎల్.టి.ఎ. ఎడ్యుకేషన్ అలవెన్సులలో పెరుగుదలచేకాకుండా కార్మికులలో అక్షరాస్యతను ప్రోత్సహించటానికి రిటర్న్ ఇంక్రెమెంటు సాధించటం జరిగింది.

గత వేతన ఒప్పందాలలో అఫీసు సిబ్బంది వేతన ఒప్పంద పరిధిలోకి తీసుకొనకుండా యాజమాన్యం దయాదాక్షిణ్యాలకు వదిలివేసేవారు. అయితే సి.వి.టి.యు. యూనియన్ మొదటిసారిగా ప్లీస్ కుడా ప్రస్తుత ఒప్పంద పరిధిలోకి తెచ్చి, వారి ప్రయోజనాలను పరిరక్షించి కార్మికుల, ఉద్యోగుల సమ్మెక్కతలో కృషి చేయటం ప్రధాన విషయం.

పెరిగే ధరలకు ఇవి పరిపావని ప్రతి దోతుల పాపుకు ఒక రూపాయి పెంచాలని కార్మికులు డిమాండ్ చేస్తున్నారు. కార్మికుల న్యాయబద్ధమైన కోర్కెలకు యాజమాన్యం నుండి సానుకూల స్పందన లేనందువలననే సమ్మెకు దిగవల్సి వచ్చింది. యూనియన్ అధ్యక్ష, కార్యదర్శులు చిట్టిపాతు సత్తయ్య, ఎలిజాల రమేష్ తెలిపారు.

ఎన్.ఎఫ్.సి. ఉద్యోగుల ధర్మా

కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్థ న్యూక్లియర్ ఫ్యూయల్ కాంప్లెక్స్ (ఎన్.ఎఫ్.సి.ల్) యాజమాన్యం కార్మిక వ్యతిరేక విధానాలకు నిరసనగా కార్మిక యూనియన్ పిలుపు మేరకు డిసెంబర్ 5న ఉదయం నుంచి సాయంత్రం వరకు మెరుపు ధర్మాచేశారు. కార్మికులు, సూపర్ వైజర్లు, అధికారులు ఐక్యంగా ధర్మాలో పాల్గొన్నారు. మూడు నెలల క్రితం కుదిరిన ఒప్పందానికి విరుద్ధంగా రవాణా ఛార్జీలు, యాజమాన్యం నవంబర్ 27 నుంచి పెంచింది. ఈ విషయమై యాజమాన్యంతో సంప్రదించడానికి మమోరాండం సమర్పించటానికి వెళ్ళిన నాయకులను కేంద్ర పరిరక్షణ దళం (సి.పి.ఎస్.ఎఫ్.)తో బయటకు నెట్టింపారని యూనియన్ కార్యదర్శి శ్రీ నాగేశ్వరరావు వివరించారు. ఇలాగే గతంలో కూడా యూనియన్ తో సంప్రదించకుండా నిర్ణయాలు చేయడం, కార్మికులపై సి.వి.ఎస్.ఎఫ్.ను ఉసిగొల్పటం జరుగుతున్నదని విమర్శించారు. ధర్మాలో యూనియన్ ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ పాంచవళి,

తదితరులు ప్రసంగించారు
ఒంగోలు టౌన్ రిక్తా వర్కర్స్ యూనియన్ 3వ మహాసభ
ఒంగోలు టౌన్ రిక్తా వర్కర్స్ యూనియన్ 3వ మహాసభ ఒంగోలులో సుందరయ్య భవన్ డిసెంబర్ 10వ తేది జరిగింది. ఈ సభకు శ్రీ పి. మస్తాన్ ఖాన్ అధ్యక్ష వహించారు. సంఘ కార్యదర్శి శ్రీ సుందరం ప్రవేశపెట్టిన నివేదికపై జరిగిన చర్చలో ఎనిమిది మంది ప్రతినిధులు పాల్గొన్నారు. మహాసభనుద్దేశించి సి.వి.టి.యు. పట్టణ కార్యదర్శి శ్రీ ఎ. రామాంజనేయులు, జిల్లా ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీ వై. సిద్ధయ్య ప్రసంగించారు. రిక్తా కార్మికులకు ఇళ్ళ స్థలాలు ఇవ్వాలని, రేషన్ కార్డులు మంజూరు చేయాలని, జనతా ఇన్స్యూరెన్స్ పాలసీ అమలు చేయాలని, ప్రభుత్వ వైద్య శాలలో ప్రత్యేక ఉచిత వసతి కల్పించాలని, రిక్తా స్టాండ్ లలో సిటీ బస్ నిలపడం ఆపాలని, రిక్తా ఓనర్ల దౌర్జన్యాలను అరికట్టాలని డిమాండ్ చేస్తూ తీర్మానాలు చేసింది. యూనియన్ అధ్యక్ష కార్యదర్శులుగా శ్రీ మస్తాన్ ఖాన్, శ్రీ డి. సుందరంలను మహాసభ ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకొన్నది.
అంతకు ముందు పట్టణంలో మహాసభ సందర్భంగా రిక్తా కార్మికులతో ఉత్తేజపూరితమైన ప్రదర్శన, బహిరంగసభ జరిగాయి. ఈ ప్రదర్శనలో 500 రిక్తాలతో కార్మికులు పాల్గొన్నారు.

'టెలికం స్కాంలో మరో కేంద్రముంత్రి'

దేశంలో మౌలిక టెలికమ్యూనికేషన్స్ సదుపాయాలు కల్పించే పనులకుగాను కేంద్ర ప్రభుత్వం జారీ చేసిన టెండర్లలో పెద్ద ఎత్తున జరిగిన అవకతవకలపై సంయుక్త పార్లమెంటరీ సంఘంచేత దర్యాప్తు చేయించడానికి ప్రభుత్వం మొండిగా నిరాకరించడంతో ఈ వారమంతా ప్రతిపక్షాలు పార్లమెంటు కార్యకలాపాలను ముందుకు సాగనియలేదు. మన పార్లమెంటరీ చరిత్రలోనే అపూర్వమైన రీతిలో ఎనిమిది రోజులపాటు పార్లమెంటు ఉభయ సభలు ఎటువంటి కార్యకలాపాలు జరపకుండా వాయిదా పడుతూ వచ్చాయి. అయితే అత్యవసరంగా ఆమోదించాల్సిన కాశ్మీర్ లో రాష్ట్రపతి పాలన పొడిగింపు బిల్లు, ఉత్తర ప్రదేశ్ లో రాష్ట్రపతి పాలన విధింపు బిల్లులను ఆమోదించేందుకు ప్రతిపక్షాలు అంగీకరించడంతో శుక్రవారంనాడు రాజ్యసభ ఆ రెండు బిల్లులను మాత్రం ఆమోదించింది. ఇవి మినహా ఈ వారమంతా పార్లమెంటు కార్యకలాపాలు నిలిచిపోయాయి.

టెలికం కుంభకోణంలో మొత్తం 20 వేల కోట్ల రూపాయల ఘోరమైన అవకతవకలు జరిగాయని అంచనా వేస్తున్నారు. బోఫార్టులో రు. 50 కోట్లు, స్టాక్ మార్కెట్ కుంభకోణంలో రు. 7,000 కోట్లతో పోలిస్తే రు. 20,000 కోట్ల ఈ కుంభకోణం చాలా పెద్దది. పి.వి. నరసింహారావు ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న ఉదార ఆర్థిక విధానాలు దేశంలో పెద్ద ఎత్తున కుంభకోణాలకు తలుపులు తెరిచాయి. టెలికం కుంభకోణంలోని దబ్బు పరిమాణం ఒకటైతే టెలికం టెండర్ల వ్యవహారంలో మొత్తం దేశ భద్రతనే ఫణంగా పెట్టిన వైనం మరింత క్షంతవ్యంకాని విషయం.

దేశంలో మౌలిక టెలికం సేవలు అందించేందుకు మొత్తం 18 సర్కిళ్ళకుగాను 16 కంపెనీలు 81 బిడ్స్ వేశాయి. గత జనవరిలో చేసిన టెండర్లను నాలుగు నెలల క్రితంపిలిచారు. హిమాచల్ పూచరిస్టిక్ కమ్యూనికేషన్స్ లిమిటెడ్ (హెచ్.ఎఫ్.సి.ఎల్.) అనే సంస్థ మొత్తం 18 సర్కిళ్ళలోను 9 సర్కిళ్ళలో అత్యధిక లైసెన్స్ ఫీజు చెల్లించేందుకు ముందుకు వచ్చింది. ఈ లెక్కన రు. 80 కోట్ల ఆస్తులు గల ఈ కంపెనీ రు. 85 వేల కోట్ల రూపాయలు 9 చోట్ల ఖర్చు చేయడం సాధ్యమయ్యే సాధనం కాదు. దాంతో కమ్యూనికేషన్స్ శాఖ మంత్రి శ్రీ సుభోరామ్ టెండరు నిబంధనలు మార్చి ఏవైనా మూడు సర్కిళ్ళను ఎన్నుకోడానికి హెచ్.ఎఫ్.సి.ఎల్. సంస్థకు అనుమతించారు. మౌలిక సేవా రంగంలోని మాత్రం అనుభవం లేని ఒక సంస్థ 9 సర్కిళ్ళకు బిడ్స్ వేయడం, బిడ్స్ తెరిచాక దానికి మూడు సర్కిళ్ళు ఎన్నుకోడానికి అవకాశం యివ్వడం, అదికూడా అత్యధిక బిడ్స్ గల సర్కిళ్ళు కాకుండా దానికి తోచిన సర్కిళ్ళు ఎన్నుకోమని అవకాశం యివ్వడం ఈ మొత్తం తతంగమంతా సుభోరామ్ గారు చేయించారనేది, దీని వెనక వేలాది కోట్ల రూపాయలు చేతులు మారాయనేది బహిరంగ రహస్యమైపోయింది. ఈ కుంభకోణం గురించి టెండరు పోటీలుదారులు కొందరు ప్రతిపక్షాలకు ఉప్పు అందించారని భావిస్తున్నారు. మొత్తంమీద యిందులో అవకతవకలు జరిగాయని విస్పష్టంగా తెలియడంతో ప్రతిపక్షాలు సుభోరామ్ రాజీనామా చేయాలని, ఈ వ్యవహారంపై సంయుక్త పార్లమెంటరీ సంఘంతో దర్యాప్తు జరిపించాలని డిమాండ్ చేశాయి. ప్రభుత్వం టెండరు వ్యవహారమంతా సక్రమమేనని బుకాయించబూనుకున్నది. అయితే కుంభకోణానికి సంబంధించి ఒక్క అంశమే బయటపెట్టి ప్రతిపక్షాలు గట్టిగా నిలదీసే సరికి టెండరు పత్రాలు ప్రతిపక్షాలకు చూపించడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా వున్నదని పార్లమెంటరీ వ్యవహారాల శాఖమంత్రి శ్రీ పి.సి. శుక్లా పార్లమెంటులో ప్రకటించారు. టెండరు పత్రాలు చూడడానికి ప్రతిపక్షాలు సిద్ధమేనని, ఆ పత్రాలలో ఎక్కడైనా అవకతవకలు కనిపిస్తే

ఇరకాటంలో పడ్డ

పి.వి. సర్కార్

అప్పుడైనా జె.పి.సి. విచారణ జరుపుతానని ప్రభుత్వం ముందుగానే హామీ యివ్వాలని ప్రతిపక్షాలు కోరాయి. అయితే ప్రభుత్వం జె.పి.సి. విచారణకు మాత్రం ససేమిరా అంటూ కూర్చుంది. దీంతో ఈ వారం రోజులూ పార్లమెంటు ఉభయ సభలలో కార్యకలాపాలు స్తంభించిపోయాయి.

టెండరు వ్యవహారంలో ప్రతిపక్షాలు లేవనెత్తిన అంశాలకు ప్రభుత్వం పార్లమెంటులోగాని, బటయటగాని సరైన సమాధానాలు చెప్పలేకపోయింది. 9 సర్కిళ్ళకు బిడ్లువేసిన హెచ్.ఎఫ్.సి.ఎల్. సంస్థకు మూడు సర్కిళ్ళనే తీసుకునేందుకు బిడ్లు తెరిచిన తరువాత ఎందుకు అవకాశం యిచ్చారన్న ప్రశ్నకు టెండర్ల వ్యవహారంలో గుర్తింపజేయడం నివారించడానికి యిలా చేయాల్సి వచ్చిందని సుభోరామ్ సమాధానం చెప్పారు. అయితే దానికి అత్యధిక బిడ్లు వేసిన సర్కిళ్ళు యివ్వాలిగాని ఏవైనా మూడు సర్కిళ్ళు ఎంచుకోడానికి ఎందుకవకాశం యిచ్చారన్న దానికి ఆయన వద్ద సరైన సమాధానంలేదు. ఈ మొత్తం వ్యవహారంలో జరిగిన అవకతవకలు బయటపడాలంటే తక్షణం జె.పి.సి. దర్యాప్తు చేయడం మినహా మార్గంలేదు. అందుకే ప్రతిపక్షాలు సుభోరామ్ రాజీనామా డిమాండ్ ను కూడా ప్రక్కనబెట్టి జె.పి.సి. వ్యవహారంపై పట్టుబట్టాయి. అయినా ప్రభుత్వం దిగిరాకుండా విలువైన పార్లమెంటు కాలాన్ని వృధా చేసింది. టెండర్ల వ్యవహారంపై ప్రతిపక్ష సభ్యులు సుప్రీంకోర్టులో పిటిషన్లు వేసినందున దానిపై చర్చించడం కోర్టు ధిక్కారమవుతుందని చెబుతూ ప్రభుత్వం ఈ వ్యవహారం నుండి తప్పుకోజూసింది. అయితే ప్రతిపక్షాలు ప్రభుత్వ వాదనను త్రోసిపుచ్చాయి. న్యాయ అంశాలకు టెండర్లలో అవకతవకలకు సంబంధంలేదని వాదించాయి. శుక్రవారంనాడు ఈ పిటిషన్లపై తీర్పు ఇస్తూ సుప్రీంకోర్టు కూడా ఇదేవిధంగా చెప్పింది.

ఈ కుంభకోణం ఒక ఎత్తుకాగా టెండర్ల వ్యవహారంలో మరో అంశం యిమిడివుంది. అది మౌలిక టెలి కమ్యూనికేషన్స్ రంగాన్ని ప్రైవేటీకరించడం. టెలికమ్యూనికేషన్స్ ప్రైవేటీకరణ వల్ల దేశ స్వావలంబనకు తిలోదకాలాదిలినట్లవుతుందని, పైగా దేశ భద్రతకు అతి కీలకమైన టెలి కమ్యూనికేషన్స్ ప్రైవేటీకరణ వల్ల మన దేశానికి కూడా ప్రమాదం ఏర్పడుతుందని మార్క్సిస్టు పార్టీ హెచ్చరిక చేస్తూనేవుంది. టెండర్ల వ్యవహారంలో బయటపడిన కుంభకోణం పార్టీ హెచ్చరిక నిజమేనని నిరూపించింది. టెలికం రంగాన్ని అప్పగించే ప్రైవేటు కంపెనీలు దేశీయ కంపెనీలు అయి వుండాలని ప్రభుత్వం టెలికం ప్రైవేటీకరణపై రూపొందించిన విధానపత్రం పేర్కొంటోంది. అయితే హిమాచల్ ప్రదేశ్ పూచరిస్టిక్ కమ్యూనికేషన్స్ సంస్థలో బెజెక్, షిన్యాత్రా అనే రెండు విదేశీ గుత్త సంస్థలకు 90 శాతం వాటాలున్నాయి. అంటే ఒకరకంగా ఈ సంస్థ స్వదేశీ ముసుగులోని విదేశీ కంపెనీ అన్నమాట. ఈ కంపెనీకి బిడ్స్ అనుమతిచ్చేందుకుగాను కమ్యూనికేషన్స్ మంత్రిత్వశాఖ మొత్తం నిబంధనలలోనే మార్పులు చేసింది. విదేశీ

(మిగతా 24వ పేజీలో)

తమిళనాడు హరిజనుల జీవనం

దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 48 సంవత్సరాలు దాటింది. కుల మత, లింగ భేదాలతో సంబంధంలేకుండా రాజ్యాంగం అందరికీ సమాన హక్కులు కల్పిస్తున్నది. వందల సంవత్సరాలు సామాజికంగా, ఆర్థికంగా అణచివేయబడిన హరిజన, గిరిజన వర్గాల అభివృద్ధి కోసం వారికి రిజర్వేషన్లు తదితర అనేక సౌకర్యాలు కల్పించి వారి ఉద్ధరణకు పాటు వడుతున్నట్లు ప్రభుత్వం ప్రకటించుకుంటున్నది. రిజర్వేషన్ల వలన వారు అనేక సౌకర్యాలు, ఉద్యోగాలు పొందుతున్నారని అందువలననే ప్రతిభ నష్టపోతున్నదని కొందరు గగ్గోలు పెడుతున్నారు. ఈ పరిస్థితులలో, దళితుల వాస్తవ జీవన పరిస్థితులను అధ్యయనం చేసేందుకు ఫ్రంట్‌లైన్ విలేకరుల బృందం తమిళనాడులోని కొన్ని జిల్లాలో పర్యటించి తెలుసుకున్న వివరాలు దిగ్గ్రమ కలిగిస్తాయి. అంటరానితనం, సామాజిక అణచివేత నిరాటంకంగా కొనసాగుతూ, 21వ శతాబ్దంలోకి అడుగు పెట్టుబోతున్న నాగరిక సమాజాన్ని వెక్కిరిస్తున్నాయి.

ఈనాటికీ అనేక గ్రామాలలో అగ్రవర్గాలు ఉపయోగించే చెరువునుగానీ, బావిని గానీ దళితులు ఉపయోగించడానికి వీలు లేదు. అగ్రవర్గాల వారి చెరువులో పశువులు, కుక్కలు, పందులు కూడా స్నానం చేయవచ్చు కానీ, దళితులు స్నానం చేయకూడదు. మందు వేసవిలో మిట్ట మధ్యాహ్నం దాహం తీర్చుకుంటానికి రోడ్డు ప్రక్కన ఉన్న అగ్రవర్గాల వారు ఉపయోగించే బావిలోని నీరు తాగినందుకు ముగ్గురు దళిత యువకులపై దాడి చేసి తలలు బద్దులు గొట్టారు.

ఇప్పటికీ ఎన్నో గ్రామాలలోని అగ్రవర్గాల పురుషులు తమకు నచ్చిన దళితుల మహిళలను స్వేచ్ఛగా ఉపయోగించుకుంటున్నారు. అగ్రవర్గాలకు చెందిన భూస్వామి తనకు నచ్చిన దళిత స్త్రీ ఇంటిలోనికి చొరబడితే, మిగిలిన కుటుంబ సభ్యులంతా మాట్లాడకుండా బయటకు నడవవలసిందే. దీనిచ్చి ప్రశ్నించే ధైర్యం వారికి లేదు. పెళ్ళినాటి రాత్రి నూతన వధువును ఆ

గ్రామంలోని ప్రముఖ అగ్రవర్గ భూస్వామి ఇంటికి పంపించే అనాగరిక అలవాటు ఇంకా ఒక గ్రామంలో కొనసాగుతూనే ఉన్నది.

వారి పట్ల వివక్షత, అణచివేత కొనసాగుతూనే ఉన్నది. దాదాపు అన్నిటికొట్టలో వారికి వేరే గ్లాసులతో టీ ఇస్తున్నారు. టీ షాపు యజమాని తప్ప ఇతరులు గమనించలేని పద్ధతులలో వాటికి గుర్తులు పెడుతున్నారు. ఇంకొన్ని గ్రామాలలో వారికి కేటాయించిన గ్లాసులను వేరే బుట్టలో పెడుతున్నారు. అందులో నుండి గ్లాసు తీసుకుని టీ పోయించుకుని, తాగిన తరువాత గ్లాసు కడిగి ఆ బుట్టలో పెట్టాలి. దళితులు ఎడ్ల బండ్లను మెయిన్ రోడ్డు మీద తోలుకుంటూ వెళ్ళకూడదు. దిగి, చెప్పలు ఊదదీసుకుని, బండిని చెత్త లాగుకుంటూ వెళ్ళాలి. అగ్ర వర్గాల వారు నివసించే ప్రాంతాలలోనూ, బస్ స్టాప్‌లలోనూ చెప్పలు వేసుకుని తిరిగారన్న కారణంతో దళితులను శిక్షించిన సంఘటనలు, చెప్పలూడదీయించి నెత్తిపై పెట్టుకుని తిప్పించిన సంఘటనలు ఎన్నో!

దళితుల అజ్ఞానాన్ని ఆనరా చేసుకుని ప్రభుత్వ పథకాల ద్వారా వారు పొందవలసిన సౌకర్యాలను, ప్రయోజనాలను కూడా అగ్రవర్గాల వారు కాజేయడం సర్వ సాధారణం. వారి చేత కాగితాలపై సంతకాలు చేయించుకుని, బ్యాంకుల ద్వారా వారు పొందవలసిన అప్పులు అగ్రవర్గాల వారు స్వాహా చేస్తున్నారు. అప్పు తీర్చమని బ్యాంకు అధికారులు వచ్చినప్పుడుగానీ మోసం బయటపడదు.

దళితులను బెదిరించి తమ చెప్పచేతులలో ఉంచుకుంటానికి అగ్రవర్గాల వారు అనేక అక్రమాలకు పాల్పడుతున్నారు. దొంగతనాలు తదితర నేరారోపణలు చేసి వారిని హంసించడం అందులో ఒకటి. జడిమామిడి తోటలో పంట కోసుకున్న తరువాత నేలమీద రాలిపడిన జడి గింజలు ఏరుతున్నాడని ఒక దళిత బాలుడు బొటన వేలు నరికేశారు. గుమ్మడికాయ దొంగిలించాడని ఒక దళితుడికి గింజకు రూపాయి వంతున రు.750/-లు జరిమానా విధించారు. చేయనిదొంగతనం నేరం మోపి ఇంకొక దళితుడిని రెండు రోజుల పాటు

గుంజకు కట్టేసి ఇష్టం వచ్చినట్లు బాదారు.

అనేక గ్రామాలలో దళితులను దేవాలయాలలోకి ప్రవేశించనీయడం లేదు. అధికారులకు ఫిర్యాదు చేసినా ప్రయోజనం ఏమీ లేదు వారి చట్టబద్ధ హక్కుకు భంగం కలుగజేస్తూ, దేవాలయ ప్రవేశాన్ని నిరాకరించే వారిని శిక్షించేబదులు ప్రత్యేక దేవాలయాలు నిర్మించుకోవలసిందిగా అధికారులు దళితులకు ఉచిత సలహానిస్తున్నారు.

ఇన్ని అత్యాచారాలు జరుగుతున్నప్పటికీ పోలీసులు సరియైన సమయంలో జోక్యం చేసుకుని దళితులకు రక్షణ కల్పించిన సంఘటనలు చాలా అరుదు. పైగా అగ్రవర్గాలకు అండగా నిలబడటం, కేసు పెట్టడానికి వెళ్ళిన దళితులనే శిక్షించడం జరుగుతున్నది. అగ్రవర్గాల వారు పెట్టిన చిన్న కేసుల విషయంలో కూడా పోలీసులు దళితుల ఇండ్లపై దాడి చేస్తే దళితుల ఫిర్యాదులను మాత్రం పట్టించుకోవడమే జరగదని దళితుడైన ఒక రిటైర్డ్ డి.ఎస్.పి. చెప్పారు.

అయితే తమపై జరుగుతున్న ఈ సాంఘిక అత్యాచారాలను దళిత యువకులు క్రమంగా ప్రతిఘటిస్తున్నారు. విద్యార్హ్యాసం చేసిన వారి సంఖ్య పెరగటం, రవాణా సౌకర్యాలు, టెలివిజన్ మొ॥న వాటి కారణంగా వట్టణాలతో, నగరాలతో సంబంధం పెరగటం వలన వారు చైతన్యవంతులవుతున్నారు. తమ ముందు తరాల వారిలాగా అగ్రవర్గాల దురహంకారానికి తలవొంచుకుని, అణగిమణికి ఉండేందుకు వారు సిద్ధంగా లేరు. తమపై జరిగే అత్యాచారాలను ప్రతిఘటించడానికి తమ హక్కులను కాపాడుకుంటానికి వారు సన్నద్ధులవుతున్నారు. దీనిని అగ్రవర్గాల వారు నహించలేక దళితులపై దాడులకు పూనుకుంటున్నారు. ఈ వైఖరి ప్రధానంగా భూస్వాములలో కొద్దిపాటి భూమి కలిగిన పై వర్గాలలో వ్యక్తమవుతున్నది. ప్రభుత్వం దళితులకు భూములివ్వడం, ఇళ్ళు కట్టించడం, అప్పులివ్వడం మొ॥న వాటి ద్వారా వారి ఆర్థిక, సాంఘిక స్థితిని పెంచే కృషి

పశ్చిమబెంగాల్ లో పాములుపట్టేవారి సహకార సంఘం

బెంగాల్ తయారీ సంస్థలకు విషము ఆమ్మేందుకు పశ్చిమబెంగాల్ నందలి ముర్షిదాబాద్ పాములవారు ఒక సహకార సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. ఒక్కొక్కరు 12 పాములు కలిగిన 40 మంది ఈ వినియోగ సహకార సంఘాన్ని మొట్టమొదటి సారిగా రాష్ట్రంలో ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. నాబాగ్రామ్ పోలీసు స్టేషను ప్రాంతంలోని శ్యామ్ గ్రామ్ గ్రామపంచాయతీ భూసేకరణ, పట్టా ఈ సంఘానికి ప్రసాదించింది. గ్రామాలకు వెలుపల మట్టితో నిర్మించుకున్న గుడిసెలలో నివసించే పాములవారు ఈనాడు శ్యామ్ గ్రామ్ గ్రామంలో సమీపర్యనెంటు గృహాల్లో నివసిస్తున్నారు. ఒక ప్రత్యేకమైన, సురక్షితమైన గృహాన్ని వారి సర్పాలను ఉంచుకోవడానికుంది. వారి ప్రస్తుత ఆస్తులు ఆనగా 40 నాగుపాములు వేగంగా ప్రాకెడు కట్ట పాములు 25 క్రెయిట్స్ 20 వున్నాయి. ఈ మూడు రకాల ప్రాకెడు జంతువులు విషసర్పాలే. వీటినుండి విషాన్ని నెలకొకసారి తీస్తారు. ఈ సంఘ సభ్యుల కుటుంబ సభ్యులు పాములను పోషించటం, మైదానంలోని తమ పాముల నుండి విషాన్ని తీయడంలో సహాయపడతారు. నాగుబాము విషం ఒక గ్రాము ఒక్కంటికి రు.365, కట్టపాము విషానికి రు.295, క్రెయిట్స్ విషం అన్నింటికంటే అధికంగా ఒక గ్రాముకు రు.2,900 లభిస్తుంది. అంతకు మునుపు ప్రాణాలకు తెగించి సంపాదించిన విషానికి నగరంలో కేవలం రు.20 నుండి రు.25 వరకు మాత్రమే గ్రాము ఒక్కంటికి లభించేది. సంఘం ప్రారంభించిన తరువాత కూడా బెంగాల్ కెమికల్స్ కు పాములను తీసుకుపోయి విషాన్ని ఆమ్మేవారు. ఆ సంస్థ మేనేజర్ శ్రీ పి.రామ్ వారిలో కొంతమంది విషం తీయడంలో చొరవ తీసుకొని శిక్షణ ఇచ్చిందారు. ప్రస్తుతం వారే విషం తీయగలుగుతున్నారు. సంఘం ఒక డ్రెయ్ చాంబరునుకొని విషాన్ని పాడిరూపంలోకి మార్చి అమ్మడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తోంది. అయితే దేశం మొత్తం మీద విషాన్ని అమ్మడానికి లైసెన్సు లేదు. ప్రస్తుతం కలకత్తాలో అలాంటి లైసెన్సు ఇవ్వరికి మూత్రమే ఉంది. ఈ సహకార సంస్థ కష్టనష్టాలకు ఓర్చి అమ్మార్చి వస్తోంది. లైసెన్సును సంఘం సమకూర్చుకోగలిగితే దేశంలో అన్ని ప్రాంతాల్లోను అమ్మడానికి అవకాశముంది.

పాములవారి ఆర్థిక స్థితిగతులు మెరుగుపరచటంతోపాటు సంఘంలో వారికి ఈ సంఘం ఒక స్థానాన్ని సమకూర్చింది.

చేయడం సమాజంలో తమ స్థానానికి నవాలుగా వారు పరిగణిస్తున్నారు.

భూమి లేకపోవడం దళితుల అణచివేతకు, వారి అసహాయతకు ఒక ప్రధాన కారణంగా ఉంది. అందుకని, స్వేచ్ఛ కోసం, సమానత్వం కోసం వారు చేసే పోరాటంలో భూపోరాటాలు అంతర్గతంగా ఉంటున్నాయి. వారికి భూములిచ్చేందుకు చట్టాలు ఉన్నప్పటికీ, కొంత ప్రయత్నం జరిగినప్పటికీ దాని వలన వారు పొందిన ప్రయోజనం అతిస్వల్పం. అనేక నందర్బాలలో ప్రభుత్వాధికారుల అవకతవకల వలన ఆ భూములు వివాదాలలో చిక్కుకుని వారికి ఉపయోగపడకుండా ఉన్నాయి, కొన్ని గ్రామాలలో దళితులకు సంబంధించిన భూమిని నెమ్మదిగా అగ్రవర్గాల వారు ఆక్రమించుకుంటున్నారు. దళితులు ప్రతిఘటించినప్పుడు వారిపై దాడులు చేస్తున్నారు. 1871లో బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం దళితులకు భూమి ఇవ్వాలని నిర్ణయించి దళితులకు ఇచ్చిన భూమిని దళితులకే అమ్మడంగానీ, బదిలీ చేయడంగానీ చేయాలనీ, ఒకవేళ ప్రభుత్వానికి ఇచ్చినా అది దళితుల కోసమే ఉపయోగించాలి తప్ప, దానిపై ప్రభుత్వానికి ఏ విధమైన అధికారం ఉండరాదనీ, 1890లో ఒక చట్టం చేశారు. 40 సం॥ల తరువాత ఆ చట్టం అమలులోకి వచ్చింది. కానీ 1960 దశకంలో సంభవించిన కరువు కాలంలో, దళితుల పేదరికాన్ని, అజ్ఞానాన్ని ఆధారం చేసుకుని అగ్రవర్గాల వారు అతి తక్కువ ధరకు కొంత ధాన్యం, రాగులు వంటివి ఇచ్చి ఆ భూములను స్వాధీనం చేసుకున్నారు. ఆ విధంగా పంచమ భూములని పిలవబడే ఆ భూములను స్వంతం చేసుకున్న వారిలో ఉన్నత స్థాయి పోలీసు

అధికారులతో సహా అనేక మంది పలుకుబడి గలవారు ఉండడం గమనార్హం.

కనీస వేతనాల చట్టం ఉన్నప్పటికీ అమలు కాకపోవడం వలన దళితులు ఎక్కువ బాధలకు గురవుతున్నారు. కనీస వేతనాల సమస్యను అగ్రవర్గాల వారు ఆర్థిక సమస్యగా చూడడానికి నిరాకరించి, దానినొక కుల సమస్యగా చూస్తున్నారు. అదనపు పనిని చేసినా కనీస వేతనం ఇవ్వడం లేదు. ఇక పని కొంత తక్కువగా ఉన్నప్పుడు నామమాత్రపు కూలీనే చెల్లిస్తున్నారు. అదనపు పనికి అదనంగా కూలీ అడిగితే వారికి అందేది దెబ్బలే!

తమ పట్ల చూపుతున్న ఈ వివక్షతకు నిరసనగా, అవమానాలను భరించలేక కొందరు దళితులు మత మార్పిడులకు పూనుకుంటున్నారు. స్వాతంత్ర్యం రాక ముందు ఎక్కువ మంది క్రైస్తవ మతం వైపు మొగ్గు చూపేవారు. కానీ ఈనాడు క్రైస్తవ మతంలో కూడా కొన్ని ప్రాంతాలలో హిందూ సమాజంలో లాగానే కులంపై ఆధారపడిన విభజనలు ఏర్పడడం, అగ్రకులాలానికి చెందిన క్రైస్తవులు నిమ్మకులాల క్రైస్తవులను తక్కువగా చూడడం జరుగుతున్నది. అందుకని, ఇటీవల దళితులు ఎక్కువగా ఇస్లాం మతం వైపు ఆకర్షితులవుతున్నారు. అయితే, ఒక దళిత నాయకుడే చెప్పినట్లుగా హిందూమతంకానీ, క్రైస్తవమతంగానీ, ఇస్లాంగానీ, మత మార్పిడులు దళితుల సమస్యలను పరిష్కరించలేవు. ప్రధానమైన సమస్య ఏమిటంటే దళితులలో అత్యధి కులు భూమిలేని వ్యవసాయ కార్మికులుగానూ, అతిహీనమైన పనులు చేసే వారిగానూ ఉన్నారు. ఆర్థిక, రాజకీయ, సాంఘిక, సాంస్కృతిక రంగాలన్నిటా వారి అభివృద్ధికి చర్యలు తీసుకోనిదే వారి సమస్యలు పరిష్కారం

కావు. అంతేకాకుండా, వివిధ మతాలలోని మతతత్వ వాదుల తిరోగమన భావాలను గమక గమనిస్తే, పౌర హక్కులు ముఖ్యంగా మహిళల హక్కుల వంటి విషయాలలో వారి పని పెనంనుండి పొయ్యిలోకి దూకినట్లుగా తయారయ్యే ప్రమాదం కూడా ఉంది.

దళితుల సమస్యలకు కొంతవరకు పరిష్కారం వామపక్ష ఉద్యమం, వ్యవసాయ కార్మిక ఉద్యమం బలంగా ఉన్న జిల్లాల్లో కనిపించింది. ఇతర జిల్లాల్లో కన్నా, వామపక్ష ఉద్యమం బలంగా ఉన్న జిల్లాలలో దళితుల పరిస్థితి మెరుగుగా ఉంది. కనీస వేతనాలు చెల్లించబడుతున్నాయి. కుల పుర్రణలు లేవు. దళితులు తలెత్తుకుని తిరగగలుగుతున్నారు. దానికి ప్రధాన కారణం, వామపక్షాలు దళితులను కుల ప్రతిపదికన కాకుండా వర్గ సమస్యల ప్రాతిపదికన ఐక్యం చేసి పోరాటాలు నడపడమే. అగ్రవర్గాల దాడులకు ప్రతిఘటనాక్రమంలో అనేకమంది వామపక్షాల కార్యకర్తలు ప్రాణాలు కోల్పోయారు. ఉదాహరణకు 1968లో కీజ్వెన్మన్ లో భూస్వాములు అర్ధరాత్రి దళిత వ్యవసాయ కార్మికుల ఇండ్లకు నిప్పుపెట్టినప్పుడు 44 మంది మరణించారు. వామపక్ష ఉద్యమం బలంగా ఉన్న తంజావూరు జిల్లాలో దళితుల కొన్ని దేవాలయాలకు బ్రష్టలుగా కూడా ఉన్నారు.

తరతరాలుగా దళితులు ఎదుర్కొంటున్న ఆర్థిక, సామాజిక అణచివేతనుండి బయటపడి, అన్ని రంగాలలోనూ వారు అభివృద్ధి సాధించాలంటే వర్గ సమస్యలపై వారిని ఐక్యం చేసి పోరాడటమే మార్గం అని తమిళనాడులో జరిపిన అధ్యయనం తెలియజేస్తున్నది.

సుప్రీం కోర్టు తీర్పు

(8వ పేజీ తరువాయి)

ప్రకారం ఏర్పడిన కాంటీనల్ పని చేసే కార్మికులు ప్రధాన యజమాని కార్మికులే ఔతారు. (ఈ విషయంలో యునైటెడ్ ఎలక్ట్రిసిటీ ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ హై కోర్టు ద్వారా కార్మికులకు అనుకూలమైన తీర్పు తెచ్చి, వారిని శాశ్వత కార్మికులుగా చేరిన నాటి నుండి గుర్తింపు చేసింది). అందువల్ల ప్రభుత్వం నిషేధించిన పనులలో పని చేసే కార్మికులు శాశ్వత కార్మికులుగానే పరిగణించాల్సి ఉంటుంది.

మరొక ఉదాహరణను గూడా చూడవచ్చు.

సిమెంటు పరిశ్రమలలో వేతన సంఘం ఒక్క లోడింగ్, అన్లోడింగ్లో తప్ప మరే పనిలోనూ కాంట్రాక్ట్ కార్మికులను నియమించరాదని చెప్పింది. ఈ అవార్డు త్రై పాక్షిక అవార్డు, పరిశ్రమ మొత్తానికి (చిరు పరిశ్రమకు తప్ప) వర్తిస్తుంది. ఇది చట్టబద్ధమైన ఒప్పందం. కాబట్టి ఇందుకు భిన్నంగా కాంట్రాక్ట్ కార్మికులను నియమిస్తే అది చట్ట విరుద్ధం.

ఇలాంటి సందర్భాలలో మనం ప్రభుత్వ దయాదాక్షిణ్యాలపై ఆధారపడకుండా, నేరుగా వివాదం రేపి, కన్సొలియేషన్ జరిపించుకొని లేబర్ కోర్టులో తీర్పును పొందే అవకాశం ఉంది.

సుప్రీం కోర్టు తాజా తీర్పు ప్రకారం ప్రభుత్వ పెత్తనాన్ని తోసిపుచ్చే మరొక అవకాశం గూడ సృష్టమైంది. కాంట్రాక్టర్, కాంట్రాక్ట్ విధానం గూడ నిజాయితీతో కూడినవే అయినా, పనిలో అజమాయిషీ, పని వారిపై ఆధ్వర్యం

ప్రధాన యజమానిదే అయితే ఆ కార్మికులు తాము ప్రధాన యజమాని కార్మికులేనని వాదించి, గెలిచే హక్కు ఉంది. ప్రధాన యజమానితో తమకు యజమాని ఉద్యోగి సంబంధం ఉందనే వాదనతో నేరుగా వివాదం రేపి, కోర్టు తీర్పును పొందే అవకాశం ఉంది. అలా యజమాని - కార్మిక సంబంధం ఉందని డిమాండ్ చేయడం కాంట్రాక్ట్ విధానం రద్దు కోరడం కాదని, అలాంటి డిమాండ్ తలెత్తినప్పుడు లేబర్ కోర్ట్ విచారించాలని కూడా ఈ తీర్పు స్పష్టం చేసింది.

ఫ్యాక్టరీలో పని చేస్తూ, ఫ్యాక్టరీ పని గంటలు, పని విధానం ప్రధాన యజమాని నిర్ణయిస్తుంటే ప్రధాన యజమాని ఆధ్వర్యం అజమాయిషీ క్రింద కార్మికుడు పని చేస్తున్నాడని చెప్పడానికి ఒక ఆధారం అవుతుందని గతంలోనే సుప్రీం కోర్టు తీర్పు చెప్పింది.

చేసే పని నైపుణ్యంతో కూడినదిగా ఉండి, కాంట్రాక్టర్ నిపుణుడు కాకుంటే ప్రధాన యజమాని ఆధ్వర్యం ఉందని భావించవచ్చు.

కాంట్రాక్టర్ స్త్రమత గూడ అది నిజాయితీ అయిన కాంట్రాక్ట్ ఆధ్వర్యం ఎవరిది అనే విషయాలను పరిగణించేందుకు ఆధారాలుగా తీసుకుంటారు. అందువల్ల కాంట్రాక్ట్ కార్మిక సంఘాలు గాని, రెగ్యులర్ వర్కర్ల సంఘాలు గాని వివాదం రేకెత్తేటప్పుడు రెగ్యులరైజ్ చేయాలని కాక, యజమాని కార్మిక సంబంధాలు ఉన్నాయనే పాయింట్ను పెట్టి వివాదం రేకెత్తిస్తే ప్రభుత్వ పెత్తనం కాక, ట్రిబ్యునల్కు ఆ వివాదాన్ని పరిశీలించే అవకాశం ఉంటుంది.

అసంఘటిత కార్మికులపై కేంద్రీకరించి పని చేస్తున్న మన ఉద్యమం ఈ తీర్పుతో వచ్చిన అవకాశాన్ని వినియోగించుకోవాలి.

తమిళనాడులో బోనస్

హారాటం

ప్రతి సంవత్సరం మాదిరిగానే ఈ ఏడాది కూడ పండుగ సమయంలో బోనస్ కోసం జరిగిన ఆందోళన సామరస్య పూర్వకంగా పరిష్కారాలు కుదరటంతో ముగిసింది. ఇటీవల బోనసు చట్టానికి చేసిన సవరణలు ఆశించిన ఫలితాలు సాధించలేదని సి.ఐ.టి.యు.తో సహా ట్రేడ్ యూనియన్లు బోనస్ చెల్లింపుపై వేతనాల మీదగల సీలింగును ఎత్తివేయాలని చేసిన డిమాండు ఎంత సరైనదో రుజువైనది.

ప్రభుత్వరంగంలో కాని, ప్రైవేటు రంగంలో కాని సిమెంటు, చక్కెర, జౌళి, ఇంజనీరింగ్ పరిశ్రమల్లో జరిగిన పరిష్కారాలన్నీ బోనసు చట్టానికి మించే జరిగినవి.

జౌళి పరిశ్రమలో ఒప్పందాలు ఈ యేడాది చివరకు ముగియాలి. 16.5 నుండి 35 శాతం వరకూ బోనసు సాధించుకోవటం జరిగింది. ఎన్.టి.సి. మిల్లులు, సహకార మిల్లుల్లో కూడ యిదేవిధంగా బోనసు పొందారు. నగదురూపంలో నష్టాలు చూపిన మిల్లులు కూడ 16.5 శాతం బోనస్ చెల్లించినవి. 20 శాతం బోనసు యివ్వాలన్న చోట 35 శాతం చెల్లించినవి.

ఇక రాష్ట్ర ప్రభుత్వరంగంలో రోడ్ రవాణా సంస్థ 8.33 శాతం, 8.67 శాతం ఎక్స్ గ్రేషియాగా చెల్లించినవి. బోనసుకు అర్హతలేనివారికి గుండుగుత్తగా రు.2500/-లు చెల్లించారు. ఇదేపునాదిమీద దాదాపు రాష్ట్ర ప్రభుత్వరంగ సంస్థలన్నింటిలోను చెల్లింపులు జరిగినవి.

చక్కెర పరిశ్రమలో సహకార రంగంలో 20 శాతం బోనసుకు తోడుగా రు.500/-లు యిచ్చారు. ప్రైవేటురంగంలో శక్తి సుగర్స్ కంపెనీ 43 శాతం యిచ్చింది. కొన్ని ఇంజనీరింగ్ పరిశ్రమలు కూడ 20 శాతం బోనసు, 20 నుండి 22 శాతం వరకు ఎక్స్ గ్రేషియాగా చెల్లించినవి.

ఇరకాటంలో పడ్డ పి.వి. సర్కార్

(21వ పేజీ తరువాయి)

సాంకేతిక, ఆర్థిక సాయంగల కంపెనీ బిడ్స్కు అనుమతిస్తామని కొత్తగా నిబంధన చేర్చారు. ఆ నిబంధన మేరకు హెచ్.ఎఫ్., సి.ఎల్. సంస్థ అత్యధిక సర్కిల్స్ పొందగలిగింది. మౌలిక టెలికమ్ సర్వీసుల ప్రైవేటు సంస్థల, అందునా విదేశీ సంస్థల చేతిలోకి పోవడం అంటే మనదేశ భద్రతను విదేశాల చేతుల్లో పెట్టడమే. బి.జె.పి. ఇతర ప్రతిపక్షాలు టెలికమ్ టెండర్ల అవకతవకలపై జె.పి.సి. దర్బాపు జరపాలని కోరుతున్నాయిగాని మౌలికమైన ఈ ప్రైవేటీకరణవల్ల వచ్చే ప్రమాదం సమస్యను మాత్రం లేవనెత్తడంలేదు. మార్క్సిస్టు పార్టీ, యితర వామపక్షాలు మాత్రమే టెలికమ్ కుంభకోణంపై ప్రభుత్వాన్ని ఎండగట్టడంతో బాటు మొత్తంగా టెలికమ్ ప్రైవేటీకరణ వల్ల దేశ భద్రతకు వచ్చే ప్రమాదం గురించి హెచ్చరిస్తున్నాయి. మౌలిక టెలికమ్ సర్వీసుల ప్రైవేటీకరణను తక్షణం నిలుపు చేయాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాయి. కుంభకోణంపై ప్రధాని పి.వి. నరసింహారావు ఒక్కసారి కూడా నోరు విప్పి మాట్లాడకపోవడం, ఒక్క వి.సి. శుక్లా మినహా కాంగీ నాయకులుకుగానీ, మంత్రులుగాని సుభోరామ్కు మద్దతుగా ముందుకు రాకపోవడం విశేషం. పాలక పార్టీయే సుభోరామ్ను దోషిగా చూస్తోందని యిది తెలియజేస్తోంది.

ఇదిలా వుండగా టెలికమ్ కుంభకోణంపై ప్రతిపక్షాలు వేసిన పిటిషన్లను శుక్రవారంనాడు సుప్రీంకోర్టు ప్రాథమిక విచారణకు స్వీకరిస్తూ మొత్తం 18 సర్కిళ్ళకు గాను అయిదు సర్కిళ్ళలో టెండర్ల కార్యక్రమం అమలును నిలిపివేయాలని ఆదేశాలు జారీ చేసింది. మిగిలిన 13 సర్కిళ్ళలో టెండర్లు ప్రాసెస్ చేయవచ్చేగాని జారీ చేయరాదని ఆదేశించింది. జనవరి 10వ తేదీన ఈ పిటిషన్లపై తుది విచారణ జరిగే వరకు యదాతథ స్థితి కొనసాగించాలని కోరింది. దాంతోబాటు ఈ కుంభకోణంపై పార్లమెంటులో చర్చకు, న్యాయ విచారణకు ఎటువంటి సంబంధంలేదని కూడా చెప్పింది. దాంతో న్యాయస్థానాలలో ఈ అంశం వున్నందున పార్లమెంటులో చర్చించకూడదని ప్రభుత్వం చేస్తున్న వాదనకు పసలేకుండా పోయింది.

దేశంలోని వ్యదార్థ జీవుల యదార్థగాధలకు ప్రముఖ జర్నలిస్టు శ్రీ పాలగుమ్మి సాయి నాథ్ ఇచ్చిన ఈ అక్షరూపం విజినెస్ లైన్ పత్రికా సౌజన్యంతో ఇక నుండి ప్రతినెలా చదవండి.

పల్లె పడుల్లో.....బ్రతుకుపాట్లు

ఎండవేడిమి 45 నుంచి 47 డిగ్రీలసియస్ వున్నది. మధ్య ప్రదేశ్‌లో చాలా ప్రాంతాలు భయభక్త వేడి గాడ్డులతోనూ, ఉక్కతోనూ అల్లర్లుడుతున్నాయి. జబ్బునా జల్లా జలసింధిలో కూడా వేసవికావం ఎక్కువగానే ఉంది.

కానీ త్వరలోనే వాతలు పడితున్నాయి. పొరాలను సోగుకు సిద్ధం చేయాల్సి వని ఉంది. ఇంతెవరు? మహిళలే ఈ వేడిమిలో కూడా త్రమవడాల్సి వుంది.

ఈ ఫాటోలో వున్నది రేచక్కి, భలే తెగకు చెందినలూరియా కోడెలు ఈమె. మధ్యప్రదేశ్, గుజరాత్, మహారాష్ట్ర సరిహద్దుల్లో నర్మదానదిలో మునిగిపోయేటట్లుగా నదికి వాటి అంచుల అడ్డుదగుల ఇల్లు ఈమెది.

అంటే సర్కార్ సరకేవర్ డామ్ వని జరిగే కొద్ది మొట్టమొదట లూరియా ఇల్లే గంగలో మునిగిపోతుంది. భారతదేశపు మహిళలు అద్భుతమైన వనితాన్ని గురించి మేధావులు వీర్యాశ్వుడికీ, ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో వారు పని చేయడం చూస్తే హృదయం బరువెక్కుతుంది.

ఈ నేల ఎంత గట్టిగా వున్నదో ఈ పొలాన్ని ఒక్కసారి చూస్తేనే అర్థమవుతుంది. ఫలితం దొరకని భూమిపై వ్యవసాయం చేయాలి.

ఆసక్తికరమైనదేమంటే పొలాల్లోని రాళ్ళని పరిపాకవేయటానికి ఈ అదివాసులు ఇష్టపడ్డారు. దేశంలోని పని అతి పెద్ద జల్లాల్లో సాగిం నా పర్వతలలో ఇటువంటి అనేక తెగలతో కలిసి వున్నాను. అన్ని చోట్లా ఇదే కథ. కడుములు దించే అనేకానేక భిక్షుసాధ్యమైన పనులను స్త్రీలే చేస్తున్నారు.

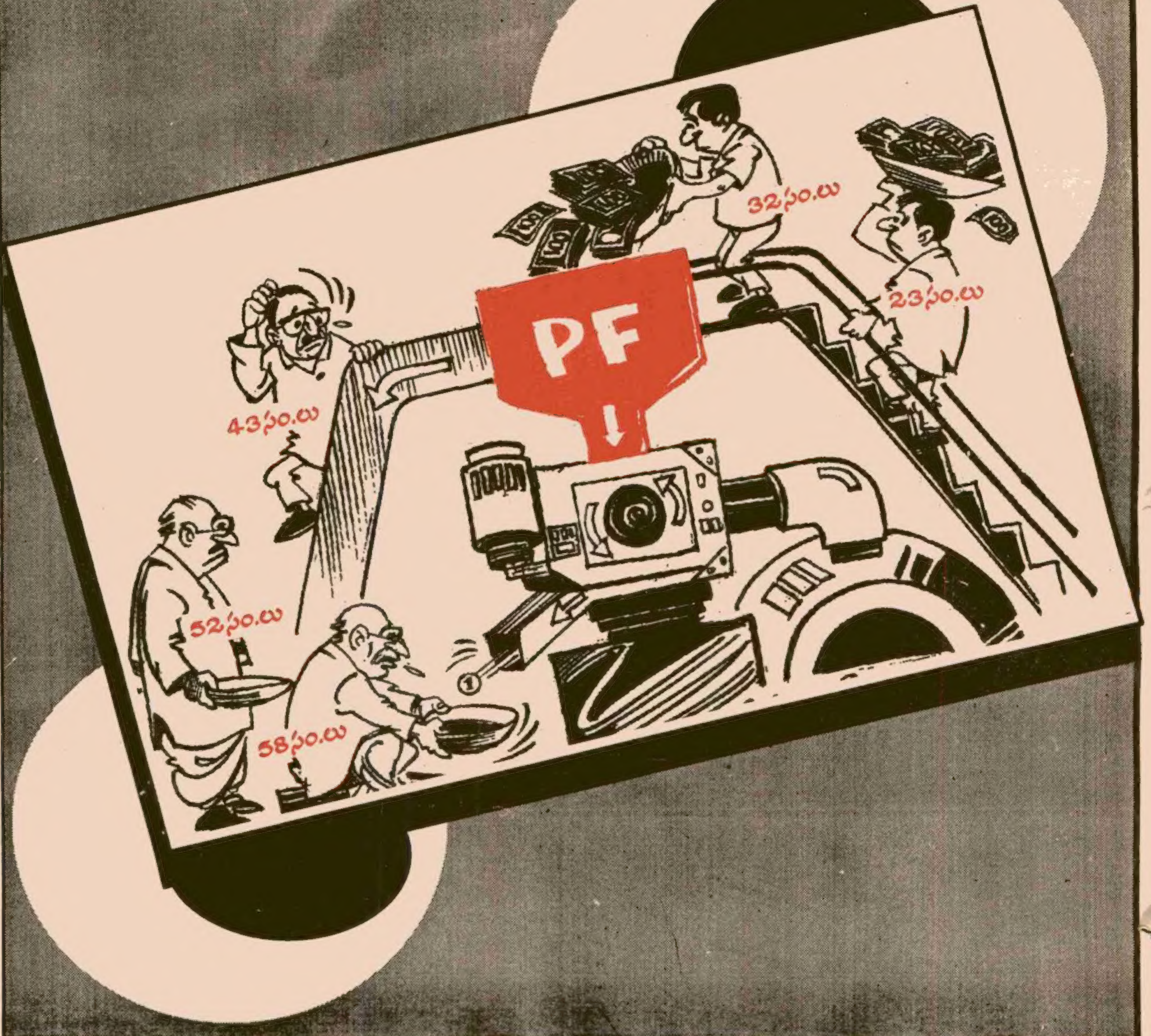
ఒక మహిళ (భంగు) రుతువులో అయితే మగవారు చాలా తక్కువగానో లేక అసలు పనినిగాని చేయకుండా వుంటారు. రేచక్కి చిన్నపిల్ల కిందే లెక్క కాని ఇక్కడే అల్లకావనరాలకు అమె చాలా ముఖ్యం.

ఈ రాళ్ళే నేలసారాన్ని నిలబెడతాయని వారి నమ్మకం. ఈ రాళ్ళే లేకపోతే వనీ ప్రణాచానికి, చర్మాలకు భూసారం కొట్టుకుపోతుందని వారు భయపడతారు.

ఫోటో: వివరణ: శ్రీ సి.సాయి నాథ్,
(విజినెస్ లైన్ సౌజన్యంతో)

KLVO1A279

PH : 7612474

From

Editor

KARMIKA LOKAM

C.I.T.U. Office,
N.V.B. Smaraka kendram,
1-1-60/4, Musheerabad,
Hyderabad-20

Address

To, _____
_____
_____
_____

మనసు ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	KLVO/A 279
పుస్తకం పేరు	5000 EMSO
తారీఖు	29/8/23
ముందు లభ్య	yes
వెనుక లభ్య	yes
మొత్తం పేజీలు	28
పెద్ద సైజు పేజీలు	12/13
భాష పేజీలు	No
లేని పేజీలు	No
తయారు చేసినది	Nandini
పేజీలు విడదీసినది	Nandini
స్కాన్ చేసినది	Mounika
పరీక్ష చేసినది	MANASA
పేజీలు సరిచూసినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చేయబడింది	
తప్పులు	No
పరిస్థితి	Good